

Dibuku ya MUSIKU YA ZOLE NKOTOLO

Dibuku yayi ke na kuzonzila dyaka mambu yina kele na dibuku ya Kubasika. Dibuku yayi kele na binzonzi mingi ya Moyize. Na kati ya dibuku yayi ya Musiku ya zole ba ke na kulakisa beto mutindu dikanda ya Nzambi kwizaka kuma yimeni na mudimba ya Mowabe, kisika ya kukubama samu na kukota na yinsi ya Kaana. Kasi Nzambi tubaka na Moyize ti yandi ke kota ve na yinsi ya nsilulu. Ni yawu yina Moyize salaka kinzonzi tekila yandi kufwa.

Na ntete-ntete, Moyize zonzilaka bamvula makumi yiya yina bana ya Isayeli vwandaka kwenda yenga-yenga na yinsi ya kuyuma katuka ntangu yina bawu basikaka na yinsi ya Ngipiti. Nzambi twadisaka bawu. Yandi bakaka bunkete ya bawu.

Na manima, Moyize zonzilaka misiku kumi mpe misiku ya nkaka yina Nzambi pesaka na bantu ya yandi. Ya lungaka kaka ve na kusadila misiku yango, kasi ya lungaka mpe ti dikanda ya Nzambi kuzola Nzambi na ntima nyonso mpe na mwela nyonso. Kuvwanda mpe ya kukwikama na ngwisani yina Yave salaka na bawu.

Na nsuka ya dibuku, Moyize kubamaka na kufwa. Yandi soolaka Yeswa mutindu kilandi ya yandi. Yandi yimbisaka mukunga yina ke na kusiika Nzambi samu na bumbote ya yandi. Yandi

sakumunaka bifumba kumi na zole ya Isayeli, mpe yandi kufwaka ata kukota na yinsi ya nsilulu.

Dibuku yayi lenda kukabuka mutindu yayi:

- Moyize salaka kinzonzi ya yandi ya ntete. Yandi bambulaka nongo ya Isayeli (Mus 1.1-4.43).
- Moyize salaka kinzonzi ya yandi ya zole. Yandi bangulaka misiku ya Nzambi (Mus 4.44-28.68).
- Moyize salaka kinzonzi ya yandi ya tatu. Isayeli fwana kuzitisa ngwisani ya Nzambi (Mus 29.1-30.20).
- Moyize zonzaka mambu ya mansukina mpe yandi kufwaka (Mus 31.1-34.12).

Kinzonzi ya ntete ya Moyize

¹Yayi ni mambu yina Moyize zonzaka na bantu nyonso ya Isayeli, kuna na lweka ya esete ya nzadi ya Yolodani, na yinsi ya kuyuma, mudimba yina ke talasanaka na Sufe, na kati-kati ya Palane mpe Tofele, na kati-kati ya Labane, Aselote mpe Di-Zayabe.

²Na kutambula na makulu kubanda na Olebe tii na Kadese-Baleneya, ba ke salaka bilumbu kumi na mosi, na nzila yina ke lutilaka na kizunga ya myongo ya Seyile.

³Na mvula yina ya makumi yiya ya nzyetolo ya bana ya Isayeli, na kilumbu ya ntete ya ngonda ya kumi na mosi, Moyize zabisaka bana ya Isayeli mambu nyonso yina Yave tumisaka yandi samu na bawu.

⁴Ya vwandaka na ntangu yina Moyize vwan-daka me nunga Siwone, ntinu ya ba-Amoli, yina

vwandaka zinga kuna na Esebone. Yandi vwan-daka me nunga mpe Onge, ntinu ya Basane, yina vwandaka zinga kuna na Asetalote mpe na Edeleyi.

⁵ Kuna na yinsi ya Mowabe, na lweka ya nkaka ya Yolodani, kuna na Esete, Moyize bandaka na kubangula Musiku. Yandi tubaka mutindu yayi:

⁶ «Yave, Nzambi ya beto, tubilaka beto mutindu yayi kuna na Olebe: “Beno me zingila mingi pene-pene ya mongo yayi.

⁷ Beno baka nzila, beno kwenda na kizunga ya myongo ya ba-Amoli, mpe na bayinsi nyonso ya bayina kele pene-pene na bawu, kuna na mudimba ya Yolodani, na kizunga ya myongo, na kizunga ya mudimba, na kizunga ya Nengeve, na kumu ya mubu, na yinsi ya ba-Kaanani, na Libane, tii na nzadi ya nene ya Efalate.

⁸ Beno tala: Mu me tula yinsi na mantwala ya beno. Beno kwenda kota na yinsi yango mpe beno baka yawu. Yawu kele yinsi yina Yave kudyaka ndefi na kupesa na bankooko ya beno Abalayami, Isaaki mpe Yakobi, bawu na bayina ke kwiza na manima ya bawu.»

Moyize tulaka bamfumu na kuyidikaka mambu ya bantu

⁹ Moyize tatamanaka na kuzonza: «Na ntangu yina, mu tubaka na beno ti mu ke lenda ve na kutwadisa beno munu mosi.

¹⁰ Yave, Nzambi ya beno me sala ti beno kukuma mingi. Mpe bubu yayi beno me kuma mingi mutindu bambwetete na zulu.

¹¹ Bika ti Yave, Nzambi ya bankooko ya beno, kufunisa dyaka beno bambala funda. Bika ti yandi kusakumuna beno, mutindu yandi tubilaka beno yawu.

¹² Wapi mutindu mu ke lenda na kunata munu mosi kiyeko ya kuyidikaka mambu ya beno, kuswana, to kondwa kuwisana ya beno?

¹³ Beno soola na kati ya beno, bantu ya ndwenga mpe ya mayela, bayina beno me zaba na bifumba ya beno. Mu ke tula bawu bamfumu ya beno.

¹⁴ Beno tubaka na munu ti dibanza yina nge me kuzwa kele dibanza ya mbote.

¹⁵ Na yina, mu bakaka bayina vwandaka bamfumu na bifumba ya beno, bantu ya ndwenga mpe ya kuzabana. Mu tulaka bawu na mantwala ya beno mutindu bamfumu ya mafunda, bamfumu ya bankama, bamfumu ya makumi tanu, bamfumu ya makumi. Ba ya nkaka mu tulaka bawu bisoniki na bifumba ya beno.

¹⁶ Kaka na ntangu yina, mu pesaka ntumunu yayi na bantwadisi yina mu tulaka na kuzengaka mambu ya beno: “Beni kuwa mambu yina bampangi ya beno ke natina beno. Beni sala balufundusu ya kudedama na kati-kati ya muntu na mpangi ya yandi, to na kati-kati ya muntu na nzenza.

¹⁷ Na balufundusu ya beno, beno kutala ve bizizi ya bantu. Beni fwana kuwa mambu ya muntu ya mfunu, mutindu mosi mpe mambu ya muntu ya mpamba. Beni kuvwanda na boma ya muntu ve, samu ti balufundusu yango, beno ke sala yawu na nkumbu ya Nzambi. Ntangu beno ke tala dyambu yina me lutila ngolo samu na beno, beno

ke natina munu yawu samu ti mu tala yawu”.)»

¹⁸ Ni mutindu yina mu pesaka beno ntumunu na ntangu yina, na yina me tadila mambu yina beno fwana kusala.

Isayeli mangaka na kutumama kuna na nkotolo ya yinsi ya nsilulu

¹⁹ «Na manima, beto katukaka kuna na Olebe. Beto tambulaka na yinsi ya kuyuma yayi ya nene-nene mpe ya nsisi, yina beno me tala. Beto bakaka nzila yina ke kwendaka na mongo ya ba-Amoli, mutindu Yave Nzambi ya beto tumisaka beto. Beto kwendaka kuma na Kadese-Baleneya.

²⁰ Mu tubaka na beno mutindu yayi: Beno me kuma na mongo ya ba-Amoli yina Yave, Nzambi ya beto, ke na kupesa beto.

²¹ Beno tala, Yave Nzambi ya beno me tula yinsi na mantwala ya beno. Beno kwenda! Beno baka yawu, mutindu Yave, Nzambi ya bankooko ya beno, tubilaka beno yawu. Beno kuvwanda na boma ve. Ngolo ya beno kumanisa ve.»

²² Beno nyonso beno kwizaka tala munu na kutuba na munu ti: «Beto fidisa babakala na mantwala ya beto. Bawu ke kwenda tala mbote-mbote yinsi na mansweki. Mpe bawu ke kwiza zabisa beto nzila ya kubaka samu na kukwenda kuna, mpe bambanza yina beto ke kwenda kumina.»

²³ Mu talaka ti dibanza yina vwandaka dibanza mosi ya mbote. Na yina, mu bakaka babakala kumi na zole na kati ya beno. Muntu mosi-mosi na konso kifumba.

²⁴ Bawu kwendaka na lweka ya mongo mpe bawu yulukaka kuna. Bawu kwendaka kuma tii

na muzumba ya Esekole. Bawu talaka muzumba yina mbote-mbote.

²⁵ Bawu bakaka bambuma ya yinsi mpe bawu natinaka beto yawu. Bawu natinaka beto bansangu yayi: yinsi yina Yave Nzambi ya beto ke na kupesa beto, ya kele yinsi mosi ya mbote.

²⁶ Kasi beno zolaka ya beno ve na kukota na yinsi yango. Beno mangaka ya beno na kutumama na ntumunu ya Yave Nzambi ya beno.

²⁷ Beno vungutaka na kati ya bayinzo ya beno, beno tubaka mutindu yayi: «Yave ke yinaka beto. Ni yawu yina yandi me basisa beto na Ngipiti, samu na kuyekula beto na maboko ya ba-Amoli, mpe samu na kufwa beto!

²⁸ Ni wapi kisika yina beto ke kwenda? Bampangi ya beto me manisa beto ngolo ntangu ba zonzaka na beto mambu yayi: “Bantu yango kele bantu ya ngolo, mpe bawu kele bantu ya mitela ya yinda kulutila beto. Bambanza ya bawu kele bambanza ya nene, mpe mutela ya bibaka ya luken-golo ya bambanza yango kele tii na zulu. Beto vwandaka me tala mpe bana ya Anake kuna.”»

²⁹ Na yina, mu tubaka na beno ti beno kutekita ve, beno kuvwanda na boma ya bawu ve.

³⁰ Yave Nzambi ya beno yina ke na kutambula na mantwala ya beno, ni yandi mosi ke nwanina beno. Mutindu yandi salaka samu na beno, na meso ya beno, kuna na Ngipiti,

³¹ mpe na yinsi ya kuyuma. Kuna beno talaka ti na nzila nyonso yina beno vwandaka landa na kukuma awa, Yave Nzambi ya beno vwandaka nanguna beno mutindu mama ke nangu-naka mwana ya yandi.

³² Kasi na nyonso yina, beno me tula ve kivuvu ya beno na Yave Nzambi ya beno,

³³ Nzambi yina vwandaka tekila na mantwala ya beno na nzila samu na kutosila beno kisika ya kutula kivwandu. Na mpimpa yandi vwandaka na kati ya tiya samu na kulakisa beno nzila yina beno fwana kulanda. Na ntangu, yandi vwandaka na kati ya dituti.

³⁴ Yave kuwaka mambu yina beno zonzaka. Na yina, yandi dasukaka mpe yandi kudyaka ndefi mutindu yayi:

³⁵ «Ata muntu na mbandu ya yimbi yayi ke tala yinsi ya mbote yina mu kudyaka ndefi na kupesa na bankooko ya beno.

³⁶ Kaka Kalebe mwana ya Yefune muntu ke tala yawu. Mu ke pesa na yandi mpe na bana ya yandi yinsi yina yandi vwandaka me tambula. Samu ti yandi me lungisa mambu nyonso yina me fwanana na mantwala ya munu Yave.»

³⁷ Munu mpe, Yave dasukilaka munu samu na beno. Yandi tubilaka munu mutindu yayi: «Nge mpe, nge ke kota ve na yinsi yango!

³⁸ Yeswa, mwana ya Nune, yina ke salaka na nge, ni yandi ke kota kuna. Syamisa yandi, samu ti ni yandi ke nata Isayeli samu na kukwenda baka yinsi yina.»

³⁹ Yave zonzaka dyaka na beno: «Beni vwan-daka zonzaka samu na bana ya beno mutindu yayi: “Ba ke manisa na kubwila bawu!”. Bana yango yina zaba ntete ve na kuswasikisa yimbi na mbote, ni bawu ke kota na yinsi yango. Ni na bawu mu ke pesa yawu. Bawu, ba ke baka yinsi

yango samu ti yawu kuvwanda ya bawu.

⁴⁰ Kasi beno, beno baluka, beno vutuka na yinsi ya kuyuma, na nzila yina ke kwendaka na Mubu ya Batwandu.»

⁴¹ Na yina, beno tubaka na munu mutindu yayi: «Beto me sala masumu na ntadisi ya Yave. Beto ke kwenda mpe beto ke nwana. Beto ke sala nyonso mutindu Yave Nzambi ya beto me tumisa beto yawu.» Beno bakaka binwanunu ya beno ya mvita. Beno vwandaka banza ti ya vwandaka mpasi ve na beno na kubotola kizunga yina ya myongo.

⁴² Na yina, Yave tubaka na munu na kuzonza na beno mutindu yayi: «Beni yuluka ve na mongo. Beni kwenda nwana ve, samu ti mu ke vwanda ve kintwadi na beno. Kana beno kwenda, bambeni ya beno ke nunga beno.»

⁴³ Mu zonzaka na beno, kasi beno kuwaka ve. Beni mangaka ya beno na kutumama na ntumunu ya Yave. Beni kuzwaka lunangu ya kukwenda na kizunga yina ya myongo.

⁴⁴ Na yina, ba-Amoli yina ke zingaka na kizunga yina, bawu kulumukaka na kwiza nwanisa beno. Bawu landaka beno mutindu banyosi. Bawu saasaka beno kubanda na kizunga ya Seyile tii na bwala Olema.

⁴⁵ Ntangu beno vutukaka, beno dilaka na mantwala ya Yave. Kasi Yave mangaka na kuwa ndinga ya beno. Yandi kangaka makutu ya yandi samu ti yandi kuwa beno ve.

⁴⁶ Ni yawu yina beno zingilaka mingi kuna na Kadese.

2

¹ Na manima, beto balukaka samu na kukwenda na yinsi ya kuyuma, na nzila ya mubu ya Batwandu, mutindu Yave tumisaka munu. Beto salaka bilumbu mingi ntangu beto vwandaka lutila na manima ya kizunga ya myongo ya Seyile.

Kuluta na Edome, na Mowabe mpe na Amone

² Na manima, Yave tubaka na munu:

³ «Beno me lutisa ntangu mingi na kwendaka luta na manima ya kizunga yayi ya myongo. Ntangu yayi beno kwenda na lweka ya node.

⁴ Pesa ntumunu yayi na bantu ya Isayeli: Benoke lutila pene-pene ya bandilu ya yinsi ya bampangi ya beno, bana ya Esawu. Bayina ke zingaka na Seyile. Bawu ke vwanda na boma ya beno. Kasi beno fwana sala keba.

⁵ Beno kusombola bawu ve. Samu ti na yinsi ya bawu, mu ke pesa beno ata mwa kisika ya kutula dikulu ve. Ni na Esawu mu pesaka kizunga ya myongo ya Seyile samu ti yawu kuvwanda ya yandi.

⁶ Madya yina beno ke kudya na sika ya bawu, beno ke sumba yawu na mbongo. Maza yina beno ke kunwa mpe na sika ya bawu, beno ke sumba yawu na mbongo.»

⁷ Samu ti Yave Nzambi ya beno sakumunaka beno na bisalu nyonso ya beno. Yandi me keba beno na nzyetolo ya beno na yinsi ya kuyuma yayi ya nene-nene. Ya me kuma bamvula makumi yiya ya muvimba, yina Yave Nzambi ya beno kele na beno. Beno me kondwa ata kima ve.

⁸ Beto bikaka na kulutila na sika ya bampangi ya beto, bana ya Esawu, bayina ke zingaka na Seyile. Beto bikaka mpe na kulutila na nzila ya mudimba. Beto lutilaka mpe ve na mbanza Eyilate mpe na mbanza Esiyone-Ngebele. Beto balukaka samu na kubaka nzila ya ntoto ya kuyuma ya Mowabe.

⁹ Yave tubaka na munu: «Kunwanisa ve bantu ya Mowabe. Kusosa ve na kunwana mvita na bawu. Samu ti mu ke pesa beno ata mvwilu na yinsi ya bawu. Ni na bana ya Loti mu pesaka yinsi ya Ale*, samu ti yawu kuvwanda ya bawu.»

¹⁰ Ni ba-Emi vwandaka zinga ntete kuna. Ba-Emi vwandaka bantu mosi ya ngolo, bawu vwandaka mingi mpe bawu vwandaka bantu ya mitela ya yinda mutindu bana ya Anake.

¹¹ Ba vwandaka bakila bawu mutindu ba-Lefayi, mutindu mosi na bana ya Anake. Kasi bantu ya Mowabe vwandaka bokila bawu ba-Emi.

¹² Seyile† vwandaka ntete yinsi ya ba-Woli. Bana ya Esawu botolaka yinsi ya ba-Woli mpe manisaka na kufwa bawu. Bana ya Esawu bandaka na kuzinga na kisika yina vwandaka ba-Woli. Bana ya Isayeli salaka mpe mutindu mosi samu na yinsi yina ba kele na yawu, yinsi yina Yave pesaka bawu.

¹³ Yave tubaka: «Ntangu yayi, beno kwenda. Beno sabuka muzumba ya Zelede.» Na yina, beto sabukaka muzumba ya Zelede.

¹⁴ Beto tambulaka kubanda na Kadese-Baleneya tii na kisika ya kusabukila muzumba

* **2:9** Ale, ya kele mbanza ya kintinu ya yinsi ya Mowabe. Kasi awa, yinsi ya Ale ni yinsi nyonso ya Mowabe. † **2:12** Seyile ni yawu ba ke bokilaka mpe Edome.

ya Zelede. Beto salaka bamvula makumi tatu na nana na nzyetolo nyonso. Beto vwandaka tambula tii ntangu yina mbandu nyonso ya babakala yina lendaka nwana mvita kwizaka manisa na kufwa kuna na kivwandu, mutindu Yave diilaka yawu ndefi.

¹⁵ Lulendo ya yandi mosi Yave vwandaka sala ti bawu kufwa kuna na kivwandu ya bawu, tii ntangu yina bawu nyonso kwizaka manisa.

¹⁶ Ntangu babakala nyonso yina lendaka nwana mvita kwizaka manisa na kufwa,

¹⁷ Yave tubaka na munu:

¹⁸ «Bubu yayi, beno ke sabuka ndilu ya Mowabe, kuna na mbanza Ale.

¹⁹ Beno ke kuma na mantwala na yinsi ya bantu ya Amone. Beno kunwanisa bawu ve, beno kusosa ve na kunwana mvita na bawu. Samu ti mu ke pesa beno ata mvwilu na yinsi ya bantu ya Amone. Ni na bana ya Loti[‡] mu pesaka yinsi yina samu ti yawu kuvwanda ya bawu.»

²⁰ Kizunga yina, ba vwandaka bakila yawu mpe mutindu yinsi ya ba-Lefayi. Ni ba-Lefayi vwandaka zinga ntete kuna. Bantu ya Amone vwandaka bokila bawu ba-Zamezumi.

²¹ Ya vwandaka bantu mosi ya ngolo, bawu vwandaka mingi mpe bawu vwandaka bantu ya mitela ya yinda, mutindu bana ya Anake. Kasi Yave salaka ti ba-Lefayi nyonso kumanisa na kufwa ntangu bantu ya Amone kumaka. Bantu ya Amone bingisaka ba-Lefayi na yinsi yina, mpe bawu bandaka na kuzinga na kisika yina vwan-

[‡] **2:19** Bantu ya Amone mpe vwandaka bana ya Loti, mutindu mosi na bantu ya Mowabe.

daka ba-Lefayi.

²² Yave salaka mutindu mosi samu na bana ya Esawu yina ke zingaka na Seyile na ntangu yina yandi salaka ti ba-Woli kumanisa na kufwa ntangu bana ya Esawu kumaka. Bana ya Esawu bingisaka ba-Woli na yinsi yina. Mpe bana ya Esawu bandaka na kuzinga na kisika yina vwan-daka ba-Woli, tii na kilumbu ya bubu yayi.

²³ Na yina me tadila ba-Avi, bayina vwandaka zinga na babwala tii kuna na Ngaza, ni ba-Kafetoli, bayina katukaka na Kafetole manisaka na kufwa bawu. Mpe ba-Kafetoli bandaka na kuzinga na kisika ya ba-Avi.

Bantu ya Isayeli bakaka yinsi ya kintinu ya Si-wone

²⁴ Yave tubaka: «Beno telama, beno kwenda sabuka muzumba ya Alenone. Tala, mu me yekula Siwone mu-Amoli, ntinu ya Esebone na maboko ya beno, yandi mpe yinsi ya yandi. Beno banda na kubaka yinsi ya yandi mutindu mvwilu ya beno. Beno kwenda na kunwanisa yandi.

²⁵ Kubanda bubu yayi, mu ke sala ti makanda nyonso ya bantu yina kele na ntoto kuvwanda na boma mingi ya beno. Mu ke fulusa bawu na boma ya kulutila samu na beno. Ba ke kuwa nsangu ya beno, mpe ba ke tekita, mpe ba ke fuluka na boma na mantwala ya beno.»

²⁶ Kuna na yinsi ya kuyuma ya Kedemote, mu fidisaka bantumwa na sika ya Siwone, ntinu ya Esebone, na kukwenda tuba na yandi mambu ya kizunu. Mu tumisaka bawu na kuzabisa yandi mutindu yayi:

²⁷ «Beto zola kulutula na yinsi ya nge. Beto ke landa kaka nzila, ata kukwenda na lumoso to na lubakala.

²⁸ Madya yina beto ke kudya na sika ya beno, beto ke sumba yawu na mbongo. Maza yina beto ke kunwa mpe na sika ya beno, beto ke sumba yawu na mbongo.

²⁹ Ni mutindu yina bana ya Esawu yina ke zingaka na Seyile salaka na beto. Ni mutindu yina mpe ba-Mowabe yina ke zingaka na Ale salaka na beto. Nge mpe sala na beto mutindu yina tii ntangu yina beto ke sabuka nzadi ya Yolodani samu na kukota na yinsi yina Yave Nzambi ya beto ke na kupesa beto.»

³⁰ Kasi Siwone, ntinu ya Esebone mangaka na kulutisa beto na yinsi ya yandi. Ya tsyelika, Yave Nzambi ya beto salaka ti Siwone kukanga ntima ya yandi, yandi kumanga na kundima. Yave salaka mutindu yina samu na kuyekula yandi na maboko na beto, mutindu yawu ke na kutalana bubu yayi.

³¹ Yave tubaka na munu mutindu yayi: «Tala, mu me banda yimeni na kuyekula Siwone mpe yinsi ya yandi na maboko ya nge. Na ntangu yayi, beno banda na kubaka yinsi ya yandi mutindu mvwilu ya beno.»

³² Siwone bakaka nzila na kwiza bwabana beto samu na kunwanisa beto kuna na Yayase, yandi na bantu ya yandi nyonso.

³³ Yave Nzambi ya beto yekulaka yandi na maboko ya beto. Beto nungaka Siwone, yandi, bana ya yandi mpe bantu ya yandi nyonso.

³⁴ Kaka na ntangu yina, beto bakaka bambanza

ya yandi nyonso, beto mwangisaka yawu nyonso. Beto manisaka na kufwa bakento, babakala, mpe makanda nyonso. Beto bikaka ata muntu mosi ya moyo.

³⁵ Na bambanza nyonso yina beto bakaka, kaka bima na bibulu beto bikaka na kumwangisa samu ti beto kubaka yawu.

³⁶ Kubanda na Alowe, mbanza yina kele na kumu ya muzumba ya Alenone, mpe mbanza ya nkaka yina kele kuna na muzumba yango, tii na yinsi ya Ngalaade, ata mbanza mosi ve lutilaka beto ngolo. Yave Nzambi ya beto yekulaka nyonso na maboko ya beto.

³⁷ Kasi beto belamaka ata fyoti ve na yinsi ya bana ya Amone, mpe na balweka nyonso ya muzumba ya Yaboke. Beto belamaka mpe ve na bambanza ya kizunga ya myongo, mpe na bisika nyonso yina Yave Nzambi ya beto yiminaka beto.

3

Bantu ya Isayeli bakakayinsi ya kintinu ya Onge

¹ Na manima, beto lutilaka na nzila yina ke kwendaka na Basane*. Onge, ntinu ya Basane, kwizaka bwabana beto samu na kunwanisa beto kuna na Edeleyi, yandi na bantu ya yandi nyonso.

² Yave tubaka na munu: «Kuvwanda ve na boma ya yandi. Mu me yekula yandi na maboko ya nge, yandi na bantu ya yandi nyonso, mpe yinsi ya yandi. Nge ke sala yandi mutindu nge salaka Siwone, ntinu ya ba-Amoli, yina vwandaka zinga na Esebone.»

* **3:1** Basane ke kizunga mosi yina kele na node ya mubu ya Ngalili.

³ Yave Nzambi ya beto yekulaka na maboko ya beto Onge, ntinu ya Basane, na bantu ya yandi nyonso. Beto nungaka yandi, mpe beto bikilaka yandi ata muntu mosi ve ya moyo.

⁴ Na ntangu yango yina, beto bakaka bambanza ya yandi nyonso. Ya kele ve na mbanza mosi yina beto bakaka ve: bambanza makumi sambanu nyonso ya kizunga ya Alengobe, yina vwandaka yinsi ya kintinu ya Onge kuna na Basane.

⁵ Bambanza nyonso yina vwandaka na bibaka ya lukengolo, bibaka mosi ya kuzangama, ya kukangama na myelo mpe na bikangulu ya bisengo. Ya vwandaka mpe na bambanza yina vwandaka ve na bibaka ya lukengolo, yawu vwandaka mingi.

⁶ Beto mwangisaka nyonso, mutindu beto salaka na sika ya Siwone, ntinu ya Esebone. Beto kufwaka bantu nyonso na bambanza yina samu na Yave: bakento, babakala, na bana nyonso.

⁷ Kasi beto bakaka bibulu nyonso mpe mvwilu nyonso yina vwandaka na bambanza yina.

Moyize kabulaka yinsi ya Ngalaade

⁸ Na ntangu yina, beto bakaka yinsi ya bantinu nyonso zole ya ba-Amoli yina vwandaka na esete ya nzadi ya Yolodani, kubanda na muzumba ya Alenone tii na mongo ya Elemone.

⁹ Mongo yina ya Elemone, ba-Sidone ke boki-laka yawu mongo ya Elemone-Siliyone, ba-Amoli ke bokilaka yawu mongo ya Senile.

¹⁰ Beto bakaka bambanza nyonso ya mudimba, kizunga nyonso ya Ngalaade, kizunga nyonso ya

Basane tii na mbanza Saleka mpe mbanza Edeleyi, bambanza ya kintinu ya Onge, kuna na Basane.

¹¹ Na kati ya ba-Lefayi nyonso, kaka Onge, ntinu ya Basane, bikanaka moyo. Mfulu ya yandi vwan-daka mfulu ya bisengo. Yawu kele ntete na Laba, mbanza ya ba-Amone. Yinda ya mfulu yango vwan-daka ya Bakude yivwa mpe nene ya yawu vwan-daka keba ve Bakude yiya.

¹² Na ntangu yina, beto bakaka yinsi yina. Mu pesaka na ba-Lubene mpe ba-Ngade ntoto yina, kubanda na mbanza Alowelee, na muzumba ya Alenone tii ndambu ya kizunga ya myongo ya Ngalaade mpe bambanza ya yawu.

¹³ Mu pesaka na ndambu ya kifumba ya Manase kitini ya ntoto yina bikanaka ya Ngalaade mpe ntoto ya Basane nyonso, yinsi ya kintinu ya Onge. Yawu kele kizunga nyonso ya Alengobe mpe Basane nyonso. Ba ke bokilaka yawu yinsi ya ba-Lefayi.

¹⁴ Yayile, mwana ya Manase bakaka kizunga nyonso ya Alengobe tii na ndilu ya ba-Ngesule mpe ya ba-Maakati. Yandi pesaka nkumbu ya yandi na babwala ya Basane. Mpe ba ke bokilaka yawu babwala ya Yayile tii bubu yayi.

¹⁵ Mu pesaka na Makile† ntoto ya Ngalaade.

¹⁶ Mu pesaka na ba-Lubene mpe ba-Ngade ndambu ya ntoto ya Ngalaade tii na muzumba ya Alenone (yawu mosi muzumba mpe kumu ya yawu) mpe tii na muzumba ya Yaboke, ndilu ya ba-Amone.

3:11 Mba 6.15 † **3:15** Makile vwan-daka mwana ya Manase.

17 Kubwela ntoto ya Alaba[‡], kubanda na Kinelete tii na mubu ya Alaba, mubu ya Mungwa ya kulutila, kuna na banda ya mongo ya Pisenga, na lweka ya esete.

18 Na ntangu yina, mu pesaka beno ntumunu yayi: «Yave Nzambi ya beno me yekula yinsi yayi na maboko ya beno samu ti beno kubaka yawu, yawu kuvwanda mvwilu ya beno. Beno nyonso yina me kubama samu na kunwana, beno ke baka binwanunu ya beno mpe beno ke luta na mantwala ya bampangi ya beno, bana ya Isayeli.

19 Kaka bakento, bana, mpe bibulu ya beno ke bikana na bambanza yina mu me pesa beno. Mu zaba ti beno kele na bibulu mingi.

20 Beno ke sadisa bampangi ya beno tii yina Yave ke pesa bawu kizunu mutindu yandi salaka na beno. Bawu mpe ke baka yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa bawu na lweka ya wesete ya Yolodani. Na manima, beno ke vutuka ya beno muntu-muntu na kizunga ya yandi yina mu pesaka yandi.»

21 Na ntangu yina, mu pesaka bantumunu na Yeswa. Mu tubaka na yandi mutindu yayi: «Nge me tala na meso ya nge nyonso yina Yave Nzambi ya beno me sala na bantinu nyonso zole yayi. Ni mutindu yina Yave ke sala na bintinu nyonso yina nge ke lutila.

22 Beno kuvwanda ve na boma ya bawu. Yandi mosi Yave Nzambi ya beno ke nwana samu na beno.»

Moyize ke kota ve na Kaana

[‡] 3:17 Alaba kele mudimba yina ke kwendaka tii na nzadi ya Yolodani.

²³ Na ntangu yina, mu bondilaka Yave mutindu yayi:

²⁴ «Yave Nzambi, nge bandaka na kulakisa na munu kisadi ya nge ngolo mpe lulendo ya nge. Wapi nzambi, kuna na zulu to awa na ntoto, lenda sala mutindu kele mavanga ya nge mpe lulendo ya nge ya nene?

²⁵ Mulemvo ya nge. Bika ti mu luta, samu ti mu tala yinsi ya kitoko yayi na lweka ya nkaka ya Yolodani, kizunga ya myongo yayi ya kitoko mpe Libane.»

²⁶ Kasi Yave dasukilaka munu samu na beno, mpe yandi wilaka munu ve. Yave tubaka na munu: «Ya me lunga! Kuzonzilaka dyaka munu mambu yayi ve!

²⁷ Yuluka na nsongi ya mongo ya Pisenga. Balula meso na wesete, na node, na sude mpe na esete. Tala mbote-mbote na meso ya nge. Kasi nge ke sabuka ve nzadi yayi ya Yolodani.

²⁸ Pesa bantumunu na Yeswa. Pesa yandi ngolo na kibakala. Ni yandi ke luta na mantwala ya bantu yayi ya Isayeli. Ni yandi ke pesa bawu yinsi yayi nge ke tala, mutindu mvwilu ya bawu.»

²⁹ Na yina, beto ke na kuvwandaka kaka awa na mudimba, pene-pene na Bete-Pewole.

4

Kusadila Musiku ya Nzambi

¹ Ntangu yayi, Isayeli, kuwa misiku mpe bansalulu ya misiku yina mu ke na kulongisa beno samu ti beno kusadila yawu. Yawu ke sala ti beno kuzinga mpe beno kwenda baka yinsi yina

Yave Nzambi ya bankooko ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno.

² Beno fwana kubwela ata kima mosi ve na mambu ya misiku yayi mu ke na kupesa beno. Beno fwana kukatula ata kima mosi ve. Beno fwana kusadila bantumunu ya Yave Nzambi ya beno mutindu mu ke na kupesa beno yawu.

³ Beno talaka na meso ya beno mambu yina Yave salaka na nzambi Baale-Pewole. Beno talaka mutindu Yave kufwaka na kati ya beno bayina nyonso landaka nzambi Baale-Pewole.

⁴ Kasi beno nyonso yina kangamaka na Yave Nzambi ya beno, beno kele beno nyonso moyo bubu yayi.

⁵ Beno tala, mu me lakisa beno misiku mpe bansalulu ya misiku, mutindu Yave Nzambi ya munu me tumisa munu, samu ti beno kusadila yawu na yinsi yina beno ke na kukota samu na kubaka yawu mutindu mvwilu ya beno.

⁶ Beno fwana kukeba mpe kusadila yawu. Ni yawu ke vwanda ndwenga ya beno mpe mayela ya beno na meso ya bantu ya nkaka yina ke kuwa nsangu ya misiku yayi. Bawu ke tuba: «Dikanda ya nene yayi ya bantu kele dikanda mosi ya ndwenga mpe ya mayela!»

⁷ Na kati makanda ya nene ya bantu, wapi dikanda yina kele na banzambi ya kubelama na bawu, mutindu Yave Nzambi ya beto ke vwan-daka ya kubelama na beto konso ntangu yina beto ke bokilaka yandi?

⁸ Na kati ya makanda ya nene ya bantu, wapi dikanda yina kele na misiku mpe bansalulu ya misiku ya kudedama mutindu Musiku nyonso

yayi mu ke na kutula na mantwala ya beno bubu yayi?

Kumonika ya Yave kuna na mongo ya Olebe

⁹ Kasi beno fwana sala keba. Beno zaba na kukikeba beno mosi, bilumbu nyonso ya luzingu ya beno, samu ti beno kuzimbana ve mambu nyonso yayi beno me tala na meso ya beno. Yawu fwana kukatuka ve na bantima ya beno. Beno fwana kuzabisa yawu na bana ya beno mpe na batekolo ya beno.

¹⁰ Na kilumbu yina, beno telamaka na mantwala ya Yave Nzambi ya beno kuna na Olebe. Yave tubaka na munu mutindu yayi: «Kutikisa bantu nyonso pene-pene na munu. Mu ke wakisa bawu mambu ya munu, samu ti bawu kulongoka na kuzitisa munu bilumbu nyonso yina bawu ke zinga na ntoto yayi, mpe samu ti bawu kulongisa mambu yango na bana ya bawu.»

¹¹ Beno belamaka mpe beno telamaka na yisi ya mongo. Mongo nyonso vwandaka lema. Milaka ya tiya vwandaka kuma tii na zulu, na kati mulinga ya ndombe mpe dituti ya ndombe.

¹² Yave zonzaka na beno na kati-kati ya tiya. Beno vwandaka kuwa mambu yina yandi vwandaka zonza, kasi beno vwandaka tala ata kifwani mosi ve. Beno vwandaka kuwa kaka ndinga.

¹³ Yandi zabisaka beno ngwisani ya yandi, mambu kumi yina yandi tumisaka beno na kusadila. Yandi sonikaka yawu na zulu ya matadi zole.

¹⁴ Na ntangu yina, Yave tumisaka munu na kulongisa beno misiku mpe bansalulu ya misiku,

samu ti beno kusadila yawu na yinsi yina beno ke na kwendaka baka mutindu mvwilu ya beno.

Keba na banzambi ya biteki

¹⁵ Beno sala mingi keba! Kilumbu yina Yave zonzaka na beno na kati-kati ya tiya kuna na Olebe, beno talaka ata kifwani ya yandi ve.

¹⁶ Na yina, beno kubwa na masumu ve na kuyidika kiteki, to kifwani ni kifwani, ya vwanda kifwani ya muntu ya kento to ya bakala,

¹⁷ ya vwanda kifwani ya kibulu ni kibulu yina kele na ntoto, ya vwanda kifwani ya ndeke ni ndeke yina ke tambulaka na zulu,

¹⁸ ya vwanda kifwani ya kibulu ni kibulu ya fyoti-fyoti yina ke kwendaka tambula na ntoto, ya vwanda kifwani ya mbisi ni mbisi yina kele na maza, na yisi ya ntoto.

¹⁹ Beno nanguna ve meso na zulu na kuta ntangu, ngonda mpe bambwetete, binwani nyonso ya mazulu, samu na kufukimina yawu mpe kusambila yawu. Bima nyonso yina, Yave Nzambi ya beno pesaka yawu na sika ya makanda ya nkaka ya bantu na ntoto nyonso.

²⁰ Kasi beno, Yave bakaka beno mpe yandi basisaka beno na kifuule ya Ngipiti yina ke sulumunaka bisengo, samu ti beno kuvwanda bantu ya yandi, mvwilu ya yandi. Ni yawu yina bubu yayi mambu kele mutindu yayi.

²¹ Yave dasukilaka munu samu na beno. Yandi kudyaka ndefi ti mu ke sabuka ve nzadi ya Yolo-dani, mpe mu ke kota ve na yinsi ya mbote yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno.

²² Na yina, munu ke kufwa na yinsi yayi. Mu ke sabuka ve nzadi ya Yolodani. Kasi beno, beno ke sabuka yawu, mpe beno ke baka yinsi yina mutindu mvwilu ya beno.

²³ Beno sala keba! Beno kuzimbana ve ngwisani yina Yave Nzambi ya beno salaka na beno. Beno kuyidika ve biteki, ata kifwani ya kima ni kima, to kifwani ya nyonso yina Yave Nzambi ya beno yiminaka beno na kusala.

²⁴ Ya tsyelika, Yave Nzambi ya nge kele tiya yina ke nyengisaka. Yandi kele Nzambi yina kele na kimbanda.

²⁵ Ntangu beno ke vwanda na bana na batekolo, mpe beno ke zingila mingi na yinsi, kana beno kubwa na masumu, kana beno kuyidika biteki to bifwani ya kima ni kima, kana beno kunyongisa Yave Nzambi ya beno na kusalaka mambu yina yandi ke zolaka ve,

²⁶ bubu yayi mu ke na kubakila beno zulu na ntoto mutindu bambangi, beno ke zimbana nswalu-nswalu na yinsi yina beno ke sabukila nzadi ya Yolodani samu na kwenda baka yawu mutindu mvwilu ya beno. Beno ke zingila ve kuna. Beno ke manisa na kufwa.

²⁷ Yave ke mwangisa beno na kati-kati ya bantu ya bayinsi ya nzenza. Beno ke bikana kaka mwa ndambu ya bantu na kati ya bayinsi yina Yave ke nata beno.

²⁸ Kuna beno ke sambila banzambi ya biteki yina bantu me yidika, biteki ya bayinti mpe ya matadi, yina lenda tala ve, yina lenda kuwa ve, yina lenda kudya ve, yina lenda kuwa nsunga ve.

²⁹ Ni kuna beno ke sosa Yave Nzambi ya beno.

Mpe beno ke tala yandi kana beno sosa yandi na ntima nyonso mpe na mwela nyonso.

³⁰ Na kati ya bampasi ya beno ntangu mambu nyonso yayi ke bwidila beno na bantangu yina ke kwiza, beno ke vutukila Yave Nzambi ya beno mpe ke wila yandi.

³¹ Ya tsyelika Yave Nzambi ya beno kele Nzambi yina ke talaka kyadi. Yandi ke bika beno ve. Yandi ke bika ve ti beno nyonso manisa na kufwa. Yandi ke zimbana ve ngwisani yina yandi diilaka ndefi, ngwisani yina yandi salaka na bankooko ya beno.

Mulemvo yina Isayeli kuzwaka

³² Beno yufula ntete bansangu ya ntangu ya ntama, bansangu ya bantangu yina tekilaka beno, kubanda kilumbu yina Nzambi yidikaka muntu na ntoto, katuka lweka mosi ya ntoto tii na lweka ya nkaka. Beno lenda kuwa ti dyambu ya nene ya mutindu yayi me salamaka? Beno me kuwaka nsangu ya dyambu ya mutindu yayi?

³³ Ya kele na dikanda ya bantu yina me kuwaka ndinga ya nzambi yina ke na kuzonza na kati-kati ya tiya, mutindu beno, beno kuwaka yawu mpe beno tatamanaka na kuvwanda moyo?

³⁴ Ya kele na nzambi ya nkaka yina mekaka na kwiza baka dikanda ya bantu na kati-kati ya bantu ya nkaka, na kusalaka mambu ya nene, bidimbu mpe bimangu, bamvita, na lulendo ya yandi mpe ngolo ya yandi nyonso, na mambu ya ngitukulu mpe ya nsisi? Ya kele na nzambi yina mekaka na kusala mutindu Yave Nzambi ya beno salaka na meso ya beno, kuna na Ngipiti, samu na beno?

³⁵ Benó, ba me lakisa beno nyonso yina samu ti beno kuzaba ti ni Yave kaka kele Nzambi. Nzambi ya nkaka kele ve.

³⁶ Katuka na zulu, yandi wakisaka beno ndinga ya yandi samu na kulonga beno. Na ntoto, yandi talisaka beno tiya ya yandi ya nene, mpe beno kuwaka mambu ya yandi yina vwandaka wakana na kati-kati ya tiya.

³⁷ Ya tsyelika yandi zolaka bankooko ya beno, mpe yandi soolaka bana ya bawu na manima ya bawu. Yandi basisaka beno yandi mosi na yinsi ya Ngipiti, na lulendo ya yandi ya nene.

³⁸ Yandi bingisaka na mantwala ya beno bantu ya kulutula mingi mpe ngolo na beno, samu na kukotisa beno na yinsi ya bawu, mpe kupesa beno yawu mutindu mvwilu ya beno. Ni yawu yina bubu yayi mambu kele mutindu yayi.

³⁹ Benó fwana kuzaba yawu bubu yayi, mpe beno fwana kuyindula na yawu, ti ni Yave kele Nzambi kuna na zulu, mpe na yisi awa na ntoto. Nzambi ya nkaka kele ve.

⁴⁰ Benó fwana kusadila misiku ya yandi mpe bantumunu ya yandi, mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi, samu ti beno kuvwanda mbote, beno, mpe na manima ya beno, bana ya beno. Na yina, beno ke vwanda na luzingu ya yinda na ntoto yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno samu na bantangu nyonso.

Bambanza tatu ya kubumbimina na lweka ya esete ya Yolodani

⁴¹ Na manima, Moyize soolaka bambanza tatu na lweka ya esete ya Yolodani, na lweka yina ke basikilaka ntangu.

⁴² Bambanza yango ke vwanda bambanza ya kubumbimina samu na muntu yina me kufwa mpangi ya yandi muntu na luzolo ya yandi mosi ve. Na kutala mbote, yandi vwandaka yina muntu yina ve, kasi yandi me kufwa yandi. Na yina, yandi lenda kwenda bumbama na mosi ya bambanza tatu yina samu na kuvwanda moyo.

⁴³ Bambanza yango ni yayi: Besele kuna na myongo ya yinsi ya kuyuma, samu na ba-Lubene, Lamote kuna na Ngalaade samu na ba-Ngade, Ngolane kuna na Basane samu na ba-Manase.

Kinzonzi ya zole ya Moyize

⁴⁴ Yayi ni Musiku yina Moyize pesaka na bana ya Isayeli.

⁴⁵ Yayi ni malongi, misiku mpe bansalulu ya misiku, yina Moyize pesaka na bana ya Isayeli na ntangu yina bawu basikaka na yinsi ya Ngipiti.

⁴⁶ Ya vwandaka na lweka ya esete ya Yolodani, na mudimba yina ke talasanaka na Bete-Pewole, kuna na yinsi ya Siwone, ntinu ya ba-Amoli, yina vwandaka zinga kuna na Esebone. Moyize na bana ya Isayeli nungaka Siwone ntangu bawu basikaka na yinsi ya Ngipiti.

⁴⁷ Bawu bakaka yinsi ya yandi mpe yinsi ya Onge, ntinu ya Basane. Bantinu nyonso zole yina ya ba-Amoli vwandaka yala kuna na lweka ya esete ya Yolodani, na lweka yina ke basikilaka ntangu.

⁴⁸ Bana ya Isayeli bakaka kizunga nyonso

kubanda na mbanza Aloweke yina kele na kumu ya muzumba ya Alenone, tii na mongo ya Siyone. Mongo ya Siyone ni mongo ya Elemone.

⁴⁹ Na kati ya kizunga yango, ya kele na mudimba nyonso yina ata kima ke menaka ve, kuna na lweka ya esete ya Yolodani, na lweka yina ke basikilaka ntangu, tii na mubu ya Alaba, kuna na yisi ya mongo ya Pisenga.

5

Misiku kumi

¹ Moyize bokilaka bantu nyonso ya Isayeli, mpe yandi tubaka na bawu: Isayeli! Beno kuwa misiku mpe bansalulu ya misiku yina mu ke na kuwakisa na makutu ya beno bubu yayi. Beno fwana kulongoka yawu mpe beno fwana kubumba yawu samu na kusadila yawu.

² Yave Nzambi ya beto salaka ngwisani na beto kuna na mongo Olebe.

³ Ya kele ve na batata ya beto Yave salaka ngwisani yayi. Kasi ni na beto, beto yayi kele awa bubu yayi, beto nyonso yayi yina kele moyo.

⁴ Yave zonzaka na beno kizizi na kizizi kuna na zulu ya mongo na kati-kati ya tiya.

⁵ Munu mu vwandaka na ntangu yina na kati-kati ya Yave na beno, samu na kuzonzila beno mambu ya Yave. Samu ti beno vwandaka na boma ya tiya, mpe beno yulukaka ve mongo. Yave tubaka:

⁶ «Mu kele Yave Nzambi ya nge yina me basisa nge na yinsi ya Ngipiti, kisika nge vwandaka na bundongo.»

⁷ «Kuvwanda ve na banzambi ya nkaka na ntadisi ya munu.»

⁸ «Kuyidika ve kiteki ya kusambila. Ata kifwani ya bima yina kele kuna na zulu, to yina kele na yisi awa na ntoto, to yina kele na maza kuna na yisi ya ntoto.

⁹ Kufukimina yawu ve, mpe kusambila yawu ve, samu ti munu Yave, Nzambi ya nge, mu kele Nzambi yina kele na kimbanda. Masumu ya batata, mu ke futisaka yawu na bana ya bawu tii na mbandu ya tatu, mpe na mbandu ya yiya ya bayina ke yinaka munu.

¹⁰ Kasi mu ke salaka mambu ya mbote tii na funda ya bambandu na bayina ke zolaka munu, mpe ke kebaka misiku ya munu.»

¹¹ «Kusadila ve nkumbu ya munu Yave Nzambi ya nge na mutindu ya yimbi. Samu ti munu Yave, mu ke sembaka bayina ke sadilaka nkumbu ya munu na mutindu ya yimbi.»

¹² «Zitisa kilumbu ya Saba mutindu kilumbu ya longo, mutindu Yave Nzambi ya nge me tumisa nge.

¹³ Nge ke sala bilumbu sambanu. Nge ke sala bisalu ya nge nyonso.

¹⁴ Kasi kilumbu ya nsambwadi kele Saba samu na Yave, Nzambi ya nge. Kusala ve ata kisalu mosi na kilumbu yina, ya vwanda nge, ya vwanda mwana ya nge ya kento to ya bakala, ya vwanda kisadi ya nge ya kento to ya bakala, ya vwanda ngombe ya nge, ya vwanda mbuluku ya nge, ya vwanda kibulu ni kibulu yina kele ya nge, ya vwanda nzenza yina ke vwandaka na bwala ya nge. Samu ti kisadi ya nge ya kento to ya bakala kupema

mutindu nge mosi.

¹⁵ Bambuka moyo ti nge vwandaka mundongo na yinsi ya Ngipiti. Ni Yave Nzambi ya nge basisaka nge kuna na lulendo ya yandi mpe na ngolo ya yandi. Ni yawu yina Yave Nzambi ya nge me pesa nge ntumunu ya kuzitisaka kilumbu ya Saba.»

¹⁶ «Zitisa tata na mama ya nge, mutindu Yave Nzambi ya nge me tumisa nge, samu ti luzingu ya nge kuvwanda yinda mpe nge kuvwanda na kyese na yinsi yina munu Yave Nzambi ya nge ke na kupesa nge.»

¹⁷ «Kufwa muntu ve.»

¹⁸ «Kusala kinsuza ve.»

¹⁹ «Kulaba ve.

²⁰ «Kutuba ve kimbangi ya luvunu na mpangi ya nge.»

²¹ «Kuzinina ve kento ya mpangi ya nge. Kuzinina ve yinzo ya mpangi ya nge. Kuzinina ve bilanga ya mpangi ya nge. Kuzinina ve kisadi ya yandi ya kento to ya bakala. Kuzinina ve ngombe ya yandi to mbuluku ya yandi. Kuzinina ve ata kima ni kima yina kele ya mpangi ya nge.»

²² Mambu yayi, Yave tubaka yawu na mukangu ya beno nyonso kuna na mongo, na kati-kati ya tiya, ya matuti mpe mulinga ya ndombe mingi. Yandi zonzaka na ndinga ya ngolo, ata kubwela dyambu ya nkaka. Yandi sonikaka mambu yango na zulu ya matadi zole, mpe yandi pesaka munu yawu.

Moyize nzonzi ya Nzambi

²³ Ntangu beno kuwaka ndinga yina vwandaka wakana na kati-kati ya kitombe ya ngolo mpe

ntangu mongo vwandaka lema tiya, beno belamaka na munu, beno na bamfumu nyonso ya bifumba ya beno mpe bakuluntu ya beno.

²⁴ Beno tubaka mutindu yayi: «Tala mutindu Yave Nzambi ya beto me talisa beto nkembo mpe bunene ya yandi. Beto me kuwa ndinga ya yandi na kati-kati ya tiya. Bubu yayi beto me tala ti Nzambi lenda zonza na muntu, mpe muntu yango lenda tatamana na kuvwanda moyo.

²⁵ Kasi ntangu yayi samu na yinki kufwa na tiya ya ngolo yayi? Kana beto tatamana na kuwa ndinga ya Yave Nzambi ya beto, beto ke kufwa!

²⁶ Ya kele ve na muntu yina me kuwaka mutindu beto ndinga ya Nzambi ya moyo kuzonza na kati-kati ya tiya, mpe muntu yango me tatamanaka na kuvwanda moyo.

²⁷ Nge Moyize, belama mpe kuwa mambu nyonso yina Yave Nzambi ya beto ke zonza. Ni nge ke zabisa beto mambu nyonso yina Yave Nzambi ya beto ke zonza na nge. Beto ke kuwa yandi mpe beto ke sadila mambu ya yandi.»

²⁸ Yave kuwaka mambu yina beno tubaka na munu. Na yina, Yave tubaka na munu: «Mu me kuwa mambu nyonso yina bantu yayi me zonza na nge. Bawu me sala mbote na kuzonza na nge mutindu yina.

²⁹ Ya zolaka vwanda mbote kana bawu zolaka tatamana na kuvwanda na ntima yina ya kuzitisa munu, kulanda bantumunu ya munu, samu ti bawu kuvwanda mbote bantangu nyonso, bawu na bana ya bawu!

³⁰ Kwenda tuba na bawu: “Beni vutuka na bayinzo ya beno”.

³¹ Kasi nge, nge ke bikana na munu awa. Mu ke zonza na nge bantumunu nyonso na misiku mpe na bansalulu ya misiku yina nge ke longisa bawu, samu ti bawu kusadila yawu na yinsi yina mu ke na kupesa bawu mutindu mvwilu ya bawu.»

³² Na yina, beno fwana kusadila mambu nyonso yina Yave Nzambi ya beno me tumisa beno. Beno bika yawu ata fyoti ve.

³³ Beno fwana kutambula kaka na nzila yina Yave Nzambi ya beno me tumisa beno, samu ti beno kuvwanda moyo, beno kuvwanda mbote, mpe beno kuzingila na yinsi yina beno ke kwenda baka mutindu mvwilu ya beno.

6

Nge fwana kuzola Yave Nzambi ya nge

¹ Yayi ni ntumunu, misiku, mpe bansalulu ya misiku yina Yave Nzambi ya beno me tumisa munu na kulongisa beno. Beno ke sadila yawu na yinsi yina beno ke kwenda baka mutindu mvwilu ya beno.

² Samu ti beno ke zitisa Yave Nzambi ya beno bilumbu nyonso ya luzingu ya beno, na kusadilaka misiku ya yandi nyonso mpe bantumunu ya yandi nyonso yina mu ke na kupesa beno, beno na bana ya beno, mpe batekolo ya beno, samu ti luzingu ya beno kuvwanda yinda.

³ Na yina, Isayeli, beno fwana kuwa. Beno fwana kusadila yawu samu ti beno kuvwanda mbote, beno kubutana mpe beno kukuma mingi na yinsi yayi ya kufuluka na miliki mpe mafuta

ya nyosi, mutindu Yave Nzambi ya bankooko ya beno tubilaka beno yawu.

⁴ «Isayeli, kuwa: Yave Nzambi ya beto kele Yave kaka mosi.

⁵ Nge fwana kuzola Yave Nzambi ya nge na ntima ya nge nyonso, na mwela ya nge nyonso mpe na ngolo ya nge nyonso.

⁶ Mambu yayi mu ke na kupesa nge bubu yayi, yawu fwana kuvwanda na ntima ya nge.

⁷ Nge fwana kulongisaka yawu na bana ya nge. Nge fwana kuzabisaka bawu yawu na ntangu nge ke vwanda na yinzo mpe na ntangu nge ke tambula na nzila, na ntangu nge ke lala mpe na ntangu nge ke vumbuka.

⁸ Nge fwana kukanga yawu na diboko ya nge mutindu kidimbu. Yawu fwana kuvwanda mutindu bidimbu na bambunzu ya beno.

⁹ Nge fwana kusonika yawu na makunzi ya mwelo ya yinzo ya nge mpe na myelo ya bambanza ya nge.»

Isayeli fwana kuzimbana ve Nzambi ya yandi

¹⁰ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke kotisa beno na yinsi yina yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beno Abalayami, Isaaki mpe Yakobi na kupesa beno, beno ke kuzwa bambanza ya nene mpe ya kitoko yina beno tungaka ve,

¹¹ bayinzo ya kufuluka na bima ya konso mutindu yina beno tulaka ve, mabulu ya maza yina beno timunaka ve, bilanga ya bayinti ya vinu mpe bilanga ya bayinti ya olive yina beno

kundaka ve. Na yina, ntangu beno ke kudya mpe beno ke yukuta,

¹² beno fwana kusala keba! Beno kuzimbana ve Yave yina basisaka beno na yinsi ya Ngipiti, kisika yina beno vwandaka na bundongo.

¹³ Ni Yave Nzambi ya beno, beno fwana kuzitisa. Ni yandi beno fwana kusadila. Ni na Nkumbu ya yandi beno fwana kudyaka bandefi.

¹⁴ Beno fwana kulanda ve banzambi ya nkaka, banzambi ya bantu yina kele pene-pene na beno.

¹⁵ Samu ti Yave Nzambi ya beno, yina kele na kati-kati ya beno, yandi kele Nzambi yina ke na kimbanda. Yave Nzambi ya beno lenda kudasukila beno. Yandi lenda sala ti beno manisa na kufwa, mpe beno kuzimbana na ntoto yayi.

¹⁶ Beno fwana kusombola ve Yave Nzambi ya beno, mutindu beno sombolaka yandi kuna na Masa.

¹⁷ Beno fwana kusadila bantumunu ya Yave Nzambi ya beno, malongi mpe bansalulu ya misiku ya yandi, yina yandi me pesa beno.

¹⁸ Beno fwana kusala yina kele ya kudedama mpe yina kele mbote na meso ya Yave, samu ti beno kuvwanda mbote mpe beno kubaka yinsi yina Yave kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kupesa beno.

¹⁹ Beno ke bingisa ntama na beno bambeni nyonso ya beno mutindu Yave tubaka yawu.

²⁰ Mbasi-mbasi, ntangu bana ya beno ke yufula beno: «Samu na yinki Yave Nzambi ya beto pesaka beno bandongosolo yayi, bansalulu yayi ya misiku mpe banzengolo yayi?»

²¹ Beno ke zonza na bawu mutindu yayi: «Beto vwandaka mindongo ya Falawo na yinsi ya Ngipiti. Kasi na lulendo ya yandi, Yave basisaka beto kuna.

²² Yave salaka bidimbu mpe bimangu ya nene mpe ya ngitukulu na meso ya beto, samu na kusalisa Falawo mpasi, yandi na dikanda ya yandi nyonso, mpe na yinsi nyonso ya Ngipiti.

²³ Yandi basisaka beto na Ngipiti samu na kunata beto na yinsi yina yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beto na kupesa beto yawu.

²⁴ Yave pesaka beto ntumunu ya kusadila misiku nyonso yayi, mpe na kuzitisa Yave Nzambi ya beto, samu ti beto kuvwanda mbote bantangu nyonso, mpe yandi kukeba luzingu ya beto. Ni yawu yina bubu yayi mambu kele mutindu yayi.

²⁵ Ya ke vwanda ludedomo samu na beto kana beto kusadila ntumunu yayi na ntadisi ya Yave Nzambi ya beto, mutindu yandi tumisaka beto yawu.»

7

Isayeli, dikanda ya Yave

¹ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke kotisa beno na yinsi yina beno ke kota, samu na kubaka yawu mutindu mvwilu ya beno, yandi ke bingisa na mantwala ya beno makanda mingi ya bantu: ba-Iti, ba-Ngilengazi, ba-Amoli, ba-Kaanani, ba-Pelizi, ba-Yivi, ba-Yebuse, makanda nsambwadi yayi ya bantu yina me lutila beno na lutangu mpe bawu me lutila beno na ngolo.

² Ntangu Yave Nzambi ya beno ke yekula bawu na maboko ya beno, beno ke nunga bawu, beno

ke kufwa bawu nyonso samu na Nzambi. Benofwana kusala ve ngwisani na bawu. Benofwana kutala bawu kyadi ve.

³ Benofwana kuvukana na bantu yina ve na nzila ya makwela. Benofwana kupesa ve bana ya beno ya bakento na makwela na bana ya bawu ya babakala. Benofwana kukwelisa ve bana ya beno ya babakala na bana ya bawu ya bakento.

⁴ Samu ti bawu lendaka nata bana ya beno ntama na munu. Bana ya beno lendaka sambila banzambi ya nkaka. Yawu lendaka sala ti Yave kudasukila beno. Mpe Yave lendaka sala ti beno manisa na kufwa nswalu.

⁵ Kasi benofwana kusala mutindu yayi samu na bawu: beno ke mwangisa biyokolo ya bawu ya minkayulu, beno ke mwangisa matadi ya bawu yina ba telemisaka mutindu bidimbu, beno ke zenga makunzi ya bawu ya longo ya nzambi ya bawu Asela, beno ke losa biteki ya bawu na tiya.

⁶ Samu ti beno kele dikanda mosi ya longo samu na Yave Nzambi ya beno. Yave Nzambi ya beno soolaka beno samu ti beno kuvwanda mvwilu ya yandi mosi na kati ya makanda nyonso ya bantu yina kele na ntoto.

Yave kele ya kukwikama na ngwisani ya yandi

⁷ Ya zola kutuba ve ti beno me lutila mingi na bantu nyonso ni yawu yina Yave me kangama na beno mpe yandi me soola beno. Ya kele mutindu yina ve. Na kutala mbote, beno kele dikanda ya bantu ya kulutila ndambu na bantu nyonso.

⁸ Ya ke samu ti Yave me zola beno. Ya ke samu ti Yave zolaka na kulungisa nsilulu yina yandi

salaka na sika ya bankooko ya beno. Ni yawu yina yandi basisaka beno na lulendo ya yandi. Yave kuulaka beno na yinsi yina beno vwandaka mindongo. Yandi katulaka beno na maboko ya Falawo, ntinu ya Ngipiti.

⁹ Na yina, beno fwana kuzaba ti ni Yave Nzambi ya beno kele Nzambi. Ni yandi kele Nzambi ya kukwikama. Yandi ke kebaka ngwisani ya yandi, mpe yandi ke vwandaka ya kukwikama tii na funda ya bambandu samu na bayina ke zolaka yandi mpe ke landaka bantumunu ya yandi.

¹⁰ Kasi bayina ke yinaka yandi, yandi ke futisaka bawu yimbi ya bawu na nswalu. Yandi ke zimbisaka bawu. Yandi ke zingilaka ve na kuyina muntu yina ke yinaka yandi. Yandi ke sembaka bawu nswalu.

¹¹ Na yina, beno fwana kusadila bantumunu, bansalulu ya misiku mpe banzengolo yayi mu ke na kupesa beno bubu yayi samu ti beno kusadila yawu.

¹² Kana beno kuwa mbote-mbote banzengolo, kana beno kulanda yawu mpe beno kusadila yawu, Yave Nzambi ya beno ke keba ngwisani ya yandi na kati ya kukwikama nyonso samu na beno. Yandi ke lungisa mambu ya mbote yina yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kusadila beno.

¹³ Yandi ke zola beno, yandi ke sakumuna beno, yandi ke funisa beno na ntoto yina yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kupesa beno. Yandi ke sakumuna bana ya beno. Yandi ke sakumuna bambuma yina beno ke yonzika na ntoto ya beno, bambuma ya faline, vinu, mafuta. Yandi ke saku-

muna bana ya bibulu ya beno, bangombe ya beno, mameme mpe bankombo ya beno.

¹⁴ Yave ke sakumuna beno kulutila makanda ya nkaka ya bantu. Na sika ya beno, ya ke vwanda ve na kento to bakala ya kisita. Na kati ya bibulu ya beno, ya ke vwanda ve na kibulu yina ke butaka ve.

¹⁵ Yave ke losa ntama na beno konso kimbevo. Yandi ke bika ve na sika ya beno ata kiyoolo mosi na kati ya biyoolo nyonso ya ngolo ya Ngipiti yina beno me zaba. Yandi ke fidisa yawu na sika ya bayina ke yinaka beno.

¹⁶ Beno ke manisa na kufwa makanda nyonso ya bantu yina Yave Nzambi ya beno ke yekula na maboko ya beno. Beno fwana kutala bawu kyadi ve. Beno fwana kusambila banzambi ya bawu ve, samu ti yawu ke vwanda mutambu samu na beno.

Yave ke kebaka bantu ya yandi

¹⁷ Beno lenda banza mutindu yayi na yisi ya ntima: «Makanda yayi ya bantu me lutila mingi na beto, wapi mutindu beto lenda bingisa bawu na yinsi ya bawu?».

¹⁸ Beno fwana kuvwanda ve na boma ya bawu! Kasi beno fwana kubambuka moyo na yina Yave Nzambi ya beno salaka na Falawo mpe na Ngipiti nyonso,

¹⁹ mambu ya nene yina beno talaka na meso ya beno, bidimbu na bimangu, lulendo ya yandi, na ngolo ya yandi nyonso, ntangu Yave Nzambi ya beno basisaka beno. Ni mutindu yina Yave Nzambi ya beno ke sala na makanda nyonso ya bantu yina beno ke tala boma.

²⁰ Yave Nzambi ya beno ke fidisa bawu banyosi, tii ntangu yina bayina nyonso bikanaka ntete moyo na kwendaka bumbama ke manisa na kuzimbana.

²¹ Beno tekita ve na mantwala ya bawu. Samu ti Yave Nzambi ya beno yina kele na kati-kati ya beno, yandi kele Nzambi ya nene mpe ya nsisi.

²² Yave Nzambi ya beno ke bingisa makanda yina ya bantu na mantwala ya beno malembe-malembe. Beno lenda manisa na kufwa bawu nyonso nswalu-nswalu ve. Samu ti bibulu ya mfinda lenda butana mingi mpe bawu lenda kwamisa beno.

²³ Yave Nzambi ya beno ke yekula makanda yina ya bantu na maboko ya beno. Yandi ke kotisa muvusu na kati ya bawu tii ntangu yina bawu nyonso ke manisa na kufwa.

²⁴ Yandi ke yekudila beno bantinu ya bawu. Beno ke zimbisa bankumbu ya bawu na ntoto yayi. Ata muntu ve lenda vibidila na mantwala ya beno, tii ntangu beno ke manisa na kufwa bawu nyonso.

²⁵ Beno fwana kuyoka biteki ya banzambi ya bawu. Beno kuzinina ve palata to wolo yina kele na biteki yango. Beno fwana kubaka yawu ve. Yawu lenda vwanda mutambu samu na beno. Samu ti yawu kele nganzi samu na Yave Nzambi ya beno.

²⁶ Beno fwana kukotisa ve bima ya nganzi na bayinzo ya beno. Kana ve, beno ke vwanda bayina ba fwana kufwa mutindu bawu. Beno fwana kutala yawu mutindu bima ya kulutula yimbi mpe ya nganzi, samu ti bima yina kele ya kumwangisa yawu nyonso samu na Nzambi.

8

Yave longaka Isayeli na yinsi ya kuyuma

¹ Moyize tubaka: Bantumunu nyonso mu ke na kupesa beno bubu yayi, beno fwana kusadila yawu. Na yina, beno ke zinga, beno ke butana, mpe beno ke kwenda baka yinsi yina Yave kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kupesa bawu.

² Beno fwana kubambuka moyo na nzila nyonso yina Yave Nzambi ya beno nataka beno na bamvula makumi yiya ya muvimba na yinsi ya kuyuma. Ya vwandaka samu na kutalisa beno mpasi, samu na kumeka beno, samu na kuzaba yinki kele na kati ya bantima ya beno. Yandi sosaka na kuzaba kana beno zolaka zola to beno zolaka zola ve na kusadila bantumunu ya yandi.

³ Na yina, yandi kotisaka beno na bumputu, yandi fwisaka beno nsatu. Na manima, yandi pesaka beno mane ya kudya, bima mosi yina beno zabaka ntete ve, ya vwanda beno, ya vwanda bankooko ya beno. Nyonso yina, samu na kulongisa beno ti muntu ke zingaka kaka na mampa ve, kasi muntu ke zingaka na nyonso yina ke basikaka na yinwa ya Yave.

⁴ Bilele ya beno bebaka ve, mpe makulu ya beno vimbaka ve na bamvula makumi yiya nyonso yina.

⁵ Na yina, beno fwana kuzaba mbote-mbote ti Yave Nzambi ya beno ke na kulonga beno mutindu tata ke longaka mwana ya yandi.

⁶ Beno fwana kusadila bantumunu ya Yave Nzambi ya beno. Beno landa banzila ya yandi, mpe beno zitisa yandi.

Bampukumunu na yinsi ya nsilulu

⁷ Yave Nzambi ya beno ke na kukotisa beno na yinsi ya mbote, yinsi yina kele na mizumba ya maza. Maza ya mikelo mpe maza yina ke basikaka na yisi ya ntoto ke mwanganaka kuna na myongo mpe na midimba.

⁸ Ya kele yinsi ya bambuma ya faline, ya oloze, ya bayinti ya vinu, ya bayinti ya fike mpe bayinti ya ngelenade. Ya kele yinsi ya mafuta ya olive mpe mafuta ya nyosi.

⁹ Ya kele yinsi yina beno ke kudya mampa na ndambu-ndambu ve. Kuna beno ke kondwa ata kima mosi ve. Ya kele yinsi yina matadi kele ya kifuluka na bisengo. Beno ke basisa bisengo ya mbwaki na myongo yina kele kuna.

¹⁰ Beno ke kudya mpe kuyukuta. Beno ke tonda Yave Nzambi ya beno samu na yinsi ya mbote-mbote yina yandi me pesa beno.

¹¹ Kasi beno fwana kusala keba! Beno fwana kuzimbana ve Yave Nzambi ya beno. Beno fwana kuzimbana ve na kusadila bantumunu ya yandi, banzengolo ya yandi mpe bansalulu ya misiku ya yandi, mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi.

¹² Beno fwana kusala keba! Beno ke kudya mpe kuyukuta. Beno ke tunga bayinzo ya kitoko mpe beno ke zinga na kati ya yawu.

¹³ Bangombe ya beno, mameme mpe bankombo ya beno ke kuma ya mingi. Palata na wolo ke

kuma ya mingi samu na beno. Nyonso yina kele ya beno ke kuma ya mingi.

¹⁴ Kasi beno fwana kusala keba na kubwa ve na lunangu, mpe kuzimbana Yave Nzambi ya beno, yina basisaka beno na yinsi ya Ngipiti, kisika yina beno vwandaka na bundongo.

¹⁵ Yandi tambusaka beno na kati ya yinsi ya kuyuma yayi ya nene-nene mpe ya nsisi, yinsi ya banyoka ya tiya mpe ya bankala-nseke, yinsi ya mpwila ya maza, kisika yina ata maza kele ve. Yandi basisilaka beno maza na ditadi ya kulutula ngolo.

¹⁶ Yandi dikisaka beno, na yinsi ya kuyuma, mane yina bankooko ya beno zabaka ve, samu na kukotisa beno na bumputu, kumeka beno, mpe na manima, kusala beno mambu ya mbote.

¹⁷ Beno fwana kutuba ve na bantima ya beno mutindu yayi: «Ni na lulendo mpe na ngolo ya beto mosi beto me kuzwa bimvwama nyonso yayi.»

¹⁸ Beno fwana kubambuka moyo na Yave Nzambi ya beno. Ya tsyelika ni yandi ke na kupesa beno ngolo ya kuzwa bimvwama nyonso yayi, samu na kulungisa ngwisani ya yandi, yina yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kusala. Ni yawu yina bubu yayi mambu kele mutindu yayi.

¹⁹ Kasi kana beno kuzimbana Yave Nzambi ya beno, kana beno kulanda banzambi ya nkaka, kana beno kusambila banzambi yina mpe beno kufukama na mantwala ya bawu, mu ke na kuke-bisa beno bubu yayi: beno ke zimbana beno nyonso.

²⁰ Beno ke zimbana mutindu makanda ya bantu

yina Yave ke na kuzimbisa na mantwala ya beno, samu ti beno me wila ve Yave Nzambi ya beno.

9

Isayeli ke kuzwa yinsi samu na ludedomo ya bawu mosi ve

¹ Isayeli, beno kuwa! Bubu yayi beno ke sabuka nzadi ya Yolodani. Beno ke kwenda bingisa makanda ya bantu ya kulutila nene mpe ngolo na beno. Beno ke baka bambanza ya nene, ya kutungama na bibaka ya lukengolo yina me kwenda tii na zulu.

² Ba ke bantu mosi ya ngolo mpe ya mitela ya yinda. Bawu kele bana ya Anake. Beno me zaba bawu. Beno ke kuwaka mambu yayi ba ke zonzaka samu na bawu: «Nani lenda telama na mantwala ya bana ya Anake?»

³ Kasi beno fwana kuzaba bubu yayi ti yandi mosi Yave Nzambi ya beno ke na kutambula na mantwala ya beno mutindu tiya yina ke yokaka. Ni yandi ke mwangisa bawu. Ni yandi ke kulula bawu na mantwala ya beno. Beno ke bingisa bawu. Beno ke zimbisa bawu nswalu, mutindu Yave tubilaka beno yawu.

⁴ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke bingisa bawu na mantwala ya beno, beno fwana kuzonza ve mutindu yayi: «Ya kele samu na ludedomo ya beto mosi Yave me pesa beto yinsi yayi mutindu mvwilu ya beto!» Ya tsyelika ya kele kaka samu na yimbi ya bawu Yave ke na kubingisa makanda ya bantu yina na mantwala ya beno.

⁵ Ve! Ya kele ve samu na ludedomo to kusungama ya bantima ya beno, beno ke na

kubaka yinsi ya bawu mutindu mvwilu ya beno. Kasi ya kele kaka samu na yimbi ya bawu Yave Nzambi ya beno ke na kubingisa makanda ya bantu yina na mantwala ya beno. Ya kele mpe samu na kulungisa ndefi yina Yave salaka na bankooko ya beno, Abalayami, Isaaki mpe Yakobi.

⁶ Na yina, beno fwana kuzaba mbote-mbote ti ya kele ve samu na ludedomo ya beno Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno yinsi ya mbote-mbote yayi samu ti yawu kuvwanda mvwilu ya beno. Na kutala mbote, beno kele bantu mosi ya yintu-ngolo.

Kiteki ya ngombe: Yimbi ya Isayeli

⁷ Beno bambuka moyo. Beno fwana kuzimbana ve ti beno fwemisaka Yave Nzambi ya beno kuna na yinsi ya kuyuma. Kubanda kilumbu yina beno basikaka na Ngipiti tii kilumbu yina beno kumaka na kisika yayi, beno balukilaka Yave.

⁸ Kuna na mongo ya Olebe, beno fwemisaka Yave. Na yina, Yave dasukilaka beno. Mpe ya bikanaka kaka fyoti yandi sala ti beno nyonso manisa na kufwa.

⁹ Ntangu mu yulukaka na mongo samu na kwenda baka matadi, matadi ya ngwisani yina Yave salaka na beno, mu zingilaka kuna bilumbu makumi yiya, mpimpa na ntangu, ata kudya madya, ata kunwa maza.

¹⁰ Yave pesaka munu matadi nyonso zole yina yandi mosi Nzambi sonikaka na musapi ya yandi mambu nyonso yina Yave zonzaka na mongo, na kati-kati ya tiya, na kilumbu ya lukutakanu ya nene.

¹¹ Ni na manima ya bilumbu makumi yiya Yave pesaka munu matadi nyonso zole, matadi ya ngwisani.

¹² Yave tubaka na munu: «Telama nge kulumuka nswalu. Samu ti bantu ya nge, bayina nge basisaka na Ngipiti, bawu me kubwa na disumu ya nene. Bawu me bika na nswalu nzila yina mu tumisaka bawu na kulanda. Bawu me yidika kiteki na bisengo ya kusulumuka.»

¹³ Yave tubaka dyaka na munu: «Mu ke na kutala ti bantu yayi kele bantu mosi ya yintu-ngolo.

¹⁴ Bika ti munu mosi mu manisa na kufwa bawu. Mu ke zimbisa nkumbu ya bawu na ntoto yayi. Na manima mu ke sala ti nge kuvwanda dikanda mosi ya bantu yina ke lutila mingi mpe yina ke lutila ngolo na bantu yayi.»

¹⁵ Mu kulumukaka dyaka mongo. Mongo yango vwandaka lema tiya. Mu vwandaka na matadi nyonso zole ya ngwisani na maboko.

¹⁶ Ni kuna mu kwizaka tala ti beno salaka disumu na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno. Beno yidikaka mwana ya ngombe na bisengo ya kusulumuka. Beno bikaka na nswalu nzila yina Yave tumisaka beno na kulanda.

¹⁷ Ni yawu yina mu losaka matadi zole yina vwandaka na munu na maboko, mu pasulaka yawu na meso ya beno.

Moyize sambilaka

¹⁸ Mu bikanaka kuna ya kubwa kizizi na ntoto, mutindu na mbala ya ntete, bilumbu makumi yiya, mpimpa na ntangu, ata kudya madya, ata kunwa maza. Mu salaka mutindu yina samu na masumu nyonso yina beno salaka. Ben

fwemisaka Yave, beno salaka mambu yina yandi ke zolaka ata fyoti ve.

¹⁹ Mu vwandaka na boma ya nkele mpe kudasyuka ya Yave. Yandi dasukilaka mingi beno, mpe ya binaka kaka fyoti yandi sala ti beno nyonso kufwa. Kasi Yave wilaka munu dyaka na mbala yina.

²⁰ Yave dasukilaka mingi Aloni, mpe ya bikanaka kaka fyoti yandi kufwa yandi. Kasi mu sambilaka mpe samu na Aloni na ntangu yina.

²¹ Mu bakaka kiteki ya mwana ya ngombe, disumu yina beno yidikaka, mu losaka yawu na tiya, mu pasulaka yawu, mu nikaka yawu, tii yina yawu kumaka fundu-fundu. Mu losaka fundu-fundu yango na muzumba yina ke kulumukaka katuka na mongo.

²² Na Tabela, na Masa mpe na Kibelote-Tava, beno fwemisaka Yave.

²³ Na Kadese-Baleneya, Yave zolaka fidisa beno, yandi tubaka mutindu yayi: «Beni kwenda nwana mpe beno baka yinsi yayi mu ke na kupesa beno». Kasi beno mangaka na kutumama na ntumunu ya Yave Nzambi ya beno. Beni kwikilaka yandi ve. Beni wilaka yandi ve.

²⁴ Kubanda ntangu yina mu zabaka beno, beno ke mangaka ya beno na kutumama na Yave.

²⁵ Mu kubwaka na ntoto na mantwala ya Yave. Mu bikanaka mutindu yina bilumbu makumi yiya, mpimpa na ntangu. Samu ti Yave tubaka ti yandi ke manisa na kufwa beno nyonso.

²⁶ Mu sambilaka Yave. Mu tubaka mutindu yayi: «Mfumu Nzambi, kumanisa ve na kufwa

bantu ya nge, mvwilu ya nge. Bayina nge kuulaka na bunene ya nge. Bayina nge basisaka na yinsi ya Ngipiti na lulendo ya nge.

²⁷ Bambuka moyo na bisyelo ya nge Abalayami, Isaaki mpe Yakobi. Kutala ve yintu-ngolo ya bantu yayi. Kutala ve yimbi ya bantima ya bawu. Kutala ve disumu ya bawu.

²⁸ Kana ve, bantu ya yinsi yina nge me basisa beto, bawu ke tuba mutindu yayi: “Ya ke samu ti Yave lendaka ve na kukotisa bawu na yinsi yina yandi salaka bawu nsilulu. To yandi vwan-daka yina bawu, ni yawu yina yandi basisaka bawu samu na kwenda kufwa bawu na yinsi ya kuyuma.”

²⁹ Bawu kele bantu ya nge. Bawu kele mvwilu ya nge. Bayina nge basisaka na lulendo ya nge ya nene, na ngolo ya nge nyonso.»

10

Mulemvo ya Yave

¹ Na ntangu yina, Yave tubaka na munu: «Yidika matadi zole mutindu matadi yina ya ntete. Yidika mpe sanduku ya mabaya. Na manima, yuluka na sika ya munu na mongo.

² Mu ke sonika na matadi yina mambu yina vwan-daka na matadi ya ntete yina nge pasulaka. Na manima nge ke tula matadi yina na sanduku.»

³ Na yina, mu yidikaka sanduku ya mabaya ya akasya. Mu yidikaka matadi zole mutindu matadi ya ntete. Na manima mu yulukaka na mongo na matadi nyonso zole na maboko.

⁴ Yave sonikaka na matadi yango mambu yina yandi sonikaka na matadi ya ntete. Ni mambu kumi yina yandi zonzaka na beno kuna na mongo, na kati-kati ya tiya, na kilumbu ya lukutakanu. Na manima ya kusonika mambu yina, Yave pesaka munu matadi yango.

⁵ Mu kulumukaka dyaka mongo, mu tulaka matadi yango na sanduku yina mu yidikaka. Matadi yango ke kaka kuna mutindu Yave tumisaka munu yawu.

⁶ Bana ya Isayeli bikaka kisika ya mabulu ya maza ya bana ya Yakane samu na kukwenda na Mosela. Ni kuna Aloni kufwaka, mpe ba zikaka yandi kuna. Mwana ya yandi Eleyazale yinganaka na kisika ya yandi na kisalu ya bunganga-Nzambi.

⁷ Bawu katukaka kuna samu na kukwenda na Ngudengoda. Bawu katukaka na Ngudengoda na kukwenda na Yotebata, yinsi yina kele na mizumba ya maza.

⁸ Na ntangu yina, Yave tulaka kifumba ya Levi na lweka. Yandi pesaka bawu kiyeko ya kunangunaka Sanduku ya Ngwisani ya Yave. Yandi pesaka bawu mpe kiyeko ya kukwendaka na mantwala ya Yave samu na kusala kisalu ya Yave, mpe samu na kusakumunaka bantu na Nkumbu ya Yave. Ya ke mutindu yina tii bubu yayi.

⁹ Ni yawu yina kifumba ya Levi kuzwaka ve ntoto mutindu bampangi ya bawu. Ni Yave kele mvwilu ya bawu, mutindu Yave Nzambi ya beno tubaka na yina me tadila bawu.

¹⁰ Mu bikanaka kuna na mongo, mutindu na mbala yina ya ntete, bilumbu makumi yiya, mpimpa na ntangu. Yave wilaka munu dyaka na mbala yina. Yave bikaka na kufwa beno.

¹¹ Yave tubaka na munu: «Telama nge kwenda twadisa bantu ya Isayeli. Bawu fwana kwenda baka yinsi yina mu kudyaka ndefi na bankooko ya bawu na kupesa bawu.»

Musiku ya luzolo mpe ya kutumama

¹² Ntangu yayi, Isayeli, yinki Yave Nzambi ya beno ke na kuingila na sika ya beno? Yave zola ti beno kuzitisa Yave Nzambi ya beno. Beno kulanda banzila ya yandi nyonso. Beno kuzola mpe kusadila Yave Nzambi ya beno, na ntima nyonso mpe na mwela nyonso.

¹³ Yave zola ti beno kusadila bantumunu ya yandi mpe bansalulu ya misiku ya yandi, mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi. Ni na mutindu yina beno ke vwanda mbote.

¹⁴ Tala, zulu, zulu ya mazulu, ntoto, mpe nyonso yina kele na yawu, ya kele ya Yave Nzambi ya beno.

¹⁵ Kasi Yave kangamaka kaka na bankooko ya beno. Ni bawu yandi zolaka. Na manima ya bawu, ni bana ya bawu. Ni beno yandi soolaka na kati ya bantu nyonso. Ni yawu yina bubu yayi mambu kele mutindu yayi.

¹⁶ Na yina, beno fwana kuzenga bubakala ya beno na kati ya bantima. Mpe beno fwana kubika na kuvwanda na yintu-ngolo.

¹⁷ Samu ti Yave Nzambi ya beno kele Nzambi ya banzambi, Mfumu ya bamfumu, Nzambi ya

nene, Nzambi ya lulendo mpe ya nsisi. Yandi ke talaka ve bizizi ya bantu. Yandi ke ndimaka mpe ve madeso ya bana.

¹⁸ Yandi ke nwaninaka mifwidi mpe bansaana samu na kunungisa bawu. Yandi ke zolaka banzenza yina me kwiza zinga na sika ya beno, yandi ke pesaka bawu madya mpe bilele.

¹⁹ Beno fwana kuzola banzenza yina ke na kuzinga na kati ya beno, samu ti beno mpe beno vwandaka banzenza na yinsi ya Ngipiti.

²⁰ Ni Yave Nzambi ya beno, beno fwana kuzitisa. Ni yandi beno fwana kusadila. Ni na yandi beno fwana kukangama. Ni na nkumbu ya yandi beno fwana kudyaka bandefi.

²¹ Ni na yandi beno fwana kupesa masiika. Yandi kele Nzambi ya beno. Ni yandi salaka na sika ya beno mambu nyonso ya nene mpe ya nsisi yina beno talaka na meso ya beno.

²² Bankooko ya beno kwendaka na yinsi ya Ngipiti na lutangu ya makumi nsambwadi. Kasi bubu yayi, Yave Nzambi ya beno me sala ti beno kuvwanda mingi mutindu bambwetete ya mazulu.

11

¹ Beno fwana kuzola Yave Nzambi ya beno. Beno fwana kusadila bantangu nyonso mambu ya yandi, misiku ya yandi, bansalulu ya misiku ya yandi mpe bantumunu ya yandi.

Kubakula mambu yina Nzambi me sala samu na Isayeli

² Beno kele ve mutindu bana ya beno yina me tala ve mpe me zaba ve. Beno, beno me zaba bubu

yayi ndongosolo ya Yave Nzambi ya beno, bunene ya yandi, lulendo ya yandi, ngolo ya yandi nyonso,

³ mavanga ya yandi mpe bimangu ya yandi yina yandi salaka na kati-kati ya Ngipiti, na Falawo ntinu ya Ngipiti mpe na yinsi ya yandi nyonso,

⁴ mambu yina yandi salaka na binwani ya Ngipiti, na bampunda mpe binatunu ya yandi ya mvita, mutindu yandi vutulaka na zulu ya bawu maza ya Mubu ya Batwandu, ntangu bawu vwan-daka landa beno. Yave zimbisaka bawu tii bubu yayi.

⁵ Beno zaba mambu yina yandi salaka na yinsi ya kuyuma tii kukuma ya beno na kisika yayi.

⁶ Beno zaba mambu yina yandi salaka na Datane mpe na Abilame, bana ya Elyabe na kifumba ya Lubene. Ntoto fungulaka yinwa ya yandi samu na kumina bawu, bawu na bantu ya bayinzo ya bawu, bayinzo ya bawu, mpe bayina nyonso landaka bawu, na kati-kati ya Isayeli nyonso.

⁷ Ya tsyelika, beno talaka na meso ya beno mosi mambu nyonso ya nene yina Yave salaka.

⁸ Na yina, beno fwana kusadila bantumunu nyonso yina mu ke na kupesa beno bubu yayi, samu ti beno kuvwanda na ngolo ya kubaka yinsi yina beno ke kwenda baka mutindu mvwilu ya beno.

⁹ Beno ke vwanda mpe na luzingu ya yinda na ntoto yina Yave kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kupesa bawu, bawu na bana ya bawu, yinsi yayi ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi.

Yinsi yina Yave ke kebaka

¹⁰ Ya tsyelika yinsi yina beno ke kota na kubaka yawu mutindu mvwilu ya beno, ya kele ve mutindu yinsi ya Ngipiti yina beno basikaka. Kuna na Ngipiti, beno vwandaka sala dyaka ngolo na kumwangaka maza na bambuma yina beno vwandaka kunda, mutindu ba ke salaka na bilanga ya ndunda.

¹¹ Kasi yinsi yina beno ke na kwendaka baka mutindu mvwilu ya beno, ya ke yinsi mosi ya myongo mpe ya midimba. Yawu ke kunwaka maza ya zulu, yina ke kubwaka na bamvula.

¹² Ya ke yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke bakaka bunkete. Ya ke yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke tulaka meso bantangu nyonso kubanda na mbandukulu ya mvula tii na nsukunu ya yawu.

¹³ Kana beno landa bantumunu ya munu mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi, kana beno zola Yave Nzambi ya beno mpe beno kusadila yandi na ntima nyonso mpe na mwela nyonso,

¹⁴ mu ke nokisa bamvula na yinsi ya beno na ntangu ya yawu, bamvula ya ntombo mpe bamvula ya ndolo. Beno ke yonzika bambuma ya faline, vinu ya malu-malu mpe mafuta ya malu-malu.

¹⁵ Mu ke menisa mpe matiti mingi samu na bibulu ya beno. Beno ke kudya mpe beno ke yukuta.

¹⁶ Na yina, beno fwana kusala keba. Beno kundima ve ti ba vuna beno na kulanda nzila ya yimbi. Beno kusambila ve banzambi ya nkaka. Beno kufukama ve na mantwala ya banzambi ya nkaka.

¹⁷ Yave lenda kudasukila beno. Na yina, yandi lenda kanga dizulu ya yandi, mpe bamvula lenda noka dyaka ve. Ntoto lenda pesa dyaka madya ya yawu ve. Mpe beno lenda zimbana nswalu na yinsi ya mbote yina Yave ke na kupesa beno.

¹⁸ Beno fwana kukeba na ntima ya beno mpe na mwela ya beno mambu nyonso yayi mu ke na kupesa beno. Beno fwana kukanga yawu na maboko ya beno mutindu bidimbu. Yawu fwana kuvwanda mutindu bidimbu na bambunzu ya beno.

¹⁹ Beno fwana kulongisa yawu na bana ya beno. Beno fwana kuzabisa bawu yawu ntangu beno ke vwanda na yinzo mpe ntangu beno ke tambula na nzila, ntangu beno ke lala mpe ntangu beno ke vumbuka.

²⁰ Beno fwana kusonika yawu na makunzi ya myelo ya bayinzo ya beno mpe na myelo ya bambanza ya beno.

²¹ Ni na yina, bantangu nyonso yina zulu ke zingila na zulu ya ntoto, luzingu ya beno na luzingu ya bana ya beno ke vwanda yinda na ntoto yina Yave kudyaka ndefi na bankooko ya beno na kupesa bawu.

²² Ya tsyelika kana beno kukeba bantumunu nyonso yayi mu ke na kupesa beno, kana beno kusadila yawu, kana beno kuzola Yave Nzambi ya beno, kana beno kulanda banzila ya yandi nyonso mpe beno kukangama na yandi,

²³ Yave ke bingisa makanda nyonso ya nkaka ya bantu. Beno ke baka bayinsi ya makanda ya bantu ya kulutila nene mpe ngolo na beno.

²⁴ Konso kisika yina makulu ya beno ke dyata, yawu ke vwanda ya beno. Ntoto ya beno ke banda na yinsi ya kuyuma tii na Libane, kubanda na nzadi ya Efalate tii na mubu ya wesete.

²⁵ Ata muntu lenda telama na mantwala ya beno. Yave Nzambi ya beno ke pesa boma na bantu nyonso mutindu yandi zonzaka. Yandi ke sala ti ba tala beno nsisi na yinsi nyonso yina beno ke kwenda.

Lusakumunu to nsiingulu

²⁶ Tala, mu me tula na mantwala ya beno lusakumunu na nsiingulu.

²⁷ Lusakumunu, kana beno kutumama na bantumunu ya Yave Nzambi ya beno, yina mu ke na kupesa beno bubu yayi.

²⁸ Nsiingulu, kana beno kutumama ve na bantumunu ya Yave Nzambi ya beno, kana beno kubika nzila yina mu ke na kutumisa beno na kulanda bubu yayi, kana beno kulanda banzambi ya nkaka yina beno me zaba ve.

²⁹ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke kotisa beno na yinsi yina beno ke kwenda baka mutindu mvwilu ya beno, beno ke zonza mambu ya lusakumunu na mongo ya Ngalizime, mpe mambu ya nsiingulu na mongo ya Ebale.

³⁰ Myongo nyonso zole yina kele na lweka ya wesete ya Yolodani, na lweka yina ke dyaminaka ntangu, na yinsi ya ba-Kaanani yina ke zingaka na mudimba yina ata kima ke menaka ve, na kutalasanaka na Ngilengale, pene-pene na bayinti ya nene yina ba ke bokilaka Mole.

³¹ Ya tsyelika, beno ke na kukwenda sabuka nzadi ya Yolodani samu na kwenda baka yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno. Beno ke baka yawu mpe beno ke zinga kuna.

³² Beno fwana kusadila misiku nyonso mpe bansalulu ya misiku yina mu ke na kutula na mantwala ya beno bubu yayi.

Musiku ya yave

12

¹ Yayi ni misiku na bansalulu ya misiku yina beno fwana kusadila bilumbu nyonso yina beno ke zinga na ntoto yina Yave, Nzambi ya bankooko ya beno, ke na kupesa beno samu ti yawu kuwanda ya beno.

Kisika kaka mosi ya lusambulu

² Beno fwana kumwangisa bisika nyonso yina makanda ya bantu ke sambilaka banzambi ya bawu, makanda ya bantu yina beno ke kwenda bingisa. Ya vwanda na zulu ya myongo, na myongo ya fyoti to na yisi ya konso yinti yina kele na makasa ya maza.

³ Beno fwana kumwangisa biyokolo ya bawu ya minkayulu. Beno fwana kupasula matadi yina ba telemisaka mutindu bidimbu. Beno fwana kuyoka na tiya makunzi ya bawu ya longo ya nzambi ya bawu Asela. Beno fwana kubwisa biteki ya banzambi ya bawu. Beno fwana kuzimbisa nkumbu ya bawu na bisika yina.

⁴ Na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno, beno ke sadila ve mutindu bawu.

⁵ Beno fwana kusosa Yave Nzambi ya beno kaka na kisika yina yandi mosi ke soola, na kati-kati ya bizunga ya bifumba ya beno, samu na kutula Nkumbu ya yandi mpe kuvwandisa yawu kuna. Kaka ni kuna beno fwana kwendaka.

⁶ Ni kuna beno fwana kunataka minkayulu ya beno ya kuyoka, minkayulu ya beno ya kiwisa, badime ya beno, minkayulu ya bambuma ya bisalu ya beno, minkayulu ya beno samu na bansilulu, minkayulu ya luzolo ya beno mosi, minkayulu ya bana ya ntete ya bangombe, ya mameme mpe ya bankombo ya beno.

⁷ Mpe ni kuna beno fwana kudya na mantwala ya Yave Nzambi ya beno. Beno na makanda ya beno, beno ke yangalala na bima nyonso yina beno ke vwanda na yawu, yina beno ke kuzwa ntangu Yave Nzambi ya beno ke sakumuna beno.

⁸ Beno ke sadila ve mutindu beto ke na kusadila awa bubu yayi, muntu-muntu ke na kusala mutindu yandi zola.

⁹ Ya ke samu ti nabunu beno kuma na kisika ya kizunu. Nabunu beno baka mvwilu yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno.

¹⁰ Kasi beno ke sabuka nzadi ya Yolodani. Beno, beno ke zinga na yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno. Yandi ke kuula beno na maboko ya mitantu ya beno yina me zungudila beno. Yandi ke pesa beno kizunu, beno ke zinga na kati ya lukengolo.

¹¹ Na yina, kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola samu na kuvwandisa nkumbu ya yandi, ni na kisika yina beno ke nata nyonso yina mu ke na kutumisa beno, minkayulu ya beno ya

kuyoka, minkayulu ya beno ya kiwisa, badime ya beno, minkayulu ya bambuma ya bisalu ya beno, minkayulu yina beno ke soola samu na bansilulu ya beno na Yave.

¹² Beno ke yangalala na mantwala ya Yave Nzambi ya beno, beno, na bana ya beno ya bak-ento, na bana ya beno ya babakala, na bisadi ya beno ya bakento, na bisadi ya beno ya babakala, na ba-Levi yina kele na bambanza ya beno, samu ti bawu ba-Levi, ba kele ve na mvwilu mutindu beno.

¹³ Beno fwana sala keba, beno kupesa ve minkayulu ya beno ya kuyoka na kisika ni kisika yina beno ke tala.

¹⁴ Kaka na kisika yina Yave ke soola, na kati ya bifumba ya beno, ni kuna beno ke pesa minkayulu ya beno ya kuyoka. Ni kuna beno fwana sala mambu nyonso yayi mu ke na kutumisa beno.

¹⁵ Kasi beno lenda kufwa ya beno bibulu yina beno kele na yawu, mpe kudya yawu na bambanza ya beno mutindu beno zola, mutindu kele mvwilu yina Yave Nzambi ya beno ke pesa beno na lusakumunu ya yandi. Bayina kele ya kuvedila na bayina kele ya kuvedila ve lenda kudya yawu. Kaka mutindu ba ke kudya nkabi to nsyesye.

¹⁶ Kasi beno fwana kudya ve menga ya yawu. Beno fwana kumwangisa menga yina na ntoto mutindu maza.

¹⁷ Kuna na bambanza ya beno, beno lenda kudya ve dime ya beno ya bambuma ya faline, dime ya vinu, ya mafuta, minkayulu ya bana ya ntete ya bangombe ya beno, ya mameme mpe ya bankombo ya beno. Kuna na bambanza ya

beno, beno lenda kudya ve ata munkayulu samu na nsilulu, to munkayulu ya luzolo ya beno mosi, to munkayulu ya bambuma ya bisalu ya beno.

¹⁸ Kasi kaka ni na mantwala ya Yave Nzambi ya beno, na kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola, ni kuna beno ke kudya yawu, beno na bana ya beno ya bakento mpe ya babakala, bisadi ya beno ya bakento mpe ya babakala, na ba-Levi yina ke vwanda na bambanza ya beno. Beno ke yangalala na mantwala ya Yave Nzambi ya beno, na bima nyonso yina beno ke vwanda na yawu.

¹⁹ Bantangu nyonso yina beno ke zinga na ntoto ya beno, beno fwana kuzimbana ve ba-Levi.

²⁰ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke kumisa yinsi ya beno nene mutindu yandi salaka beno nsilulu, kana nsatu ya kudya mbisi kuzwa beno, mpe beno kutuba ti beto ke na nsatu ya kudya mbisi, beno lenda kudya ya beno mbisi mutindu beno zola.

²¹ Kana beno tala ti kisika yina Yave Nzambi ya beno me soola na kutula nkumbu ya yandi, ya me lutila ntama na beno, beno lenda kufwa bangombe, to mameme, to bankombo yina Yave ke pesa beno, mutindu mu me tumisa beno yawu, mpe beno lenda kudya yawu kaka kuna na bambanza ya beno mutindu beno zola.

²² Beno ke kudya yawu kaka mutindu ba ke kudyaka nkabi to nsyesye. Muntu ya kuvedila na muntu ya kuvedila ve lenda kudya yawu.

²³ Kasi beno fwana kusala keba, kumeka ata fyoti ve na kudya yawu na menga ya yawu, samu ti menga ni moyo. Beno fwana kudya ve mbisi na moyo ya yawu.

²⁴ Beno fwana kudya ve menga. Beno fwana kumwangisa menga na ntoto mutindu maza.

²⁵ Beno fwana kudya ve menga, samu ti beno kuvwanda mbote, beno, mpe na manima ya beno, bana ya beno, samu ti beno me sala mutindu me fwanakana na ntadisi ya Yave.

²⁶ Kaka bima yina beno ke katula na mvwilu ya beno na kupesa na Yave, mpe minkayulu ya beno samu na bansilulu, ni yina beno ke nata na kisika yina Yave ke soola.

²⁷ Beno ke pesa minkayulu ya beno ya kuyoka, mbisi na menga, na zulu ya kiyokolo ya minkayulu ya Yave Nzambi ya beno. Ba ke mwangisa menga ya minkayulu na kiyokolo ya minkayulu ya Yave Nzambi ya beno. Beno, beno ke kudya mbisi.

²⁸ Beno kuwa mpe beno keba mambu nyonso yayi mu ke na kutumisa beno, samu ti beno kuvwanda mbote bantangu nyonso, beno, mpe na manima ya beno, bana ya beno. Beno sala mutindu me fwanakana na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno.

Samu na banzambi ya ba-Kaanani

²⁹ Yave Nzambi ya beno ke manisa na kukatula na mantwala ya beno makanda ya bantu yina beno ke kwenda bingisa. Beno ke bingisa bawu, mpe beno ke banda na kuzinga na yinsi ya bawu.

³⁰ Ntangu bawu ke manisa na kufwa na mantwala ya beno, beno fwana kusala keba. Beno kubwa ve na mutambu, beno kusala ve mutindu bawu. Beno kusosa ve na kuzaba banzambi ya bawu. Beno kutuba ve mutindu yayi: «Wapi

mutindu bantu yayi vwandaka sambila banzambi ya bawu? Beto mpe beto ke sala mutindu mosi!»

³¹ Beno fwana kusala mutindu yina ve na nta-disi ya Yave Nzambi ya beno. Ya tsyelika bawu vwandaka sala mambu ya mutindu na mutindu ya nganzi samu na banzambi ya bawu, mambu yina Yave ke yinaka. Bawu kumaka tii na kuyoka bana ya bawu ya bakento mpe bana ya bawu ya babakala. Bawu vwandaka yoka bawu mutindu minkayulu samu na banzambi ya bawu.

13

¹ Mambu nyonso yina mu ke na kutumisa beno, beno fwana kusadila yawu. Beno fwana kubwela kima ve, beno fwana kukatula kima ve.

Samu na misambidi ya banzambi ya biteki

² Kana mumbikudi mosi to muntu mosi ya bandosi me telama na kati ya beno, mpe yandi me zonzila beno kidimbu to kimangu,

³ kana kidimbu to kimangu yango yina yandi me zonzila me talana, mpe yandi me banda na kutuba na beno ti beto landeno banzambi ya nkaka, banzambi yina beno me zaba ve, beto sadileno banzambi yina,

⁴ beno fwana kuwa ve mambu ya mumbikudi yina to ya muntu yina ya bandosi. Ni Yave Nzambi ya beno ke na kumeka beno samu na kuzaba kana beno zola Yave Nzambi ya beno na ntima nyonso mpe na mwela nyonso.

⁵ Beno fwana kulanda kaka Yave Nzambi ya beno. Beno fwana kuzitisa yandi, kusadila bantumunu ya yandi, mpe kuwila yandi. Ni yandi

beno fwana kusadila, mpe ni na yandi beno fwana kukangama.

⁶ Mumbikudi to muntu ya bandosi yina, ba fwana kufwa yandi. Samu ti yandi vwandaka na nsatu ya kubwisa beno na masumu na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno, Nzambi yina basisaka beno na yinsi ya Ngipiti, Nzambi yina kuulaka beno na kisika yina beno vwandaka na bundongo. Muntu yina, yandi zolaka nata beno ntama na nzila yina Yave Nzambi ya beno tumisaka beno na kulanda. Beno fwana kukatula yimbi na kati-kati ya beno.

⁷ Kana mpangi ya nge yina kele mwana ya mama ya nge, to mwana ya nge ya kento, to mwana ya nge ya bakala, to kento yina ke lalaka na nge, to nkundi ya nge yina nge ke zolaka mutindu nge mosi, kana yandi tubila nge na mansweki ti beto kwenda sambila banzambi ya nkaka, banzambi yina nge to bankooko ya nge zabaka ve,

⁸ banzambi yina ke sambilaka bantu yina me zungidila beno, bayina kele pene-pene to bayina kele ntama, kubanda na lweka mosi ya ntoto tii na lweka ya nkaka,

⁹ nge fwana kundima ve. Nge fwana kuwila yandi ve. Na yina, nge fwana kufwila yandi kyadi ve. Nge fwana kufunda yandi, kasi kubumba yandi ve.

¹⁰ Nge fwana kufwa yandi. Ni nge ke vwanda ya ntete na kubula yandi samu na kufwa yandi. Na manima, bantu nyonso ke landa na kubula yandi.

¹¹ Nge ke bula yandi matadi mpe yandi ke kufwa. Samu ti yandi me sosa na kunata nge ntama na Yave Nzambi ya nge yina basisaka nge

na yinsi ya Ngipiti, kisika nge vwandaka na bundongo.

¹² Bantu nyonso ya Isayeli ke kuwa yawu. Bawu ke vwanda na boma, mpe ata muntu ke sala dyaka mambu ya yimbi ya mutindu yina na kati-kati ya beno.

¹³ Kana beno kuwa mambu ya mutindu yayi na yina me tadila mosi ya bambanza yina Yave Nzambi ya beno me pesa beno samu na kuzinga:

¹⁴ «Bantu ya kidi-kidi me basika na kati-kati ya beno na kutuba: “Beto kwendeno sadila banzambi ya nkaka!”» Banzambi yina beno zaba ve,

¹⁵ beno fwana sosa na kuzaba mbote-mbote, kufyongonina, kuyufula dyambu yango, kana yawu kele ya tsyelika to ve. Kana ya tsyelika dyambu yina ya nganzi me salama na kati-kati ya beno,

¹⁶ beno fwana kufwa bantu nyonso ya mbanza yina. Beno ke mwangisa mbanza yango samu na Yave, kumwangisa nyonso yina kele kuna, kufwa bibulu nyonso.

¹⁷ Bimvwama nyonso yina beno kuzwaka na bamvita, beno ke yonzika yawu na mbanza yina, kisika mosi. Beno ke tula tiya na mbanza mpe na bima yango nyonso. Beno ke yoka nyonso samu na Yave Nzambi ya beno. Bantangu nyonso, mbanza yina ke vwanda ntoto yina bantu ke vwandaka ve. Ba ke tunga dyaka mbanza yina ata fyoti ve.

¹⁸ Beno fwana kubaka ata kima mosi ve na kati ya bima nyonso yina beno fwana kuyoka. Na yina, Yave ke manisa nkele ya yandi. Yandi ke fwila beno kyadi, mpe yandi ke funisa beno, mutindu yandi kudyaka ndefi na bankooko ya beno na

kusala yawu.

¹⁹ Kasi beno fwana kuwila Yave Nzambi ya beno. Beno fwana kusadila bantumunu ya yandi mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi. Beno fwana kusala mambu yina me fwanakana na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno.

14

Bansalulu ya yimbi na ntangu ya mafwa

¹ Beno kele bana samu na Yave Nzambi ya beno. Na yina, beno fwana kusala ve bansamba na nzutu to kuzenga bansuki ya mbunzu samu na muntu yina me kufwa.

² Samu ti beno kele bantu ya longo samu na Yave Nzambi ya beno. Ni beno Yave Nzambi ya beno me soola samu na kuvwanda mvwilu ya yandi mosi na kati ya bantu nyonso ya ntoto.

Bibulu ya kudya na bibulu ya kudya ve

³ Beno fwana kudya ata kima mosi ve ya nganzi.

⁴ Bibulu yina beno lenda kudya ni yayi: ngombe, dimeme, nkombo,

⁵ nkabi, nsyesye, mvudi, nkombo ya myongo, nkombo ya mfinda, mpakasa, ngombe ya mfinda.

⁶ Beno lenda kudya mpe konso kibulu yina kele na bikodi ya kukabuka na bandambu zole, mpe ke vutulaka na yinwa madya yina vwandaka na kati ya kivumu samu na kudya dyaka yawu.

⁷ Yayi ni bibulu yina beno lenda kudya ve na kati ya bibulu yina kele na bikodi ya kukabuka na bandambu zole, mpe ke vutulaka na yinwa madya yina vwandaka na kati ya kivumu samu na kudya dyaka yawu: samo, mboloko, nsibisi. Bawu ke

vutulaka na yinwa madya yina vwandaka na kati ya kivumu samu na kudya dyaka yawu, kasi bawu kele ve na bikodi ya kukabuka na bandambu zole. Bibulu yina kele ya kuvedila ve samu na beno.

⁸ Beno lenda kudya mpe ve ngulu, samu ti yandi kele na bikodya ya kukabuka na bandambu zole, kasi yandi ke vutulaka ve na yinwa madya yina vwandaka na kati ya kivumu samu na kudya dyaka yawu. Ngulu kele ya kuvedila ve samu na beno. Beno fwana kudya mbisi ya yawu ve. Beno fwana kusimba ve mvumbi ya yawu.

⁹ Na bibulu nyonso yina ke zingaka na maza, yina beno lenda kudya ni yayi: beno lenda kudya nyonso yina kele na matolo na makalu.

¹⁰ Kasi beno lenda kudya ve yina kele ve na matolo na makalu. Yina ya kele ya kuvedila ve samu na beno.

¹¹ Beno lenda kudya ndeke ni ndeke yina ke ya kuvedila.

¹² Kasi bandeke yina beno lenda kudya ve ni yayi: koko-mbele, ndeke ya nkaka yina kele mutindu mbemba, mbemba ya mubu,

¹³ malembe, lusiwuki, bimbembe na bandeke ya nkaka yina kele na dikanda ya bimbembe,

¹⁴ bankwankwa mpe bandeke nyonso ya nkaka yina kele na dikanda ya bankwankwa,

¹⁵ bango-nuni, bimfutu, bandeke ya mubu, konso mutindu ya bakoko-mbele,

¹⁶ bimfutu ya mutindu ya nkaka, bandeke yina ke dilaka mutindu nyawu, bimfutu yina ke kumaka ve nene,

¹⁷ malembe, bambemba ya mutindu ya nkaka, bandeke yina ke kotaka na maza,

¹⁸ bandeke ya madyanga, konso mutindu ya bangongo, bankusu mpe bangembo.

¹⁹ Kibulu ni kibulu ya fyoti-fyoti yina kele na mapapu, yawu ke vwanda ya kuvedila ve samu na beno. Beno fwana kudya yawu ve.

²⁰ Kasi beno lenda kudya ndeke ni ndeke ya kuvedila.

²¹ Beno fwana kudya ve kibulu yina me kufwa yawu mosi. Beno ke pesa yawu na banzenza yina ke zingaka na bambanza ya beno, samu ti bawu kudya yawu. To beno ke tekisa yawu nzenza ni nzenza. Ya tsyelika beno kele bantu ya longo samu na Yave Nzambi ya beno.

Beno fwana kulambila ve mbisi ya mwana ya nkombo na kati miliki ya mama ya yandi.

Badime

²² Konso mvula, beno ke baka kikunku mosi na kati ya kumi ya bima nyonso yina beno ke yonzika, nyonso yina beno ke kuzwa na bilanga ya beno.

²³ Na manima beno ke kwenda na kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola samu na kuvwandisa Nkumbu ya yandi kuna. Ni kuna, na mantwala ya Yave Nzambi ya beno, beno ke kudya dime ya bambuma ya beno ya faline, ya vinu ya beno, na ya mafuta ya beno. Beno ke kudya bana ya ntete ya bangombe ya beno na ya mameme na bankombo ya beno, samu ti beno kulongoka na kuzitisa Yave Nzambi ya beno bantangu nyonso.

²⁴ Kana beno tala ti nzila me lutila yinda samu na kunata bima yango, kisika yina Yave Nzambi ya beno me soola samu na kutula Nkumbu ya

yandi me lutila ntama na beno, samu ti Yave Nzambi ya beno me sakumuna beno,

²⁵ Kana beno tala ti ya kele mutindu yina, beno ke tekisa badime ya beno, beno ke baka mbongo yina, mpe beno ke nata yawu na kisika yina Yave Nzambi ya beno me soola.

²⁶ Kuna, beno ke sadila mbongo yina samu na kusumba kima ni kima yina beno zola, ya vwanda bangombe, mameme to bankombo, vinu to malafu ya nkaka ya ngolo, nyonso yina ke yangidika beno. Beno ke kudya yawu kuna, na mantwala ya Yave Nzambi ya beno. Beno ke yangalala, beno na makanda ya beno.

²⁷ Beno fwana kuzimbana ve ba-Levi yina ke zingaka na bambanza ya beno, samu ti bawu kele ve na mvwilu mutindu beno.

²⁸ Konso bamvula tatu, beno ke basisa dime nyonso ya bima nyonso yina beno me kuzwa na mvula yina. Beno ke tula yawu kaka kuna na bambanza ya beno.

²⁹ Mpe ba-Levi, bawu bantu kele ve na mvwilu mutindu beno, bawu ke kwiza baka, bawu, na banzenza yina ke zingaka na kati-kati ya beno, bansaana, na mifwidi yina kele na bambanza ya beno. Bawu ke kudya mpe kuyukuta, samu ti Yave Nzambi ya beno kusakumuna beno na bisalu nyonso yina beno ke sala na maboko ya beno.

15

Kukatula bamfuka konso mvula ya nsambwadi

¹ Na nsuka ya konso mvula ya nsambwadi, beno ke katula bamfuka yina ba ke na kundefaka beno.

² Na kubika bamfuka, beno ke sadila mutindu yayi: ntangu ba ke samuna mvula ya kubika bamfuka samu na Yave, konso muntu yina defisaka mbongo na mpangi ya yandi, yandi ke bikila yandi mfuka yina. Yandi ke bika na kulomba mfuka yina ya mpangi ya yandi to ya muntu yina ke yinsi mosi na yandi.

³ Beno lenda lomba mfuka ya muntu yina kele nzenza. Kasi beno fwana bika na kulomba nyonso yina beno defisaka na bampangi ya beno ya yinsi mosi.

⁴ Na kutala mbote, bamputu ke vwanda ve na kati-kati ya beno. Samu ti Yave Nzambi ya beno ke fulusa beno na lusakumunu, na kati ya yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno, samu ti yawu kuvwanda ya beno.

⁵ Dyambu kaka mosi: beno fwana kuwila Yave Nzambi ya beno na kusadilaka mbote-mbote bantumunu yayi mu ke na kupesa na beno bubu yayi.

⁶ Yave Nzambi ya beno ke sakumuna beno, mutindu yandi tubilaka beno yawu. Beno ke defisa mbongo na makanda mingi ya bantu. Kasi beno, beno ke vwanda ve na nsatu ya kudefa na sika ya bawu. Beno ke yala makanda mingi ya bantu. Kasi beno, ba ke yala beno ve.

⁷ Kana na sika ya beno ya kele na mputu, mosi na bampangi ya beno ya yinsi mosi, na kati ya mosi na bambanza ya beno na kati ya yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, beno fwana kukanga ve ntima ya beno. Beno kumanga ve na kusadisa mpangi ya beno ya mputu.

⁸ Beno fwana kusadisa yandi. Beno fwana

kudefisa yandi nyonso yina me fwanana samu na bansatu ya yandi.

⁹ Benó sala keba! Benó kuvwanda ve na mayindu ya yimbi na bantima ya benó, na kuzwa mayindu ya yimbi mutindu yayi: «Mvula ya nsambwadi, mvula ya kukatula bamfuka ke na kubelama!» Benó kukanga ve ntima na mpangi ya benó ya mputu, na kumanga na kupesa yandi kima. Yandi lenda nyongina benó na ntadisi ya Yave. Mpe yawu ke vwanda disumu samu na benó.

¹⁰ Nge fwana kupesa yandi. Kupesa ve yandi na bantima zole. Na kusalaka mutindu yina, Yave Nzambi ya nge ke sakumuna nge na bisalu ya nge nyonso, mpe na mambu nyonso yina nge ke sala.

¹¹ Bantangu nyonso, bamputu ke kondwa ve na yinsi. Ni yawu yina mu ke na kupesa nge ntumunu yayi: nge fwana kusadisa mpangi ya nge ya yinsi mosi, yina kele mputu to yina kele na lubaku ya kulunga ve.

Kupesa kimpwanza na mindongo ya ba-Ebeleyo

¹² Kana mosi na bampangi ya nge ba-Ebeleyo me kukitekisa na sika ya nge, yandi vwanda kento to bakala, yandi ke sadila nge bamvula sambanu. Kasi na mvula ya nsambwadi, nge fwana kubika yandi kwenda ya yandi na kimpwanza.

¹³ Ntangu nge ke bika yandi kwenda ya yandi na kimpwanza, nge ke bika ve ti yandi kukwenda maboko mpamba.

¹⁴ Nge fwana kupesa yandi makabu na kati ya mameme mpe bankombo ya nge, na bambuma ya

nge ya faline, mpe na vinu ya nge. Nge fwana kupesa yandi bima na kati ya bima nyonso yina Yave Nzambi ya nge ke pesa nge na kati ya lusakumunu ya yandi.

¹⁵ Nge ke bambuka moyo ti nge vwandaka na bundongo kuna na yinsi ya Ngipiti, mpe Yave Nzambi ya nge kuulaka nge. Ni yawu yina mu ke na kupesa nge ntumunu yayi.

¹⁶ Kana mundongo kutuba na nge ti yandi zola ya yandi ve kukatuka na yinzo ya nge, samu ti yandi zola nge, nge na yinzo ya nge, kana yandi ke na kutala ti ya kele mbote na yandi na kuvwanda na sika ya nge,

¹⁷ nge ke baka muntuma, nge ke tobola yandi dikutu na mwelo ya yinzo. Mpe yandi ke vwanda ya mankululu mundongo ya nge. Nge ke sala mutindu mosi kana yandi kele mundongo ya kento.

¹⁸ Ya fwana kuvwanda ve dyambu ya mpasi na nge, na kubika mundongo ya nge kukwenda na kimpwanza. Samu ti yandi me sadila nge, bamvula sambanu ya muvimba, kisalu yina me fwanana bambala zole na kisalu ya muntu yina ke kuzwaka difuta. Na yina Yave Nzambi ya nge ke sakumuna nge na mambu nyonso yina nge ke sala.

Bana ya ntete ya bibulu

¹⁹ Konso kibulu yina ke butuka ya ntete ya mbakala na kati ya bangombe ya nge, to na kati ya mameme to bankombo ya nge, nge ke tula yawu na lweka samu na Yave Nzambi ya nge. Nge fwana kusadisa ve bisalu na ngombe yina me butuka ya ntete ya mbakala. Nge fwana kuzenga ve mika ya

dimeme to ya nkombo ya nge, yina me butuka ya ntete ya mbakala.

²⁰ Konso mvula, nge ke kudya yawu, nge na bantu yina kele na yinzo ya nge, na mantwala ya Yave Nzambi ya nge, na kisika yina Yave ke soola.

²¹ Kana kibulu yango kele na kifuma, dikulu to meso ya kufwa, to konso kifuma ya nkaka ya yimbi, nge fwana kupesa yawu ve na Yave Nzambi ya nge mutindu munkayulu.

²² Nge ke kudya yawu kaka kuna na mbanza ya nge. Muntu ya kuvedila to muntu ya kuvedila ve lenda kudya yawu, mutindu ba ke kudyaka nsyesye to nkabi.

²³ Kasi kudya ve menga ya yawu. Nge fwana kumwangisa menga ya yawu na ntoto mutindu maza.

16

Mukembo ya Paki

¹ Na ngonda yina ba ke bokilaka Abibe*, beno ke kembila mukembo ya Paki samu na Yave Nzambi ya beno. Samu ti ni na ngonda yina ya Abibe Yave Nzambi ya beno basisaka beno na yinsi ya Ngipiti, na mpimpa.

² Bibulu ya Paki yina beno ke kufwa samu na Yave Nzambi ya beno, beno ke baka yawu na kati ya mameme, bankombo, to bangombe. Beno ke sala yawu na kisika yina Yave ke soola samu na kuvwandisa nkumbu ya yandi kuna.

³ Na mukembo yina, beno ke kudya ve mampa yina ba me funisa. Bilumbu nsambwadi, beno

* **16:1** *Abibe* ni ngonda yina ba ke yonzikaka bambuma.

ke kudya mampa yina kele ve na levule. Ya kele mampa ya mpasi, samu ti ni na mbangu-mbangu beno basikaka na yinsi ya Ngipiti. Na kusalaka mutindu yina, beno ke bambuka moyo na kilumbu yina beno basikaka na yinsi ya Ngipiti, konso kilumbu ya luzingu ya beno.

⁴ Bilumbu nsambwadi, ata levule fwana kulturalana na bayinzo ya beno, na yinsi nyonso ya beno. Mbisi ya kibulu yina beno ke pesa mutindu munkayulu na nkokila ya kilumbu ya ntete, ata ndambu ya yawu fwana kukuma tii na suka ya kilumbu yina ke landa.

⁵ Beno kele ve na luve ya kufwa bibulu ya minkayulu ya Paki na mbanza ni mbanza yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno.

⁶ Kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola samu na kuvwandisa Nkumbu ya yandi, ni na kisika yina beno fwana kufwa bibulu ya minkayulu ya Paki, na nkokila, na ngunga yina ntangu ke dyamaka, ngunga yina beno basikaka na yinsi ya Ngipiti.

⁷ Beno ke lamba mbisi ya bibulu yango mpe beno ke kudya yawu na kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola. Na suka ya kilumbu yina ke landa, beno ke vutuka na bayinzo ya beno.

⁸ Na bilumbu sambanu, beno ke kudya mampa yina kele ve na levule. Na kilumbu ya nsambwadi, beno ke sala lukutakanu ya nene samu na Yave Nzambi ya beno. Beno ke sala ata kisalu mosi ve.

Mukembo ya Balumingu

⁹ Beno ke tanga balumingu nsambwadi. Beno ke tanga balumingu yango kubanda na kilumbu

yina beno ke banda na kuyonzika bambuma ya faline.

¹⁰ Na manima, beno ke sala Mukembo ya Balumingu samu na Yave Nzambi ya beno. Minkayulu yina beno ke pesa na luzolo ya beno mosi, yawu ke fwanana na kitezo ya lusakumunu yina Yave Nzambi ya beno ke pesa beno.

¹¹ Beno ke kwenda na kisika yina Yave Nzambi ya beno ke soola samu na kuvwandisa Nkumbu ya yandi. Beno na bana ya beno ya bakento na ya babakala, na bisadi ya beno ya bakento na ya babakala, na ba-Levi yina ke zingaka na bambanza ya beno, na banzenza yina kwizaka zinga na sika ya beno, na bansaana mpe mifwidi yina kele na kati-kati ya beno, beno ke yangalala na mantwala ya Yave Nzambi ya beno.

¹² Beno ke bambuka moyo ti beno vwandaka mindongo kuna na yinsi ya Ngipiti. Beno fwana kukeba mpe kusadila bansalulu yayi ya misiku.

Mukembo ya Mileba

¹³ Beno ke sala Mukembo ya Mileba bilumbu nsambwadi na ntangu yina beno ke manisa na kukotisa bambuma ya faline na bayinzo mpe kukamuna bambuma nyonso ya vinu.

¹⁴ Beno ke yangalala na kati mukembo yango, beno na bana ya beno ya bakento na ya babakala, na bisadi ya beno ya bakento na ya babakala, na ba-Levi, na banzenza, na bansaana mpe mifwidi yina kele na bambanza ya beno.

¹⁵ Beno ke sala mukembo bilumbu nsambwadi samu na Yave Nzambi ya beno, na kisika yina Yave

ke soola. Benó ke yangalala ya kulutíla, samu tí Yave Nzambi ya benó ke sakumuna benó na bima nyonso yina benó ke yonzika na bilanga ya benó. Yandi ke sakumuna benó mpe na konso kisalu yina benó ke sala na maboko ya benó.

¹⁶ Konso mvula, babakala nyonso ke kwiza talana bambala tatu na ntadisi ya Yave Nzambi ya benó na kisika yina yandi ke soola. Ya ke vwanda na Mukembo ya Mampa yina kele ve na levule, Mukembo ya Balumingu, Mukembo ya Mileba. Benó ke kwiza talana ve na ntadisi ya Yave maboko mpamba.

¹⁷ Konso muntu ke pesila mutindu kele lubaku ya yandi, mutindu Yave Nzambi ya benó ke sakumunina yandi.

Bazuzi

¹⁸ Na bambanza nyonso yina Yave Nzambi ya benó ke pesa benó, benó ke tula bazuzi mpe bisoniki ya bawu na konso kifumba ya benó. Bawu ke sala balufundusu na ludedomo nyonso na kati ya bantu.

¹⁹ Benó kutengimisa ve banzengolo na kati ya balufundusu. Benó kuvwanda ve na kifu ya kutalaka bizizi. Benó kundima ve madeso ya bana, samu tí madeso ya bana ke kangaka meso ya bantu ya ndwenga. Yawu ke bebisaka lufundusu ya bantu ya kudedama.

²⁰ Benó fwana kusala nyonso samu na kusadila ludedomo. Ni yina ke sala tí benó kuzinga, mpe benó ke baka yinsi yina Yave Nzambi ya benó ke na kupesa benó.

Mambu ya yimbi na kinzambi

²¹ Beno fwana kutula ve makunzi ya longo ya nzambi Asela, to kukunda yinti ya longo, pene-pene na kiyokolo ya minkayulu yina beno ke yidikila Yave Nzambi ya beno.

²² Beno fwana kutelemisa ve matadi mutindu bidimbu. Yave Nzambi ya beno ke yinaka mambu ya mutindu yina.

17

¹ Beno fwana kupesa ve na Yave Nzambi ya beno munkayulu ya kibulu yina kele na kifuma to kyeta. Ya vwanda ngombe, to dimeme, to nkombo. Ya kele dyambu ya nganzi samu na Yave Nzambi ya beno.

² Na kati ya mosi na bambanza yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, kana na kati ya beno ya kele na kento to bakala yina ke na kusala mambu yina me zola ve Yave Nzambi ya beno na kutumama ve na ngwisani ya yandi,

³ kana yandi kwenda sadila banzambi ya nkaka, yandi kufukimina bawu, yandi kufukimina ntangu, ngonda, bambwetete, binwani nyonso ya mazulu, mambu yina mu tumisaka beno ve na kusala,

⁴ kana ba zabisa beno yawu mpe beno me kuwa yawu, beno fwana kusosa na kuzaba mbote-mbote kana dyambu yango kele ya tsyelika, kuzaba kana ya salamaka mutindu yina, kuzaba kana dyambu ya nganzi me salama na Isayeli.

⁵ Na manima, kento to bakala yina me sala dyambu yina ya yimbi, beno ke nata yandi na mwelo ya mbanza samu na kubasisa yandi. Mpe

beno ke kufwa kento to bakala yina na matadi.
Yandi fwana kufwa.

⁶ Ni na kimbangi ya bambangi zole to tatu ba lenda kufwa muntu yina me fwanana na kufwa. Ba fwana kufwa ve muntu na kimbangi ya mbangi kaka mosi.

⁷ Ni bambangi yina ke vwanda ba ya ntete na kulosa yandi matadi samu na kufwa yandi. Na manima, bantu nyonso mpe ke losa yandi matadi. Benoit fwana kukatula yimbi na kati-kati ya benoit.

Mambu ya mpasi ya kufundisa na Yinzo ya longo

⁸ Kana ya kele na dyambu yina me lutila mpasi na kufundisa na bisika ya lufundusu yina kele na myelo ya bambanza ya benoit, ya vwanda dyambu ya kufwa muntu, ya vwanda dyambu ya kunwana, to dyambu ya kulwalasana, benoit ke kwenda na kisika yina Yave Nzambi ya benoit ke soola.

⁹ Benoit ke kwenda tala ba-Levi yina kele banganga-Nzambi, mpe zuzi yina ke sala na bilumbu yina. Benoit ke zabisa bawu mambu yina, mpe bawu ke pesa benoit nzengolo ya yawu.

¹⁰ Benoit ke sadila mutindu kele nzengolo yina ba ke pesa benoit na kisika yina Yave ke soola. Benoit fwana kusadila nyonso mutindu bawu ke longisa benoit.

¹¹ Benoit fwana kusadila mutindu kele misiku yina ba ke longisa benoit mpe nzengolo yina ba ke pesa benoit. Benoit ke landa kaka mambu yina ba ke zonza samu na benoit, kukwenda ve na lumoso to na lubakala.

¹² Muntu yina ke sadila lunangu ya yandi, yina ke wila ve nganga-Nzambi yina ke salaka kisalu ya yandi na mantwala ya Yave Nzambi ya beno, to ke wila ve zuzi, muntu yina fwana kufwa. Beno fwana kukatula yimbi na kati-kati ya Isayeli.

¹³ Bantu nyonso ke kuwa dyambu yina mpe bawu ke vwanda na boma. Na yina, bawu ke sadila dyaka ve na lunangu.

Misiku yina me tadila ntinu

¹⁴ Ntangu beno ke kota na yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, ntangu beno ke baka yawu mpe beno ke zinga kuna, ya lenda vwanda ti beno tuba mutindu yayi: «Beto zola kutula ntinu na mantwala ya beto, mutindu bayinsi nyonso yina me zungidila beto.»

¹⁵ Na yina, beno ke tula ntinu na mantwala ya beno, muntu yina Yave Nzambi ya beno ke soola. Beno fwana kutula na mantwala ya beno kaka muntu ya dikanda ya beno ya Isayeli. Beno lenda tula ve na mantwala ya beno muntu ya nzenza, yina kele ve ya dikanda ya beno ya Isayeli.

¹⁶ Kasi yandi fwana kuvwanda ve na bampunda ya mingi. Yandi fwana kufidisa ve bantu na yinsi ya Ngipiti samu na kusumba bampunda ya mingi. Samu ti Yave tubaka na beno mutindu yayi: «Beno fwana vutukila dyaka ve na nzila yina.»

¹⁷ Ntinu yango fwana kuvwanda ve na bakento ya mingi, samu ti yandi kubaluka ntima ve. Yandi fwana kuvwanda mpe ve na mbongo mpe wolo ya mingi.

¹⁸ Ntangu yandi ke vwanda na kyandu ya yandi ya kintinu, yandi ke sonikisa Musiku yayi na dibuku samu na yandi mosi. Yandi ke baka Musiku yango na sika ya ba-Levi yina kele banganga-Nzambi.

¹⁹ Yandi fwana kuvwanda na dibuku yina. Yandi fwana kutangaka yawu konso kilumbu ya luzingu ya yandi, samu na kulongoka na kuvwanda na boma ya Yave Nzambi ya yandi, mpe na kulanda mambu ya Musiku yayi mpe bansalulu nyonso ya Musiku yango na kusadilaka yawu.

²⁰ Na yina, yandi ke vwanda ve na lunangu na mantwala ya bampangi ya yandi. Mpe yandi ke bika ve ntumunu na kukwenda na lumoso to na lubakala. Ni na mutindu yina yandi ke sala ti kintinu ya yandi na kati ya Isayeli kuzingila samu na yandi mosi mpe samu na bana ya yandi.

18

Luve ya ba-Levi

¹ Ba-Levi yina kele banganga-Nzambi, bantu nyonso ya kifumba ya Levi, bawu ke kuzwa ve ntoto mutindu bifumba ya nkaka ya Isayeli. Na yina me tadila kudya, bawu ke banda na kubakaka minkayulu ya kuyoka samu na Yave mpe mvwilu ya yandi ya nkaka.

² Ba-Levi ke vwanda ve na mvwilu ya ntoto mutindu bampangi ya bawu. Ni Yave kele mvwilu ya bawu, mutindu yandi zonzaka na bawu.

³ Yayi ni luve ya banganga-Nzambi na mantwala ya bantu, na mantwala ya bayina ke kwiza pesa minkayulu, ngombe, dimeme, to nkombo:

ba ke pesa na nganga-Nzambi digembo, mabundi mpe kifundu.

⁴ Benoit ke pesa mpe na banganga-Nzambi madya ya ntete ya bilanga ya benoit: bambuma ya faline, vinu, mafuta. Benoit ke pesa mpe bawu mika ya ntete yina benoit ke zenga na mameme ya benoit.

⁵ Samu ti ni bawu Yave Nzambi ya benoit me soola na kati ya bifumba nyonso ya benoit samu na kusalaka kisalu na Nkumbu ya Yave, bawu na bana ya bawu ya babakala, bantangu nyonso.

⁶ Ntangu mu-Levi me katuka na mosi ya bambanza ya benoit, ya vwanda mbanza ni mbanza kisika yandi ke zingaka na Isayeli, yandi lenda kwenda mutindu yandi zola na kisika yina Yave ke soola.

⁷ Yandi lenda sala kuna kisalu ya yandi na Nkumbu ya Yave Nzambi ya benoit, mutindu bambangi ya nkaka ba-Levi yina ke salaka kuna, na mantwala ya Yave.

⁸ Yandi ke kuzwa kikunku ya madya mutindu mosi na bawu, kutanga ve yina yandi lenda kuzwa na kutekisa mvwilu ya batata ya yandi.

Mumbikudi ya tsyelika

⁹ Ntangu benoit ke kota na yinsi yina Yave Nzambi ya benoit ke na kupesa benoit, benoit fwana kulongoka ve na kulanda bifu ya nganzi ya makanda ya bantu yina.

¹⁰ Ya fwana kotalana ve na sika ya benoit muntu yina ke pesa mwana ya yandi ya kento to ya bakala mutindu Munkayulu ya Kuyoka. Ya fwana kotalana ve na sika ya benoit muntu yina ke talaka

mambu, to muntu yina ke salaka bunganga, to muntu yina ke bokilaka bampeve samu na kuzaba mambu yina ke kwiza, to muntu yina ke salaka bampandu,

¹¹ to muntu yina ke lokaka bampangi, to muntu yina ke zonzaka na bampeve to mikisi, to muntu yina ke sololaka na bantu ya kufwa.

¹² Samu ti muntu yina ke salaka mambu yina, yandi kele nganzi samu na Yave. Ya ke samu na mambu ya mutindu yina Yave Nzambi ya beno ke na kubingisa bawu na mantwala ya beno.

¹³ Beno fwana kuvwanda ya kusungama na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno.

¹⁴ Samu ti makanda ya bantu yina beno ke bingisa ke wilaka bantu yina ke sadilaka bunganga mpe bayina ke bokilaka bampeve samu na kuzaba mambu yina ke kwiza. Kasi beno, Yave Nzambi ya beno me tumisa beno ve mambu ya mutindu yina.

¹⁵ Yave Nzambi ya beno ke fidisa beno mumbikudi mutindu munu. Mumbikudi yango ke vwanda mosi na kati ya beno, yandi ke vwanda mpangi ya beno. Ni yandi beno ke wila.

¹⁶ Ni mutindu yina beno lombaka na Yave Nzambi ya beno kuna na mongo ya Olebe, na kilumbu ya lukutakanu ya nene. Beno tubaka mutindu yayi: «Beto bika na kutatamana na kuwa ndinga ya Yave Nzambi ya beto. Beto kutala dyaka ve tiya ya nene-nene yayi. Samu ti beto kufwa ve!»

¹⁷ Yave tubaka na munu: «Mambu yina ba me zonza kele mambu ya mbote.

¹⁸ Mu ke fidisa bawu mumbikudi mutindu nge. Mumbikudi yango ke vwanda mosi na kati ya

bawu. Mu ke zabisa yandi mambu yina yandi ke zonza. Mpe yandi ke zabisa bawu mambu nyonso yina mu ke tumisa yandi.

¹⁹ Kana muntu kulanda ve mambu ya munu, mambu yina mumbikudi yina ke zonza na Nkumbu ya munu, ni munu mosi ke semba muntu yina.

²⁰ Kasi mumbikudi yina ke sala lunangu ya kutuba na Nkumbu ya munu mambu yina mu me tumisa yandi ve na kuzonza, to yina ke zonza na nkumbu ya banzambi ya nkaka, mumbikudi yina ba fwana kufwa yandi.»

²¹ Ya lenda vwanda ti beno kuyindula mutindu yayi: «Wapi mutindu beto lenda zaba ti mambu yayi ni Yave ve me zonza yawu?»

²² Kana mumbikudi me zonza na Nkumbu ya Yave, kasi mambu yina yandi me zonza me talana ve, zaba ti mambu yina ni Yave ve me zonza yawu. Mumbikudi me zonza yawu na lunangu ya yandi mosi. Beno kuvwanda ve na boma ya mumbikudi ya mutindu yina.

19

Bambanza ya kubumbimina

¹ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke manisa na kukatula makanda ya bantu ya yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, ntangu beno ke bingisa bawu mpe beno ke banda na kuzinga na bambanza ya bawu mpe na bayinzo ya bawu,

² beno ke tula na lweka bambanza tatu na kati-kati ya yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno samu ti yawu kuvwanda ya beno.

³ Beno ke kabula na bandambu tatu yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke pesa beno mutindu mvwilu ya beno, mpe beno ke yidika banzila. Na yina, konso muntu yina me kufwa mpangi muntu lenda kwenda bumbama kuna.

⁴ Muntu yina me kufwa mpangi muntu lenda kwenda bumbama kuna samu na kuvwanda moyo kana yandi me kufwa muntu yina na luzolo ya yandi mosi ve. Na kutala mbote, yandi vwan-daka yina ntete yandi ve.

⁵ Kana muntu me kwenda na mfinda kintwadi na mpangi muntu samu na kwenda zenga bay-inti, yandi me nanguna disoka ya yandi samu na kuzenga yinti, kasi kisengo ya disoka yango me basika na kisimbulu ya yawu mpe yawu me kwenda kubwa na mpangi muntu yina, mpe mpangi muntu yina me kufwa. Muntu yina me kuzwa mambu ya mutindu yina lenda kwenda bumbama na mosi na bambanza yina samu na kuvuukisa luzingu ya yandi.

⁶ Ya me fwanana ve ti kikuudi ya menga*, kulanda yandi na nkele ya yandi nyonso mpe kwenda kuzwa yandi na nzila samu ti nzila yango me lutila yinda. Ya me fwanana ve ti kikuudi yina ya menga kwenda kufwa yandi kuna na nzila. Muntu yina me fwanana ve na kufwa samu ti ata kilumbu mosi ve yandi yinaka muntu yina yandi me kufwa.

⁷ Ni yawu yina mu ke na kutumisa beno na kutula na lweka bambanza tatu.

⁸ Kana Yave Nzambi ya beno me sala ti yinsi

* **19:6** *kikuudi ya menga* ni muntu yina kele na kiyeko ya kufutisa menga ya muntu ya yandi yina ba me kufwa. **19:6** Ltg 35.12,19

ya beno kukuma nene, mutindu yandi kudyaka ndefi na sika ya bankooko ya beno na kusala yawu, kana yandi kupesa beno yinsi nyonso yina yandi salaka nsilulu na kupesa na bankooko ya beno,

⁹ samu ti beno me tumama mpe me sadila bantumunu nyonso yayi mu ke na kupesa beno bubu yayi, beno me zola Yave Nzambi ya beno mpe beno me bika ve na kulanda banzila ya yandi, beno ke bwela dyaka bambanza tatu na zulu ya bambanza tatu yina.

¹⁰ Na kusalaka mutindu yina, ba ke tangisa ve menga ya muntu yina me sala yimbi ve, na kati ya yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu. Mpe lufwa ya muntu yina ke vwanda ve na bayintu ya beno.

¹¹ Kasi kana muntu ke yinaka mpangi muntu, mpe yandi me bumbimina yandi samu na kusala yandi yimbi, yandi me nwanisa yandi, yandi me kufwa yandi, mpe mpangi muntu yina me kufwa, kana muntu yina me sala mutindu yina me kwenda bumbama na mosi ya bambanza yina,

¹² bakuluntu ya mbanza ya yandi ke kangisa muntu yango. Mpe bawu ke yekula yandi na sika ya kikuudi ya menga samu ti yandi kufwa.

¹³ Beno fwana kutala yandi kyadi ve. Beno fwana kusala ti, na Isayeli, ba kutangisa dyaka ve menga ya muntu yina me sala ata dyambu ya yimbi ve. Na mutindu yina beno ke vwanda mbote.

¹⁴ Nge fwana kutula ve na kisika ya nkaka bandilu ya ntoto ya mpangi ya nge, yina tulaka bayina tekilaka, na ntoto yina beno ke kuzwa na

yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno samu ti yawu kuvwanda ya beno.

Bambangi

¹⁵ Kimbangi ya muntu kaka mosi me lunga ve samu na kundima ti muntu me sala yimbi to disumu ni disumu na kati ya masumu nyonso yina bantu lenda sala. Konso dyambu, ba fwana kuzenga yawu na kimbangi ya bantu zole to tatu.

¹⁶ Kana mbangi ya luvunu me telama na kufunda muntu ti muntu yina me sala dyambu ya yimbi,

¹⁷ mbangi yina na muntu yango, bawu ke kwenda na ntadisi ya Yave, na mantwala ya banganga-Nzambi na bazuzi yina ke sala na bilumbu yina.

¹⁸ Bazuzi fwana sosa na kuzaba mbote-mbote kana mbangi yango kele ya luvunu to ve. Bawu fwana sosa na kuzaba mbote-mbote kana yandi ke na kuvunina mpangi mambu to ve.

¹⁹ Beno fwana kusala yandi mutindu yandi vwandaka na nsatu ya kusala na mpangi ya yandi. Beno fwana kukatula yimbi na kati-kati ya beno.

²⁰ Bantu ya nkaka ke kuwa yawu, mpe bawu ke kuzwa boma. Ba ke sala dyaka ve dyambu ya yimbi ya mutindu yina na kati-kati ya beno.

²¹ Beno fwana kutala ata kyadi ve. Beno fwana kufutisa luzingu samu na luzingu, disu samu na disu, dinu samu na dinu, diboko samu na diboko, dikulu samu na dikulu.

20

Misiku yina me tadila muzingu

¹ Ntangu beno ke kwenda na muzingu samu na kunwanisa bambeni ya beno, kana beno tala bawu na bampunda, bapusu-pusu ya mvita mpe binwani ya kulutila mingi na ya beno, beno fwana kuvwanda ve na boma. Samu ti Yave Nzambi ya beno yina basisaka beno na Ngipiti kele na beno.

² Ntangu beno ke kuma pene-pene na muzingu, nganga-Nzambi ke belama na binwani ya Isayeli mpe yandi ke zonza na bawu.

³ Yandi ke tuba na bawu mutindu yayi: «Isayeli, beno kuwa! Beno me belama bubu yayi na kunwanisa bambeni ya beno. Bika ti kibakala ya beno kumanisa ve. Beno kuvwanda ve na boma, beno kukima bawu ve, beno kutekita ve na mantwala ya bawu.

⁴ Samu ti Yave Nzambi ya beno ke na kutambula na mantwala ya beno, samu na kunwanisa bambeni ya beno samu na beno mpe na kuvuukisa beno.»

⁵ Bakuluntu ya binwani ke tuba na binwani mutindu yayi: «Nani tungaka yinzo ya malu-malu, kasi yandi me banda ntete ve na kuzinga na kati ya yawu? Yandi kwenda ya yandi, yandi vutuka na yinzo ya yandi, samu ti yandi kwenda kufwa ve na muzingu, mpe muntu ya nkaka kubanda na kwiza zinga na yinzo ya yango!

⁶ Nani kundaka bilanga ya bayinti ya vinu kasi yandi me banda ntete ve na kudya yawu? Yandi kwenda ya yandi, yandi vutuka na yinzo ya yandi, samu ti yandi kwenda kufwa ve na muzingu, mpe ti muntu ya nkaka kudya bilanga yango!

⁷ Nani me pesa nsilulu ya makwela na sika ya kento, kasi yandi me sala ntete ve makwela

na kento yango? Yandi kwenda ya yandi, yandi vutuka na yinzo ya yandi, samu ti yandi kwenda kufwa ve na muzingu, mpe ti muntu ya nkaka kubaka ve kento yango!»

⁸ Bakuluntu ya binwani ke tatamana na kuzonza na binwani. Bawu ke tuba mutindu yayi: «Nani kele na boma? Nani ke na kutala ti yandi kele dyaka ve na kibakala? Yandi kwenda ya yandi, yandi vutuka na yinzo ya yandi, samu ti yandi kulembisa ve bantima ya bampangi ya yandi mutindu kele ntima ya yandi mosi!»

⁹ Ntangu bakuluntu ya binwani ke manisa na kuzonza na binwani, bawu ke soola bamfumu ya bankonga samu na kutwadisa binwani.

¹⁰ Ntangu beno ke kwenda belama na mbanza samu na kunwanisa yawu, beno lombamba ntete na bantu ya mbanza yina na kukipesa na beno na kizunu nyonso.

¹¹ Kana bawu ndima mpe bawu fungudila beno myelo ya mbanza ya bawu, bantu nyonso yina kele na mbanza yina ke banda na kusadilaka beno bisalu ya ngolo. Bawu ke vwanda mindongo ya beno.

¹² Kana bawu manga na kukipesa na beno na kizunu nyonso, kana bawu nwanisa beno, beno ke kwenda zunga mbanza ya bawu.

¹³ Yave Nzambi ya beno ke yekula mbanza yina na maboko ya beno. Beno fwana kufwa babakala nyonso ya mbanza yina na mbele ya mvita.

¹⁴ Beno ke baka bakento, bana, bibulu, nyonso yina ke vwanda na kati ya mbanza yina. Mvwilu nyonso yina beno ke kuzwa na mvita na mbanza yina, beno ke sala yawu mutindu beno zola. Ben

ke kudya bima ya bambeni ya beno, yina Yave Nzambi ya beno ke pesa beno.

¹⁵ Ni mutindu yina beno ke sala bambanza nyonso yina kele ntama mingi na beno mpe yina kele ve mosi ya bambanza ya bayinsi yayi beno ke baka.

¹⁶ Kasi na kati ya bambanza ya bantu yayi Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu, beno ke bika moyo ata kima mosi yina ke wumunaka.

¹⁷ Beno fwana kufwa bawu nyonso yayi samu na Yave: ba-Yiti, ba-Amoli, ba-Kaanani, ba-Pelizi, ba-Yivi, ba-Yebuse, mutindu Yave Nzambi ya beno tumisaka beno yawu.

¹⁸ Beno ke sala mutindu yina samu ti bawu kulakisa beno ve na kulanda mambu ya nganzi yina bawu ke salaka samu na banzambi ya bawu, mpe ti beno kusala ve masumu na ntadisi ya Yave Nzambi ya beno.

¹⁹ Kana beno kuzunga mbanza bilumbu mingi samu na kunwanisa yawu mpe kubaka yawu, beno fwana kuzenga ve bayinti na basoka. Beno ke kudya bambuma ya bayinti yina. Na yina, beno fwana kuzenga yawu ve. Bayinti kele ya yawu ve bantu samu ti beno kunwanisa yawu.

²⁰ Kasi beno lenda zenga bayinti yina beno me zaba ti yawu ke pesaka ve bambuma ya kudya. Beno lenda sadila bayinti yango samu na kuyidika bima ya kuyulukila bibaka ya mbanza yina beno ke na kunwana na yawu, tii mbanza yango ke kubwa.

Kana ba zaba ve nani me kufwa muntu

¹ Kana na ntoto yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, ba tala mvumbi ya muntu yina me kufwa na matiti, kuzaba ve nani me kufwa yandi,

² bakuluntu mpe bazuzi ya beno ke kwenda teza yinda kubanda na kisika yina kele mvumbi tii na bambanza yina kele pene-pene.

³ Ntangu ba ke zaba mbanza yina me lutila pene-pene na mvumbi, bakuluntu ya mbanza yina ke baka mwana ya ngombe ya nkento yina ba me sadila ntete kisalu ve, yina ba me lwatisa ntete ve kizitu.

⁴ Bakuluntu ya mbanza yango ke nata mwana yango ya ngombe na muzumba yina kele na maza. Ba ke nata yawu na kisika ya muzumba yina ba me balulaka ntete ntoto ve mpe ba me kundaka ntete ata kima ve. Kuna pene-pene ya muzumba yango, ba ke pasula dikosi ya mwana ya ngombe yina.

⁵ Na manima, banganga-Nzambi, bana ya Levi, ke belama. Samu ti Yave Nzambi ya beno soolaka bawu samu na kusalaka kisalu samu na yandi, mpe na kusakumunaka na Nkumbu ya Yave. Ni bawu fwana kuzenga mambu ni mambu yina me tadila kuswana mpe kulwala ya bantu.

⁶ Bakuluntu nyonso ya mbanza yina, bayina me lutila pene-pene na mvumbi, bawu ke sukula maboko na muzumba, na zulu ya mwana ya ngombe yina ba me pasula dikosi.

⁷ Bawu ke tuba mutindu yayi: «Maboko ya beto me tangisa menga yayi ve. Meso ya beto mpe me tala ve kutanga ya menga yayi.

⁸ Yave, katula masumu ya Isayeli, bantu ya

nge yina nge me kuula. Kutula ve na bayintu ya Isayeli, bantu ya nge, menga yina me tanga, menga ya muntu yina me sala yimbi ve.» Ni mutindu yina ke salama nyonso yina me fwanana samu na mulemvo ya disumu ya menga.

⁹ Benó, benó fwana kusala ti lufwa ya muntu yina me sala yimbi ve kuvwanda ve na bayintu ya benó. Na yina, benó fwana kusala yina me fwanana na ntadisi ya Yave.

Makwela na kento yina ba me bwila

¹⁰ Ntangu benó ke kwenda na kunwanisa bambeni ya benó, mpe Yave Nzambi ya benó me yekula bawu na maboko ya benó, benó me bwila bantu na kati ya bawu,

¹¹ kana nge tala kento ya kitoko na kati ya bakento yina benó me bwila, kana nge kuzola yandi mpe kubaka yandi na makwela,

¹² nge ke nata yandi na yinzo ya nge. Yandi ke katula bansuki ya yandi. Yandi ke zenga mpe manzaka ya yandi.

¹³ Yandi ke katula kiyunga ya yandi ya bunkole. Yandi ke zinga na sika ya nge, mpe yandi ke dila tata na mama ya yandi ngonda ya muvimba. Na manima, nge ke vukana na yandi, nge ke kuma bakala ya yandi, mpe yandi ke kuma kento ya nge.

¹⁴ Kana na manima, kento yango ke na kuyangidika dyaka nge ve, nge ke bika yandi kwenda ya yandi kisika ni kisika yina yandi zola. Nge lenda tekisa yandi ve na mbongo, nge lenda kitula mpe ve yandi mundongo. Samu ti yandi vwandaka me vwanda kento ya nge.

Luve ya mwana ya ntete ya bakala

¹⁵ Kana bakala kele na bakento zole, mpe yandi lutila kuzola mosi na bawu zole, kana yandi kubuta bana ya babakala na kento yina yandi lutila kuzola mpe na kento yina yandi zola mingi ve, kana mwana ya yandi ya ntete ya bakala kele ya kento yina yandi zola mingi ve,

¹⁶ kilumbu yandi ke kabula mvwilu ya yandi na sika ya bana ya yandi ya babakala, yandi lenda pesa ve kikunku ya mwana ya ntete na sika ya mwana yina yandi butaka na kento yina yandi lutila kuzola. Yandi ke manga ve na kupesa kikunku yina na sika ya mwana yina yandi butaka na kento yina yandi zola mingi ve, mwana yango kele mwana ya yandi ya ntete ya bakala.

¹⁷ Na yina, yandi fwana kundima ti mwana ya yandi ya ntete ya bakala ni mwana ya kento yina yandi ke zolaka mingi ve. Mpe yandi fwana kupesa yandi bikunku zole na mvwilu nyonso ya yandi. Mwana yina kele mwana ya yandi ya ntete. Bukuluntu kele ya yandi.

Mwana yina ke tumamaka ve

¹⁸ Kana bakala kele na mwana yina ke tumamaka ve mpe yina kele na yintu-ngolo, yandi ke wilaka ve tata to mama ya yandi, kana bawu ke na kusungika yandi kasi yandi ke na kuwila bawu ve,

¹⁹ tata na mama ke baka yandi. Bawu ke nata yandi na sika ya bakuluntu ya mbanza ya yandi, na kisika ya lufundusu yina kele na mwelo ya mbanza ya yandi.

²⁰ Bawu ke tuba na bakuluntu ya mbanza ya yandi: «Mwana ya beto yayi ke tumamaka ve.

Yandi kele na yintu-ngolo. Yandi ke wilaka beto ve. Yandi kele muntu ya kinsuza mpe yandi ke kolaka malafu.»

²¹ Na yina, bantu nyonso ya mbanza ke kufwa yandi na matadi, yandi ke kufwa. Beno fwana kukatula yimbi na kati-kati ya beno. Bantu nyonso ya Isayeli ke kuwa yawu, mpe bawu ke vwanda na boma.

Mvumbi ya muntu yina ba me ledika

²² Muntu yina me sala disumu yina kele ti ba fwana kufwa yandi, kana ba kufwa yandi mpe ba me ledika yandi na yinti,

²³ mvumbi ya yandi fwana kulala na yinti yina ve. Beno fwana kukunda yandi kaka na kilumbu yina. Samu ti muntu yina ba me ledika kele nsiingulu ya Nzambi. Nge fwana kusumuna ve ntoto yina Yave Nzambi ya nge ke na kupesa nge mutindu mvwilu.

22

Kuzitisa bima ya mpangi

¹ Kana nge tala kibulu ya mpangi ya nge yina ke na kwendaka yima, ya vwanda ngombe, dimeme to nkombo, kubika yawu ve. Nge fwana kuvutula yawu na sika ya mpangi ya nge.

² Kana mpangi ya nge muntu ya kibulu ke zingaka ve pene-pene na nge, mpe nge zaba yandi ve, nge fwana kunata kibulu yina na yinzo ya nge. Yawu ke vwanda na sika ya nge tii ntangu yina muntu ya yawu ke kwiza sosa yawu. Ni kuna, nge fwana kuvutula yandi yawu.

³ Nge ke sala mutindu mosi samu na mbuluku ya yandi. Nge ke sala mutindu mosi samu na kiyunga ya yandi. Nge ke sala mutindu mosi samu na konso kima yina nge ke tala, yina me zimbisa mpangi ya nge. Nge fwana kubika yawu ve.

⁴ Kana nge tala kibulu ya mpangi ya nge ya kubwa na nzila, ya vwanda mbuluku to ngombe, nge fwana kubika yawu ve. Nge fwana kusadisa yawu na kutelama.

Misiku ya mutindu na mutindu

⁵ Kento fwana kuvwata ve kinkuti ya muntu ya bakala. Bakala fwana kuvwata ve kiyunga ya muntu ya kento. Muntu yina ke sala mutindu yina kele nganzi samu na Yave Nzambi ya beno.

⁶ Na nzila, kana nge tala dizanza ya ndeke na yinti to na ntoto, na bana ya bandeke to meki, na mama ya kuvwanda na zulu ya bana yina ya bandeke to na zulu ya meki, nge fwana kubaka ve mama yina na bana ya yandi.

⁷ Nge ke bika mama yandi kwenda ya yandi. Nge ke baka kaka bana, samu ti nge vwanda mbote, mpe luzingu ya nge kuvwanda ya yinda.

⁸ Kana nge ke na kutunga yinzo ya malu-malu, nge fwana kutula mulonga ya bayinti na balweka ya muludi ya kuyalumuka, samu ti nge kutangisa ve menga na yinzo ya nge kana muntu me kubwa kuna na zulu ya yinzo.

⁹ Nge fwana kukunda ve bayinti ya nkaka na bilanga ya nge ya bayinti ya vinu. Samu ti bambuma nyonso yina nge ke kuzwa ke vwanda ya Nzambi: ya vwanda bambuma ya vinu, ya vwanda bambuma ya bayinti ya nkaka yina nge me kunda.

¹⁰ Nge fwana kusala ve kisalu ya ntoto na ngombe mpe mbuluku ya kukangama na kisalulu mosi.

¹¹ Nge fwana kuvwata ve kinkuti yina ba yidikaka na mika ya mameme na lino.

¹² Beno fwana kutula bitende ya basinga na bansongi yiya ya bilele yina beno ke fukila.

Mambu ya kuswana samu na kento

¹³ Kana bakala me kwela kento, bawu me vukana, kasi na manima yandi ke na kuzola dyaka kento yina ve,

¹⁴ kana yandi ke na kuzonza ti kento yina kele na bifu ya yimbi, kana yandi ke na kumwangisa nsangu ya yimbi na kento yango na kutuba mutindu yayi: «Mu me kwela kento yayi, kasi ntangu mu me belama na yandi, mu me tala ve na sika ya yandi bidimbu yina ke na kulakisa ti yandi me zaba ntete ve babakala»,

¹⁵ tata na mama ya ndumba yina ke baka bidimbu yina ke lakisa ti ndumba yango me zaba ntete ve babakala, mpe bawu ke kwenda lakisa yawu na sika ya bakuluntu ya mbanza, na kisika ya lufundusu, kuna na mwelo ya mbanza.

¹⁶ Tata ya ndumba yango ke tuba na bakuluntu ya mbanza: «Mu me pesa mwana ya munu ya kento na makwela na bakala yayi, kasi yandi zola ve mwana ya munu.

¹⁷ Yandi ke na kuzonza ti mwana ya munu kele na bifu ya yimbi. Yandi ke na kuzonza na munu mutindu yayi: “Mu me tala ve bidimbu yina ke na kulakisa ti mwana ya nge me zaba ntete ve babakala.” Kasi bidimbu yina ke na kulakisa ti mwana ya munu me zaba ntete ve babakala yawu

yayi.» Mpe ba ke yalumuna lele na mantwala ya bakuluntu ya mbanza.

¹⁸ Na yina, bakuluntu ya mbanza yina ke bwila bakala yango. Mpe bawu ke pesa yandi kitumbu,

¹⁹ samu ti yandi me mwangisa nsangu ya yimbi na ndumba ya Isayeli. Ba ke futisa yandi kikodi ya mbongo nkama (100) ya bisengo. Ba ke pesa mbongo yina na tata ya ndumba yango. Ndumba yango ke tatamana na kuvwanda kento ya bakala yina. Ntangu nyonso yina bakala yango ke vwanda moyo, yandi lenda kukatula ve kento yina na makwela.

²⁰ Kasi kana dyambu kele ya tsyelika, kana ba me kuzwa ve na sika ya ndumba yina bidimbu yina ke na kulakisa ti yandi me zaba ntete ve babakala,

²¹ ba ke nata ndumba yango na mwelo ya yinzo ya tata ya yandi. Bantu ya mbanza ya yandi ke kufwa yandi na matadi. Yandi fwana kufwa samu ti yandi me sala busafu na Isayeli, na kwendaka basika kidi-kidi na babakala na ntangu yandi vwandaka zinga ntete na yinzo ya tata ya yandi. Benso fwana kukatula yimbi na kati-kati ya beno.

²² Kana ba kuta bakala ke na kuvukisaka mfulu na kento ya kukwela, bawu nyonso zole fwana kufwa: na bakala yina me vukisa mfulu na kento, na kento yandi mosi. Benso fwana katula yimbi na Isayeli.

²³ Kana ndumba yina me zaba ntete ve babakala me kuzwa nsilulu ya makwela na sika ya muntu, kasi bakala mosi me tala ndumba yango na mbanza, mpe yandi me vukisa mfulu na yandi,

²⁴ beno ke basisa bawu nyonso zole na mwelo ya

mbanza. Beno ke kufwa bawu na matadi. Bawu fwana kufwa. Ndumba yina ke kufwa samu ti yandi me looka ve na mbanza. Bakala yina ke kufwa samu ti yandi me vukisa mfulu na ngolo na kento ya mpangi ya yandi. Beno fwana kukatula yimbi na kati-kati ya beno.

²⁵ Kasi kana ya kele ni na bilanga bakala yina me tala ndumba yina kuzwaka nsilulu ya makwela, mpe bakala yango me vukisa mfulu na ndumba yina na ngolo, kaka bakala yina fwana kufwa.

²⁶ Beno ke sala ata kima na ndumba yina. Ndumba yango me sala ve yimbi yina lenda nata yandi na lufwa. Ya kele mutindu ti bakala me nwanisa mpangi muntu samu na kufwa yandi.

²⁷ Samu ti ni na bilanga bakala yina me tala kento yango. Ndumba yina kuzwaka nsilulu ya makwela lendaka looka ya yandi, kasi ata muntu vwandaka ve samu na kwiza vuukisa yandi.

²⁸ Kana bakala me tala ndumba yina me zaba ntete ve babakala, yina kele ve na nsilulu ya makwela, kana bakala yango vukisa mfulu na ndumba yina na ngolo, kana ba me kuta bawu,

²⁹ bakala yina me vukisa mfulu na kento yina fwana kupesa na sika ya tata ya ndumba yina mbongo ya bisengo makumi tanu. Samu ti yandi me vukisa mfulu na ngolo na ndumba yina. Yandi fwana kukwela ndumba yina. Ntangu nyonso yina bakala yango ke vwanda moyo, yandi lenda ve kukatula kento yango na makwela.

23

¹ Ata muntu fwana kuvukisa mfulu na kento ya tata ya yandi. Samu ti muntu fwana kuvweza ve

luve ya tata ya yandi*.

Bantu yina ba me katula na mukangu

² Muntu yina bambanga kele ya kupasuka to nzutu ya babakala ya kuzengana, yandi lenda vwanda ve na lukutakanu ya bantu ya Yave.

³ Muntu yina me butuka ve na kati ya yinzo ya makwela, yandi lenda vwanda ve na lukutakanu ya bantu ya Yave. Tii na bantu ya yandi ya mbandu ya kumi, bawu lenda vwanda ve na lukutakanu ya bantu ya Yave.

⁴ Mu-Amone na mu-Mowabe lenda vwanda ve na lukutakanu ya bantu ya Yave. Tii na bantu ya bawu ya mbandu ya kumi, bawu lenda vwanda ve na lukutakanu ya bantu ya Yave. Ya ke vwandila mutindu yina bantangu nyonso.

⁵ Samu ti bawu kwizaka bwabana beno ve na nzila, na mampa mpe maza, na ntangu beno basikaka na yinsi ya Ngipiti. Mpe samu ti bawu futaka Balame, mwana ya Bewole. Bawu boki-laka yandi katuka na Petole kuna na Mezopotami, samu na kwiza siinga beno.

⁶ Kasi Yave Nzambi ya beno zolaka ya yandi ve na kuwila Balame. Yave Nzambi ya beno kitulaka nsiingulu na lusakumunu. Samu ti Yave Nzambi ya beno zola beno.

⁷ Ntangu nyonso yina beno ke zinga, beno fwana kusosa ata fyoti ve kizunu ya bawu to kubonga ya bawu.

⁸ Beno fwana kutala ve ba-Edome nganzi. Samu ti bawu kele bampangi ya beno. Beno fwana

* **23:1** Na babibila ya nkaka, kikapu ya 23.1-26 kele ni 22.30-23.25

kutala ve bantu ya yinsi ya Ngipiti nganzi. Samu ti beno vwandaka banzena na yinsi ya bawu.

⁹ Bana ya bawu yina ke butuka, kubanda na mbandu ya tatu, bawu lenda vwanda na lukutakanu ya bantu ya Yave.

Kuvedila ya kivwandu

¹⁰ Kana beno me kwenda na kunwana muzingu na bambeni ya beno, beno fwana sala keba na konso dyambu ya yimbi.

¹¹ Kana na kati ya beno kele na bakala yina kele ya kuvedila ve samu ti na mpimpa yandi me basika maluma, bakala yina fwana kubasika na kivwandu. Yandi lenda vutuka ve na kati ya kivwandu.

¹² Na nkokila, yandi ke yobila maza. Na ntangu yina ntangu ke dyama, yandi lenda vutuka ya yandi na kati ya kivwandu.

¹³ Beno fwana kukubika mwa kisika mosi na ngaanda ya kivwandu. Ni kuna beno lenda kwenda samu na kunena.

¹⁴ Konso muntu fwana kuvwanda na kisalulu na kati ya nkutu ya yandi. Ntangu yandi ke kwenda na kunena na ngaanda ya kivwandu, yandi ke sadila kisalulu yina samu na kutimuna dibulu. Mpe yandi ke vutula ntoto samu na kufuka matufi ya yandi.

¹⁵ Samu ti Yave Nzambi ya beno ke tambula na kati-kati ya kivwandu ya beno samu na kuvuukisa beno mpe samu na kuyekula bambeni ya beno na mantwala ya beno. Na yina kivwandu ya beno fwana kuvwanda ya longo. Samu ti Yave kutala ve na sika ya beno ata dyambu yina me fwanakana ve yina lenda sala ti yandi kubika beno.

Kana mundongo me kima

¹⁶ Kana mundongo me kima yinzo ya mfumu ya yandi mpe yandi me kwiza bumbama na yinsi ya beno, beno fwana kuyekula yandi ve na mfumu ya yandi.

¹⁷ Yandi ke zinga na yinsi ya beno, na kati-kati ya beno, na kisika yina yandi ke soola, na mosi ya bambanza ya beno, yina ni yina yandi ke zola. Beno fwana kunyokola yandi ve.

Kindumba ya longo

¹⁸ Ya fwana kuvwanda ve na bakento yina ke sadila kindumba ya longo na kati-kati ya bana ya Isayeli ya bakento. Ya fwana kuvwanda ve na babakala yina ke sadila kindumba ya longo na kati-kati ya bana ya Isayeli ya babakala.

¹⁹ Nge lenda nata ve na yinzo ya Yave Nzambi ya nge, samu na kulungisa nsilulu, difuta ya kento yina ke sadilaka kindumba to difuta ya yimbwa[†]. Nyonso zole kele nganzi samu na Yave Nzambi ya nge.

Kudefisa na ndandu

²⁰ Nge fwana kudefisa ve mpangi ya nge kima na ndandu. Ya vwanda mbongo, ya vwanda bima ya kudya, ya vwanda kima ni kima yina ba lenda defisa.

²¹ Nge lenda lomba ndandu kana nge me defisa kima na nzenza. Kasi nge lenda lomba ndandu ve na mpangi ya nge, samu ti Yave Nzambi ya nge kusakumuna nge na mambu nyonso yina nge

[†] **23:19** *Yimbwa*, ya kele ni nkumbu ya yimbi yina ba pesaka na babakala yina ke sadilaka kindumba ya longo.

ke sala, na ntoto yina nge ke na kukota samu na kubaka yawu mutindu mvwilu ya nge.

Bansilulu

²² Kana nge me sala nsilulu na Yave Nzambi ya nge, kuzingila ve na kulungisa yawu. Samu ti Yave Nzambi ya nge lenda yufula nge na dyambu yina, mpe ya ke vwanda disumu samu na nge.

²³ Kana nge manga na kusala nsilulu, ya kele ve disumu samu na nge.

²⁴ Kasi mambu yina me basika na yinwa ya nge, kanisa na kusadila yawu. Nge fwana kusala mutindu kele bansilulu yina nge me sala na Yave Nzambi ya nge na luzolo ya nge mosi, yina nge me zonza na yinwa ya nge mosi.

Bilanga ya mpangi

²⁵ Kana nge me kota na bilanga ya bayinti ya vinu ya mpangi ya nge, nge lenda kudya bambuma ya vinu mpe kuyukuta yawu mutindu nge zola. Kasi nge fwana kutula yawu ve na nkutu ya nge.

²⁶ Kana nge me kota na bilanga ya bambuma ya faline ya mpangi ya nge, nge lenda buka na maboko bambuma ya kudya. Kasi nge lenda sadila ve munkwati ya kuyonzikila bambuma na bilanga ya bambuma ya faline ya mpangi ya nge.

24

Kento yina ba me bingisa na makwela

¹ Kana bakala me baka kento na makwela, kasi kento yango ke na kuyangidika dyaka yandi ve samu ti yandi me tala na kento yango dyambu

yina me fwanakana ve, bakala yina fwana kusionikina yandi mukanda ya kufwa makwela. Yandi ke pesa yandi yawu. Mpe na manima yandi ke bingisa kento yina na yinzo ya yandi.

² Kento yina ke basika na yinzo ya yandi mpe yandi ke kwenda ya yandi. Na manima yandi lenda kwelana ya yandi na bakala ya nkaka.

³ Kana bakala yina ya malu-malu zola dyaka yandi ve, yandi fwana kusionikina yandi mukanda ya kufwa makwela. Yandi ke pesa yawu na kento yango, mpe yandi ke bingisa yandi na yinzo ya yandi. To kana bakala yina ya malu-malu yina me kwela yandi me kwiza kufwa,

⁴ bakala ya ntete yina katulaka yandi na makwela, yandi lenda baka dyaka yandi ve na makwela. Samu ti kento yina me kuma ya kuvedila ve samu na yandi. Ya zolaka vwanda dyambu ya nganzi na ntadisi ya Yave. Beno fwana kusumuna ve yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno.

Bayina me kwelana ntama mingi ve

⁵ Kana bakala me kwela kento ntama mingi ve, yandi lenda kota ve na kisalu ya busoda. Ba ke tumisa yandi ata dyambu ve. Yandi ke vwanda na kimpwanza mvula ya muvimba samu na mambu yina me tadila yinzo ya yandi. Yandi fwana kuyangidika kento ya yandi yina yandi me kwela.

Kubaka kima samu na mfuka

⁶ Ba lenda baka ve kinikunu ya mpangi to ditadi ya yandi ya kunikina samu na mfuka. Ya kele ni kubaka luzingu ya yandi nyonso samu na mfuka.

Kulaba muntu

⁷ Kana ba tala muntu yina me laba muntu ya nkaka na kati ya bampangi ya yandi bana ya Isayeli, mpe yandi me kotisa muntu yango na bundongo to yandi me tekisa yandi, muntu yina me laba mpangi ya yandi fwana kufwa. Beno fwana kukatula yimbi na kati ya beno.

Kimbevo ya mpusu

⁸ Beno sala keba na kimbevo ya mpusu. Beno fwana kulanda mpe kusadila mbote-mbote mambu yina ke lakisa beno ba-Levi yina kele banganga-Nzambi. Beno fwana kusadila mutindu mu me tumisa bawu.

⁹ Beno bambuka moyo na mambu yina Yave Nzambi ya beno salaka Milyame na nzila, ntangu beno basikaka na Ngipiti.

Dyaka kubaka bima samu na mfuka

¹⁰ Kana nge me defisa mpangi kima, nge fwana kukota ve na yinzo ya yandi samu na kubaka yandi kima yina yandi ke simbisa nge samu na mfuka yina.

¹¹ Nge fwana kuvwanda na ngaanda. Muntu yina nge defisaka ke natina nge kima ya kusimbisa kuna na ngaanda.

¹² Kana muntu yango kele mputu, nge fwana kulala ve na kiyunga ya yandi yina nge me baka samu na mfuka.

¹³ Nge fwana kuvutula yandi kiyunga ya yandi na nkokila, samu ti yandi kufukila kiyunga ya yandi na kulala. Na yina, yandi ke sakumuna nge. Mpe yawu ke vwanda dyambu ya kudedama na ntadisi ya Yave Nzambi ya nge.

Kuzitisa bisadi yina ba ke futaka

¹⁴ Nge fwana kunyokola ve bisadi yina ba ke futaka, ya vwanda mputu to yina kele ve na mvwilu, ya vwanda mpangi ya nge ya yinsi mosi to mosi na banzenza yina ke zingaka na bambanza ya beno, na kati ya yinsi ya beno.

¹⁵ Nge fwana kupesa yandi difuta ya yandi ya kilumbu tekila bwisi kuyila. Samu ti yandi kele mputu, mpe yandi kele na nsatu mingi ya kuzwa na mbangu difuta ya yandi. Kana ve, yandi lenda funda nge na Yave, mpe yawu ke vwanda disumu samu na nge.

Muntu-muntu na masumu ya yandi

¹⁶ Ba fwana kufwa ve batata samu na masumu yina bana ya bawu salaka. Mpe ba fwana kufwa ve bana samu na masumu yina batata ya bawu salaka. Konso muntu ke kufwa samu na masumu yina yandi mosi me sala.

Mambu ya kusala samu na bamputu

¹⁷ Nge fwana kuzitisa luve ya nzenza yina kele nsaana. Nge fwana kubaka ve kinkuti ya mufwidi samu na mfuka.

¹⁸ Beno fwana kubambuka moyo ti beno vwan-daka mindongo na Ngipiti, mpe Yave Nzambi ya beno kuulaka beno. Ni yawu yina mu ke na kutumisa beno na kusadila mutindu yina.

¹⁹ Ntangu beno ke yonzika bambuma ya bilanga ya beno, mpe ti beno zimbana na kubaka matiti ya bambuma na bilanga ya beno, beno fwana kuvutuka ve samu na kwenda baka yawu. Yawu ke vwanda ya banzenza, bansaana, mpe mifwidi,

samu ti Yave Nzambi ya beno kusakumuna beno na bisalu nyonso ya maboko ya beno.

²⁰ Ntangu beno ke manisa na kuyonzika bambuma ya beno ya olive, beno fwana kuvutuka ve na kwenda buka bambuma yina ke bikana na bintala. Yawu ke vwanda ya banzenza, bansaana, mpe mifwidi.

²¹ Ntangu beno ke manisa na kuyonzika bambuma ya beno ya vinu, beno fwana kuvutuka ve na kwenda buka bikanka ya bambuma yina ke bikana. Yawu ke vwanda ya banzenza, bansaana, mpe mifwidi.

²² Beno fwana kubambuka moyo ti beno vwan-daka mindongo na Ngipiti. Ni yawu yina mu ke na kutumisa beno na kusadila mutindu yina.

25

Ludedomo na kati ya balufundusu

¹ Kana bantu me swana, mpe bawu me kwiza samu ti ba fundisa bawu, ba fwana kunungisa muntu yina kele ya kudedama, mpe kubedisa muntu yina me sala yimbi.

² Kana ba fwana bula muntu yina me sala yimbi, zuzi ke lalisa muntu yango na ntoto. Ba ke bula yandi na mantwala ya zuzi yina lutangu ya bikoti yina me fwanana na bunene ya yimbi yina yandi me sala.

³ Ba fwana kubula yandi ve kulutula makumi yiya ya bikoti. Samu ti kana ba bula yandi bikoti ya kulutula, buzitu ya mpangi ke manisa na meso ya nge.

Ngombe

⁴ Beno fwana kukanga ve yinwa ya ngombe yina ke na kusala kisalu ya kukabula bambuma na matiti ya yawu.

Musiku ya mufwidi yina me bikana ve na mwana

⁵ Ntangu bampangi ke zingaka kisika mosi, kana mosi na bawu me kufwa ata kubuta mwana, kento yina yandi me bika fwana kwenda kwela ve muntu ya ngaanda. Munzadi ya yandi ke vukana na yandi. Yandi fwana kubaka yandi mutindu kento ya yandi, mpe yandi fwana kusala nyonso yina me fwanana na kusala na kento.

⁶ Mwana ya ntete ya bakala yina kento yango ke buta, ba ke pesa yandi nkumbu ya mpangi yina kufwaka, samu ti nkumbu ya yandi kuzimbana ve na Isayeli.

⁷ Kana mpangi yina me bikana zola ya yandi ve kubaka munzadi ya yandi mutindu kento ya yandi, munzadi ya yandi ke kwenda na kisika ya lufundusu, kuna na mwelo ya mbanza, na sika ya bakuluntu ya mbanza. Yandi ke kwenda tuba: «Munzadi ya munu ke na kumanga na kuvutula nkumbu ya mpangi ya yandi na Isayeli. Yandi zola ve kusala na munu nyonso yina me fwanana na munzadi na kusala.»

⁸ Bakuluntu ya mbanza ke bokila munzadi yango ya kento yina, mpe bawu ke zonza na yandi. Kana yandi tatamana na kumanga, mpe yandi tuba: «Mu zola kubaka yandi ve mutindu kento»,

⁹ kento yango ke belama na munzadi yina na meso ya bakuluntu ya mbanza, yandi ke katula dipapa na dikulu ya munzadi yango, mpe yandi

ke lobola yandi mante na kizizi. Yandi ke tuba: «Ni mutindu yayi ba ke salaka na bakala yina zola ve kutunga dikanda ya mpangi ya yandi.»

¹⁰ Na yina, kuna na Isayeli, dikanda ya bakala yina, ba ke banda na kubokilaka yawu «Dikanda ya muntu yina ba katulaka dipapa».

Mutindu ya yimbi ya kunwana

¹¹ Kana babakala ke na kunwana bawu na bawu, mpe kento ya mosi na bawu kubelama samu na kukuula bakala ya yandi na maboko ya bakala yina ke na kubula bakala ya yandi, kana kento yango kulambula diboko samu na kubweta yisi ya nzutu ya bubakala ya bakala yina,

¹² beno fwana kuzenga kento yina diboko. Beno fwana kutala yandi kyadi ve.

Ludedomo na kati ya mumbungu

¹³ Na nkutu ya nge, nge fwana kuvwanda ve na bipezolo zole ya kuswaswana, ya nene na ya fyoti.

¹⁴ Na yinzo ya nge, nge fwana kuvwanda ve na bitezolo zole ya kuswaswana, Efa ya nene na ya fyoti.

¹⁵ Nge fwana kuvwanda na kipezolo mosi ya kulunga mpe ya kudedama. Nge fwana kuvwanda na kitezolo ya Efa, ya kulunga mpe ya kudedama, samu ti luzingu ya nge kuvwanda yinda na ntoto yina Yave Nzambi ya nge ke na kupesa nge.

¹⁶ Samu ti muntu yina ke sala yimbi na yina me tadila mambu yina, muntu yina ke sadila na ludedomo ve, yandi kele nganzi na ntadisi ya Yave Nzambi ya nge.

Amaleke, mbeni ya bantangu nyonso

¹⁷ Beno bambuka moyo na mambu yina ba-Amaleke salaka beno na nzila ntangu beno basikaka na Ngipiti.

¹⁸ Bawu kwendaka bwabana beno na nzila samu na kunwanisa bantu ya beno yina vwan-daka kwiza na manima ya beno, ntangu beno vwandaka me lemba, ngolo vwandaka me manisa beno. Ba-Amaleke vwandaka ata fyoti ve na boma ya Nzambi.

¹⁹ Ntangu Yave Nzambi ya beno ke pesa beno kizunu na kumanisa na kukuula beno na bam-beni nyonso ya beno yina me zungudila yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno, samu ti yawu kuvwanda ya beno, beno fwana kufwa ba-Amaleke nyonso, mpe ata muntu ke bambukila dyaka bawu moyo na ntoto. Beno kuzimbana ve dyambu yina.

26

Bambuma ya ntete mpe kimbangi ya kiminu

¹ Ntangu beno ke kota na yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno mutindu mvwilu ya beno, ntangu beno ke baka yawu mpe beno ke banda na kuzinga kuna,

² nge fwana kukatula kikunku na kati ya bambuma nyonso ya ntete yina nge ke yonzika na ntoto, na yinsi ya nge, yinsi yina Yave Nzambi ya nge ke na kupesa nge. Nge ke tula yawu na kitunga, mpe nge ke kwenda na yawu na kisika yina Yave Nzambi ya nge ke soola samu na kuvwandisa Nkumbu ya yandi.

³ Nge ke kwenda na sika ya nganga-Nzambi yina ke sala na bilumbu yina. Nge ke tuba na yandi: «Mu ke na kutuba bubu yayi na Yave Nzambi ya nge ti mu me kota na yinsi yina Yave kudyaka ndefi na sika ya bankooko ya beto na kupesa beto.»

⁴ Nganga-Nzambi ke baka kitunga na maboko ya nge. Yandi ke tula yawu na mantwala ya kiyokolo ya minkayulu ya Yave Nzambi ya nge.

⁵ Nge, nge ke zonza na mantwala ya Yave Nzambi ya nge. Nge ke tuba mutindu yayi: «Nkooko ya munu vwandaka mu-Alame yina vwandaka kwenda tambula kisika na kisika. Yandi kwendaka na Ngipiti na mwa ndambu ya bantu samu na kuzinga kuna mwa ntangu fyoti mutindu nzenza. Kuna, yandi kumaka dikanda ya nene ya bantu, ya ngolo, mpe ya lutangu mingi.

⁶ Bantu ya Ngipiti kwamisaka beto, bawu nyokolaka beto, bawu kotisaka beto na bundongo ya ngolo.

⁷ Beto lookaka na sika ya Yave, Nzambi ya bankooko ya beto. Yave wilaka beto, yandi talaka bankwamusu ya beto, mpe mpasi ya beto, mpe kunyokola yina ba vwandaka nyokola beto.

⁸ Na ngolo ya yandi, na lulendo ya yandi, na nsisi nyonso, na bidimbu mpe bimangu, Yave basisaka beto na Ngipiti.

⁹ Yandi nataka beto na kisika yayi. Yandi pesaka beto yinsi yayi. Yinsi mosi yina kele ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi.

¹⁰ Ntangu yayi, mu me nata bambuma ya ntete yina mu me kuzwa na ntoto yina nge Yave me pesa munu!»

Nge ke tula yawu na mantwala ya Yave Nzambi ya nge. Nge ke fukama na ntadisi ya Yave Nzambi ya nge.

¹¹ Nge ke yangalala, kintwadi na ba-Levi mpe banzenza yina kele na kati-kati ya beno, samu na bima nyonso ya mbote yina Yave Nzambi ya nge me pesa nge, nge na dikanda ya nge.

Dime ya konso mvula ya tatu

¹² Konso mvula ya tatu ke vwanda mvula ya dime. Na yina, ntangu nge ke manisa na kukatula dime ya bima nyonso yina nge ke kuzwa, nge ke pesa yawu na ba-Levi, banzenza, bansaana na mifwidi. Bawu ke kudya yawu mpe bawu ke yukuta na bambanza ya beno.

¹³ Nge ke zonga mutindu yayi na mantwala ya Yave Nzambi ya nge: «Mu me katula na yinzo ya munu nyonso yina kele ya kubyekwa. Mu me pesa yawu na ba-Levi, banzenza, bansaana mpe mifwidi, mutindu kele bantumunu nyonso yina nge pesaka samu na munu. Mu me bika ata dyambu mosi ve na mambu nyonso yina nge tumisaka beto. Mu me zimbana ata mosi ve.

¹⁴ Mu me kudya ata ndambu ve na ntangu mu vwandaka na kifwidi. Mu me katula ata ndambu ve na ntangu mu vwandaka ya kuvedila ve. Mu me pesa ata ndambu ve samu na mafwa. Mu me wila Yave Nzambi ya munu. Mu me sala mbote-mbote mambu yina yandi tumisaka munu.

¹⁵ Kuna na zulu, na kisika ya longo yina nge ke vwandaka, tala beto. Sakumuna Isayeli, bantu ya nge, mpe ntoto yina nge me pesa beto, mutindu nge kudya ndefi na sika ya bankooko ya beto.

Yinsi yayi, yina kele ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi.»

Isayeli, bantu ya Yave

¹⁶ Na kilumbu ya bubu yayi, Yave Nzambi ya beno ke na kutumisa beno na kusadila misiku mpe bansalulu ya misiku yayi. Beno fwana kukeba yawu, mpe beno fwana kusadila yawu na ntima nyonso mpe na mwela nyonso.

¹⁷ Bubu yayi, beno me sala ti Yave kusadila beno nsilulu ya kuvwanda Nzambi ya beno, samu ti beno kulanda banzila ya yandi, beno kusadila misiku ya yandi, bantumunu ya yandi, na bansalulu ya misiku ya yandi, mpe beno wila yandi.

¹⁸ Bubu yayi, Yave me sala ti beno kusadila yandi nsilulu ya kuvwanda mvwilu ya yandi, mutindu yandi tubilaka beno, nsilulu ya kusadila bantumunu nyonso ya yandi,

¹⁹ samu ti yandi kuzangula beno na zulu ya makanda nyonso ya bantu yina yandi yidikaka, na yina me tadila nzitusu, nsangu, mpe nkembo. Mpe beno ke vwanda bantu ya longo samu na Yave Nzambi ya beno, mutindu yandi tubilaka beno yawu.

LUSAKUMUNU MPE NSIINGULU

27

Matadi ba telemisaka na mongo ya Ebale

¹ Moyize na bakuluntu ya Isayeli pesaka ntumunu yayi na bantu: «Beni fwana kusadila bantumunu nyonso yayi mu ke na kupesa beno bubu yayi.

² Kilumbu yina beno ke sabuka nzadi ya Yolodani samu na kukota na yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno, beno ke telemisa matadi ya nene. Beno ke kusa yawu mpemba.

³ Beno ke sonika na zulu ya yawu mambu nyonso ya Musiku yayi, ntangu beno ke sabuka samu na kwenda kota na yinsi yina Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno. Yinsi mosi ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi, mutindu Yave tubilaka beno yawu, yandi Nzambi ya bankooko ya beno.

⁴ Ntangu beno ke sabuka nzadi ya Yolodani, beno ke telemisa na mongo Ebale matadi yayi mu ke na kutumisa beno na kutelemisa. Beno ke kusa yawu mpemba.

⁵ Na manima beno ke tunga kuna kiyokolo ya minkayulu samu na Yave Nzambi ya beno. Beno ke tungila yawu na matadi yina me bwidila ntete ata kisengo mosi ve.

⁶ Beno ke tunga kiyokolo ya minkayulu ya Yave Nzambi ya beno na matadi yina ba me zenga ve. Ni na kiyokolo yina beno ke pesa minkayulu ya kuyoka na Yave Nzambi ya beno.

⁷ Beno ke pesa mpe minkayulu ya kiwisa. Beno ke kudya yawu kuna. Beno ke yangalala na mantwala ya Yave Nzambi ya beno.

⁸ Beno ke sonika na zulu ya matadi yina mambu nyonso ya Musiku yayi. Beno ke sonika yawu mbote-mbote.»

⁹ Moyize na ba-Levi yina kele banganga-Nzambi zonzaka na bantu nyonso ya Isayeli: «Isayeli, beno dingama, beno kuwa! Bubuyi beno me kuma bantu ya Yave Nzambi ya beno.

¹⁰ Beno fwana kuwila Yave Nzambi ya beno. Beno fwana kusadila bantumunu ya yandi mpe misiku ya yandi mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi.»

¹¹ Kaka na kilumbu yina, Moyize pesaka ntu-munu yayi na bantu:

¹² «Ntangu beno ke sabuka nzadi ya Yolodani, bifumba ya Simewone, ya Levi, ya Yuda, ya Isakale, ya Yosefi, ya Bezame, bawu ke vwanda na zulu ya mongo ya Ngalizime samu na kusakumuna bantu.

¹³ Kaka na ntangu yina mpe, bifumba ya Lubene, ya Ngade, ya Asele, ya Zabulone, ya Dane, ya Nefetali, bawu ke vwanda na zulu ya mongo ya Ebale samu na kusiinga.»

Bansiingulu kumi na zole

¹⁴ Na mantwala ya bantu nyonso ya Isayeli, ba-Levi ke tuba mutindu yayi na ndinga ya ngolo:

¹⁵ «Muntu yina ke yidika kiteki ya yinti to ya kisengo ya kusulumuka samu na kusambila yawu na mansweki, bika ti yandi kusiingwa. Bima ya mutindu yina, yina muntu me yidika na maboko ya yandi, ya kele nganzi samu na Yave.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

¹⁶ «Muntu yina ke zitisa ve tata na mama ya yandi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

¹⁷ «Muntu yina ke soba ndilu ya ntoto ya mpangi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

¹⁸ «Muntu yina ke nata mpofu na nzila ya yimbi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

¹⁹ «Muntu yina ke zitisa ve luve ya nzenza, ya nsaana, mpe ya mufwidi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²⁰ «Muntu yina ke vukisa mfulu na kento ya tata ya yandi, yandi kusiingwa. Samu ti yandi ke na kuzitisa ve luve ya tata ya yandi.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²¹ «Muntu yina ke vukisa mfulu na kibulu, ya vwanda kibulu ni kibulu, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²² «Muntu yina ke vukisa mfulu na kibusi ya yandi, mwana ya tata ya yandi to ya mama ya yandi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²³ «Muntu yina ke vukisa mfulu na mama ya kento ya yandi, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²⁴ «Muntu yina ke kufwa mpangi na mansweki, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²⁵ «Muntu yina ke ndima mbongo samu na kufwa mpangi muntu yina me sala dyambu ya yimbi ve, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

²⁶ «Muntu yina ke zitisa ve mambu ya Musiku yayi na kusadilaka yawu, yandi kusiingwa.» Bantu nyonso ke ndima: «Ameni!».

28

Bansilulu ya ntomosono

¹ Kana beno kuwila Yave Nzambi ya beno, kana beno kutumama mpe kusadila misiku ya yandi nyonso, mutindu mu ke na kupesa beno yawu

bubu yayi, Yave Nzambi ya beno ke zangula beno na zulu ya makanda nyonso ya bantu ya ntoto.

² Yayi ni balusakumunu yina ke kwizila beno, mpe yina beno ke kuzwa, samu ti beno me wila Yave Nzambi ya beno:

³ Yave ke sakumuna beno na mbanza, Yave ke sakumuna beno na bilanga.

⁴ Yave ke sakumuna bana ya beno. Yandi ke sakumuna bambuma yina beno ke yonzika na ntoto ya beno. Yandi ke sakumuna bana ya bibulu ya beno, bangombe ya beno, mameme mpe bankombo ya beno.

⁵ Yave ke sakumuna bitunga ya beno na bipaki ya beno.

⁶ Yave ke sakumuna beno ntangu beno ke kwenda. Yandi ke sakumuna beno mpe ntangu beno ke vutuka.

⁷ Yave ke sala ti beno kununga bambeni yina ke nwanisa beno. Bawu ke kwizila na nzila mosi samu na kwiza nwanisa beno, kasi bawu ke kimina na banzila nsambwadi na mantwala ya beno.

⁸ Yave ke tumisa ti lusakumunu kuvwanda na beno na bibumbulu ya beno ya bambuma, mpe na nyonso yina beno ke sala. Yandi ke sakumuna beno na kati ya yinsi yina yandi Yave Nzambi ya beno ke na kupesa beno.

⁹ Yave ke sala ti beno kuvwanda bantu ya yandi ya longo, mutindu yandi dilaka beno yawu ndefi, samu ti beno ke sadila misiku ya Yave Nzambi ya beno, mpe beno ke landa banzila ya yandi.

¹⁰ Bantu nyonso ya ntoto ke tala ti beno ke tan-gunaka Nkumbu ya Yave. Mpe bawu ke vwanda na boma ya beno.

¹¹ Yave ke fulusa beno na mambu ya mbote na ntoto yina yandi Yave kudyaka ndefi na kupesa na bankooko ya beno. Yandi ke funisa bana ya beno, yandi ke funisa bana ya bibulu ya beno, yandi ke funisa bambuma yina beno ke yonzika na ntoto ya beno.

¹² Yave ke fungudila beno kibumbulu ya yandi ya kitoko, zulu ya yandi, samu na kupesa mvula na yinsi ya beno na ntangu ya kufwanakana. Yandi ke sakumuna bisalu nyonso yina beno ke sala na maboko ya beno. Beno ke defisa na makanda mingi ya bantu, kasi beno, beno ke defa ve.

¹³ Yave ke sala ti beno kuvwanda na mantwala, kasi na manima ve. Beno ke vwanda kaka na zulu ya ba ya nkaka, kasi na yisi ve. Kasi beno fwana kulanda bantumunu ya Yave Nzambi ya beno, yina mu ke na kupesa beno bubu yayi. Beno fwana kuzitisa mpe kusadila yawu.

¹⁴ Beno fwana kubika ata fyoti ve bantumunu nyonso yina mu ke na kupesa beno bubu yayi. Beno fwana kulanda ve banzambi ya nkaka samu na kusadila yawu.

Bansiingulu yina lenda kubwa

¹⁵ Kasi kana beno kuwila ve Yave Nzambi ya beno, kana beno kusadila ve misiku ya yandi nyonso mpe bantumunu ya yandi nyonso, mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi, bansiingulu yina ke kwizila beno, bansiingulu yina ke bwidila beno ni yayi:

¹⁶ Yave ke siinga beno na mbanza, Yave ke siinga beno na bilanga.

17 Yave ke siinga bitunga ya beno na bipaki ya beno.

18 Yave ke siinga bana ya beno. Yandi ke siinga bambuma yina beno ke yonzika na ntoto ya beno, bana ya bibulu ya beno, bangombe ya beno, mameme ya beno mpe bankombo ya beno.

19 Yave ke siinga beno ntangu beno ke kwenda. Yandi ke siinga beno ntangu beno ke vutuka.

20 Yave ke fidisa beno ndoko. Yandi ke fidisa beno kizungu-zungu. Yandi ke sala ti mambu nyonso yina beno ke sala kusimba ve. Yandi ke sala mutindu yina tii ntangu yina beno ke manisa na kubeba. Beno ke kufwa na mbangu-mbangu, samu na ndyatulu ya beno ya yimbi, na kumanga yina beno me manga yandi Yave.

21 Yave ke losila beno kiyoolo, tii yina kiyoolo yango ke manisa na kufwa beno. Beno nyonso ke zimbana na ntoto yina beno ke na kwenda kota samu na kubaka yawu.

22 Yave ke losila beno bimbevo yina ke kondisaka, mabawu, bimbevo ya kuvimba nzutu. Yandi ke fidisa beno tiya ya ngolo, mpe yandi ke sala ti ntoto ya beno kuyuma. Bima yina beno ke kunda, yawu ke yuma to yawu ke bola. Nyonso yina ke kwamisa beno tii ntangu yina beno ke zimbana.

23 Zulu na zulu ya bayintu ya beno ke vwanda mutindu kisengo ya mbwaki. Ntoto na yisi ya makulu ya beno ke vwanda mutindu kisengo.

24 Yave ke fidisa beno fundu-fundu mpe munyenge na kisika ya bamvula. Yawu ke katuka na zulu samu na kubwidila beno, tii yina beno nyonso ke manisa na kubeba.

25 Yave ke sala ti bambeni ya beno kununga

beno. Beno ke kwendila na nzila mosi samu na kwenda nwanisa bawu, kasi beno ke kimina na banzila nsambwadi na mantwala ya bawu. Bim-fumu nyonso ya ntoto ke tekita na boma samu na mambu yina ke bwidila beno.

²⁶ Bamvumbi ya beno ke vwanda madya ya bandeke nyonso ya zulu mpe ya bibulu nyonso ya ntoto. Ata muntu ke vwanda na kusingisa bawu.

²⁷ Yave ke fidisa beno mawumbu ya Ngipiti, bamputa ya kivumu, makwanza, bimbevo ya bapata. Beno ke lenda ve na kunyakisa yawu.

²⁸ Yave ke fidisa beno bulawu, bumpofo, buzengi.

²⁹ Na kati-kati ya ntangu ya midi, beno ke tambula mutindu na mpimpa, na kwendaka sosa nzila mutindu bampopo. Beno ke lenda ata kima mosi ve na mambu nyonso yina beno ke sala. Bantangu nyonso ba ke nyokola beno, ba ke botola beno bima. Ya ke vwanda ve na muntu yina ke kwiza vuukisa beno.

³⁰ Kana mosi na beno me sala nsilulu ya makwela na kento, ni bakala ya nkaka ke vukisa mfulu na kento yango. Kana mosi na beno me tunga yinzo, yandi ke zinga ve na kati ya yinzo yango. Beno ke kunda bilanga ya bayinti ya vinu, kasi beno ke kudya yawu ve.

³¹ Ba ke kufwa bangombe ya beno na meso ya beno, kasi beno ke kudya yawu ve. Ba ke baka bambulukulu ya beno na meso ya beno, kasi ba ke vutudila beno yawu ve. Ba ke pesa mameme mpe bankombo ya beno na bambeni ya beno. Ya ke vwanda ve na muntu yina ke kwiza vuukisa beno.

³² Ba ke yekula bana ya beno ya bakento na ya

babakala na sika ya bantu ya bayinsi ya nkaka. Meso ya beno ke tala yawu, beno ke lemba na kuvingilaka bawu konso kilumbu. Kasi beno ke lenda ve na kusala ata dyambu.

³³ Dikanda ya bantu yina beno me zaba ve ke kudya bambuma ya ntoto ya beno. Bawu ke kudya bima nyonso yina beno lendaka kuzwa na bisalu ya beno. Ba ke nyokola beno bantangu nyonso, ba ke kwamisa beno.

³⁴ Mambu yina beno ke tala na meso ya beno ke kotisa beno na bulawu.

³⁵ Yave ke basisa beno mawumbu na makoto mpe na mabunda. Beno ke lenda ve na kunyakisa yawu. Yandi ke fidisa beno yawu kubanda na makulu tii na yintu.

³⁶ Yave ke sala ti beno kwenda, beno na ntinu yina beno ke tula na mantwala ya beno, na yinsi yina beno zabaka ntete ve, ya vwanda beno to bankooko ya beno. Kuna, beno ke sadila banzambi ya nkaka, banzambi ya bayinti mpe ya matadi.

³⁷ Beno ke kuma bantu ya nsisi. Ba ke zonzila beno, ba ke seka beno na sika ya bantu nyonso yina Yave ke nata beno.

³⁸ Beno ke kunda bambuma mingi na bilanga, kasi beno ke yonzika kaka mwa ndambu. Samu ti makonko ke manisa nyonso na kudya.

³⁹ Beno ke kunda bilanga ya bayinti ya vinu, beno ke bongisa yawu. Kasi beno ke kunwa ve vinu ya yawu. Beno ke yonzika ve bambuma ya yawu. Samu ti bidongolo ke manisa na kudya yawu.

⁴⁰ Beno ke vwanda na bayinti ya olive na yinsi

nyonso ya beno, kasi beno ke pakula ve mafuta ya yawu. Samu ti bambuma ya beno ya olive ke manisa na kubwa tekila yawu kuyela.

⁴¹ Beno ke buta bana ya bakento na ya babakala. Kasi bawu ke vwanda ve ya beno, samu ti bawu ke kwenda na bunkole.

⁴² Makonko ke manisa na kudya bayinti nyonso ya beno mpe bawu ke kubebisa bambuma nyonso ya ntoto ya beno.

⁴³ Banzenza yina ke zinga na kati-kati ya beno ke vwanda bantangu nyonso na zulu ya beno. Beno, beno ke kuluka bantangu nyonso na yisi.

⁴⁴ Bawu ba ke defisa beno. Kasi beno, beno ke kuzwa ve kima ya kundefisa bawu. Bawu, bawu ke vwanda na mantwala. Kasi beno, beno ke vwanda na manima.

⁴⁵ Bansiingulu nyonso yina ke kumina beno. Yawu ke landa beno mpe yawu ke bwidila beno tii ntangu yina beno ke manisa na kufwa. Samu ti beno me wila ve Yave Nzambi ya beno, beno me sadila ve misiku ya yandi mpe bantumunu ya yandi, mutindu yandi tumisaka beno yawu.

⁴⁶ Bansiingulu yango ke vwanda bantangu nyonso mutindu bidimbu na bimangu na zulu ya beno mpe bana ya beno.

⁴⁷ Na ntangu yina beno kele na bima nyonso ya mingi, kana beno kusadila ve Yave Nzambi ya beno na kyese na ntima mpe na kuyangalala nyonso,

⁴⁸ beno ke sadila bambeni yina Yave ke fidisa beno. Mpe na ntangu yango, beno ke kufwa nsatu ya madya, beno ke kufwa mpwila ya maza, beno

ke kondwa bilele. Benoit ke kondwa bima nyonso. Yave ke tula kizitu ya kulutila dema na magembo ya benoit tii ntangu yina yandi ke manisa na kufwa benoit.

⁴⁹ Yave ke fidisa benoit dikanda mosi ya bantu, yina ke katuka ntama, kuna na nsukunu ya ntoto, bantu yina benoit ke kuwa ata fyoti ndinga ya bawu ve. Bawu ke kwiza bwidila benoit mutindu ke mbemba ke bwidilaka mbisi.

⁵⁰ Ya ke vwanda bantu mosi ya bizizi ya nsisi, bayina ke vwanda ve na buzitu ya binunu, bayina ke vwanda ve na kyadi ya bana.

⁵¹ Bawu ke kudya bibulu ya benoit mpe bambuma ya ntoto ya benoit tii yina benoit ke manisa na kufwa. Bawu ke bikila benoit ata mbuma mosi ya faline, ata vinu ya malu-malu, to mafuta, ata mwana ya bangombe ya benoit, ata mwana ya mameme to bankombo ya benoit, tii ntangu yina bawu ke manisa na kuzimbisa benoit.

⁵² Bawu ke kwiza zunga bambanza nyonso ya benoit samu na kunwanisa yawu, tii yina bibaka ya lukengolo ya yinda mpe ya ngolo yina benoit ke sadilaka kivuvu, ya ke manisa na kubwa na yinsi nyonso ya benoit. Bawu ke kwiza zunga bambanza ya benoit samu na kunwanisa yawu, na yinsi nyonso yina Yave Nzambi ya benoit ke na kupesa benoit.

⁵³ Na ntangu bambeni ya benoit ke kwiza zunga benoit, na kati ya bampasi ya kulutila yina bawu ke talisa benoit, benoit ke banda na kudya bana yina benoit me buta. Benoit ke kudya misuni ya bana ya benoit ya bakento na ya babakala yina Yave Nzambi ya benoit ke pesa benoit.

⁵⁴ Bakala yina me lutila ngolo, yina me lutila

ntima mbote na sika ya beno ke tala na disu ya yimbi mpangi ya yandi, to kento yina me lala na yandi, to mpe bana ya yandi yina ke bikana na yandi.

⁵⁵ Yandi ke zola ve na kupesa na ata mosi na bawu misuni ya bana yina yandi ke kudya. Samu ti kima ya nkaka ya kudya ke vwanda ve, na kati ya bampasi ya kulutila yina bambeni ya beno ke talisa beno na bambanza nyonso ya beno, ntangu bawu ke kwiza zunga beno samu na kunwanisa beno.

⁵⁶ Kento ya kulutila ngolo, yina me lutila ntima mbote na kati ya beno, yina ke zolaka ata fyoti ve na kutula dikulu ya yandi na ntoto samu ti yandi kele kitoko mpe yandi kele na kimvwama, yandi ke tala na disu ya yimbi bakala yina me lala na yandi, mpe mwana ya yandi ya bakala mpe mwana ya yandi ya kento.

⁵⁷ Yandi ke zola ata fyoti ve kukabula na bawu bebe yina yandi me buta, mpe kibutulu yina me basika na kivumu ya yandi. Samu ti yandi ke kondwa nyonso, yandi ke vwanda na nsatu ya kudya mwana na kibutulu nyonso na mansweki, na kati ya bampasi ya kulutila yina bambeni ya beno ke talisa beno na bambanza nyonso ya beno, ntangu bawu ke kwiza zunga beno samu na kunwanisa beno.

⁵⁸ Kana beno kusadila ve mambu nyonso ya Musiku yayi ya kusonama na dibuku yayi, kana beno kuzitisa ve Nkumbu yayi ya nzitusu mpe ya nsisi ya Yave Nzambi ya beno,

⁵⁹ Yave ke fidisa beno bimbevo na mutindu mosi

ya ngitukulu, beno na bana ya beno. Yandi ke fidisa beno bimbevo mosi ya yimbi yina ke zingila. Yandi ke fidisa beno bimbevo ya mpasi yina ke manisaka ve.

⁶⁰ Yandi ke fidisa beno biyoolo nyonso ya Ngipiti, biyoolo yina vwandaka pesa beno boma. Yawu ke kangama na beno.

⁶¹ Yave ke fidisa beno mpe bimbevo nyonso ya mutindu na mutindu, bampasi yina kele ya kusonama ve na dibuku yayi ya Musiku, tii yina beno ke manisa na kufwa.

⁶² Na manima ya kuvwanda mingi mutindu bambwetete ya zulu, beno ke bikana kaka mwa ndambu ya bantu, samu ti beno me wila ve Yave Nzambi ya beno.

⁶³ Mutindu Yave vwandaka na kilengi na kusala beno mambu ya mbote mpe na kufunisa beno, mutindu mosi mpe yandi ke vwanda na kilengi na kubebisa beno mpe kuzimbisa beno. Na yina, ba ke katula beno na ntoto yina beno ke na kukwenda baka.

⁶⁴ Yave ke mwangisa beno na kati-kati ya makanda nyonso ya bantu, kubanda na nsuka mosi ya ntoto tii na nsuka ya nkaka ya ntoto. Kuna, beno ke sadila banzambi ya nkaka yina beno zabaka ntete ve, ya vwanda beno, ya vwanda bankooko ya beno, banzambi ya biteki ya bayinti mpe ya matadi.

⁶⁵ Na kati-kati ya makanda yina ya bantu, beno ke vwanda ve na kizunu. Beno ke kuzwa ve kisika ya kuvwanda na kizunu. Yave ke sala ti bantima ya beno kuvwanda ve na kizunu. Ntalulu ya beno ke vwanda ya kyadi, luzingu ya beno ke vwanda

ya kubeba.

⁶⁶ Luzingu ya beno ke vwanda ya kukangama na mantwala ya beno. Beno ke vwanda na boma mpimpa na ntangu. Beno ke vwanda dyaka ve na kivuvu samu na luzingu ya beno.

⁶⁷ Na suka, beno ke tuba mutindu yayi: «Aa, kana ya me kuma nkokila nga mbote mingi!» Na nkokila beno ke tuba mutindu yayi: «Aa, kana ya me kuma suka nga mbote mingi!» Nyonso yina samu na boma ya kulutila, yina beno ke tala na ntima, mpe samu na mambu nyonso yina beno ke tala na meso ya beno.

⁶⁸ Yave ke vutula beno na Ngipiti na kati ya bamasuwa. Beno ke kwenda dyaka na nzila yina mu tubaka na beno ti: «Beni ke tala dyaka yawu ve.» Kuna, beno ke sosa na kutekisa banzutu ya beno na sika ya bambeni ya beno, mutindu mindongo ya bakento mpe ya babakala. Kasi muntu ya kusumba beno ke vwanda ve.

Kinzonzi ya mansukina ya Moyize

⁶⁹ Yayi ni mambu ya ngwisani yina Yave tumisaka na Moyize na kusala na bana ya Isayeli kuna na yinsi ya Mowabe. Ngwisani yayi me bwelama na zulu ya ngwisani yina ba salaka kuna na Olebe.

29

Mambu yina Nzambi salaka samu na Isayeli

¹ Moyize bokilaka Isayeli nyonso, yandi tubaka na bawu: «Beni me tala mambu nyonso yina Yave me sala na meso ya beno kuna na Ngipiti, na sika

ya Falawo, na bantu nyonso yina ke salaka na yandi, mpe na yinsi nyonso ya yandi.

² Benó me tala mambu nyonso ya mpasi yina yandi me natina bawu, mambu nyonso yina benó me tala na meso ya benó, bidimbu yina na bi-mangu yina ya nene-nene.

³ Kasi tii bubu yayi, Yave vwandaka me pesa benó ve ntima samu na kuzaba, meso samu na kutala, makutu samu na kuwa.

⁴ Mu me nata benó na yinsi ya kuyuma bamvula makumi yiya. Bilele ya benó me beba ve na banzutu ya benó. Mapapa ya benó me beba ve na makulu ya benó.

⁵ Benó me kudya mampa ve, benó me kunwa vinu ve to malafu ya ngolo, samu ti benó kuzaba ti mu kele Yave Nzambi ya benó.

⁶ Benó kwizaka kuma na kisika yayi. Siwone, ntinu ya Esebone, mpe Onge, ntinu ya Basane, bawu kwizaka bwabana beto samu na kunwanisa beto. Kasi beto nungaka bawu.

⁷ Beto bakaka yinsi ya bawu mpe beto pesaka yawu na bana ya Lubene, na bana ya Ngade, mpe na ndambu ya kifumba ya Manase, mutindu mvwilu ya bawu.

⁸ Ni yawu yina benó fwana kulanda mambu ya ngwisani yayi mpe benó fwana kusadila yawu, samu ti benó kulenda na mambu nyonso yina benó ke sala.»

Kupesa ntima na ngwisani na Nzambi

⁹ Benó me yonzama bubu yayi na mantwala ya Yave Nzambi ya benó, benó nyonso, bamfumu ya benó, bifumba ya benó, bakuluntu ya benó, bisoniki ya benó, babakala nyonso ya Isayeli,

¹⁰ bakento ya beno, bana nyonso ya beno, banzenza nyonso yina kele na bivwandu ya beno, bayina ke zengilaka beno bankuni, mpe bayina ke tekilaka beno maza.

¹¹ Beno me yonzama samu na kukota na ngwisani ya Yave Nzambi ya beno, mpe na kati ya ndefi ya yandi. Ya kele ngwisani yina Yave Nzambi ya beno ke na kusala na beno bubu yayi.

¹² Na yina, bubu yayi, beno ke vwanda bantu ya yandi, mpe yandi, yandi ke vwanda Nzambi ya beno, mutindu yandi tubilaka beno yawu, mpe yandi diilaka yawu ndefi na sika ya bankooko ya beno Abalayami, Isaaki mpe Yakobi.

¹³ Ya ke kaka na beno ve mu ke na kusala ngwisani yayi, mpe kudia ndefi yayi.

¹⁴ Kasi ya kele na bayina kele na beto awa ya kuyonzama na mantwala ya Yave Nzambi ya beto, mpe na bayina kele ntete ve na beto awa bubu yayi.

¹⁵ Beno mosi beno me zaba wapi mutindu beto zingaka na yinsi ya Ngipiti, mpe wapi mutindu beto me luta na kati-kati ya bayinsi yina beto vwandaka me kwenda luta.

¹⁶ Beno me tala banzambi ya bawu ya busafu, biteki ya bawu ya kusambila, yina ba ke na yawu: ya ke bayinti, matadi, palata, mpe wolo.

¹⁷ Na yina, na kati ya beno ya fwana kuvwanda ve na kento, to bakala, to dikanda, to kifumba yina ke pesa mukongo na Yave Nzambi ya beto bubu yayi, samu na kwenda sadila banzambi ya makanda yina ya bantu. Ya fwana kuvwanda ve na kati ya beno na mwanzi yina ke buta bima ya kulutila ndudi mpe ke kufwaka bantu.

¹⁸ Na manima ya kuwa mambu ya ndefi yayi, ata muntu fwana kubanza ti mutindu yandi kele ya kusakumunwa, yandi lenda tuba ti: «Mambu nyonso ke vwanda ya yawu mbote samu na munu, ata ti mu landa kaka mabanza ya ntima ya munu mosi.» Yawu lendaka nata ba ya nkaka na yimbi.

¹⁹ Yave ke zola ve na kulemvokila muntu ya mutindu yina. Ya tsyelika nkele na kimbanda ya Yave ke bwidila yandi. Bansiingulu nyonso yina ke ya kusonama na dibuku yayi ke vwanda na zulu ya yandi. Mpe Yave ke katula nkumbu ya yandi na ntoto yayi.

²⁰ Yave ke yekula yandi na bampasi, yandi ke tula yandi na lweka ya bifumba nyonso ya Isayeli, mutindu kele bansiingulu nyonso yina kele na kati ya ngwisani yayi, ngwisani ya kusonama na dibuku ya Musiku yayi.

Yave ke sala mambu yina yandi me kanisa na kusala

²¹ Bambandu yina ke kwiza, bana ya beno yina ke kwiza na manima ya beno, mpe banzenza yina ke katuka na bayinsi yina kele ntama, ntangu bawu ke tala bampasi ya yinsi yayi mpe bimbevo yina Yave ke fidisa yinsi yango, bawu ke tuba mutindu yayi:

²² «Yinsi nyonso me kuma kaka sufe na sufe, mungwa na mungwa, tiya na tiya. Ba lenda kunda ata kima ve kwaku. Ata kima ke na kumena, ata yinti ke na kumena. Ya kele mutindu na Sodome, na Ngomole, na Adema mpe na Seboyime, bambanza yina Yave mwangisaka na nkele ya yandi mpe na kudasuka ya yandi ya mingi-mingi.»

²³ Na yina, makanda nyonso ya bantu ke tuba: «Samu na yinki Yave me sala yinsi yayi mutindu yayi? Samu na yinki nkele ya mingi-mingi ya mutindu yayi?»

²⁴ Ba ke vutula mutindu yayi: «Ya ke samu ti bawu losaka ngwisani ya Yave Nzambi ya bankooko ya bawu, ngwisani yina yandi salaka na bawu ntangu yandi basisaka bawu na yinsi ya Ngipiti.

²⁵ Bawu me kwenda sadila banzambi ya nkaka. Bawu me kwenda fukimina banzambi yina. Ya kele banzambi yina bawu zabaka ntete ve, banzambi yina Yave pesaka ve bawu luve ya kusambila.

²⁶ Ni yawu yina Yave me dasukila yinsi yayi. Yandi me bwisila bawu bansiingulu nyonso yina ke ya kusonama na dibuku yayi.

²⁷ Na nkele nyonso mpe na kudasuka nyonso, yandi me timuna bawu na ntoto ya bawu. Na nkele ya yandi ya kulutila, yandi me kwenda losa bawu na yinsi ya nzenza. Ni yawu yina, bubu yayi, yinsi yayi me kuma mutindu yayi.»

²⁸ Mambu ya kubumbama kele ya Yave Nzambi ya beto. Mambu ya kuzabakana kele ya beto, beto na bana ya beto bantangu nyonso, samu ti beto kusadila mambu nyonso ya Musiku yayi.

30

Isayeli ke vutukila Yave

¹ Mambu nyonso yayi ke kumina beno, mambu ya lusakumunu mpe mambu ya nsiingulu yina mu me tula na mantwala ya beno. Na yina, na kati

ya bayinsi yina Yave Nzambi ya beno ke kwenda losa beno, beno ke yindula.

² Beno ke vutuka na sika ya Yave Nzambi ya beno. Beno ke wila yandi na ntima nyonso mpe na mwela nyonso, beno na bana ya beno nyonso, mutindu mu ke na kutumisa beno yawu bubu yayi.

³ Na yina, Yave Nzambi ya beno ke vutula beno mutindu beno vwandaka. Yandi ke fwila beno kyadi. Yandi ke katula beno na bayinsi yina yandi ke mwangisa beno, samu na kuyonzika dyaka beno.

⁴ Ata ti yandi vwandaka me kwenda losa beno na nsuka ya ntoto, Yave Nzambi ya beno ke yonzika beno katuka kuna. Yandi ke kwiza baka beno kuna.

⁵ Yave Nzambi ya beno ke vutula beno na yinsi yina bankooko ya beno bakaka mutindu mvwilu ya bawu. Beno ke baka dyaka yawu mutindu mvwilu ya beno. Yave ke sadila beno mambu ya mbote. Yandi ke funisa beno kulutila bankooko ya beno.

⁶ Yave Nzambi ya beno ke zenga bubakala ya beno na kati ya bantima ya beno mpe na kati ya bantima ya bana ya beno, samu ti beno kuzola Yave Nzambi ya beno na ntima nyonso mpe na mwela nyonso, samu ti beno kuzinga.

⁷ Yave Nzambi ya beno ke bwisila bansiingulu nyonso yina na bambeni ya beno, bayina ke yinaka beno mpe ke kwamisaka beno.

⁸ Beno, beno ke vutukila na kuwilaka Yave. Beno ke sadila bantumunu ya yandi nyonso mutindu mu ke na kupesa beno yawu bubu yayi.

⁹ Yave Nzambi ya beno ke sala beno mambu ya mbote na kubongisaka bisalu nyonso yina beno ke sala na maboko ya beno. Yandi ke bongisa bana ya beno, bana ya mameme na bankombo ya beno, bambuma ya ntoto ya beno. Ya tsyelika Yave ke vutukila dyaka na kuvwanda na kilengi na ntomosono ya beno, mutindu yandi vwandaka na kilengi na ntomosono ya bankooko ya beno.

¹⁰ Yandi ke sala mutindu yina kana beno kuwila Yave Nzambi ya beno, kana beno kusadila bantu-munu ya yandi mpe misiku ya yandi yina ke ya kusonama na kati ya dibuku yayi ya Musiku, mpe kana beno kuvutuka na sika ya Yave Nzambi ya beno, na ntima nyonso mpe na mwela nyonso.

¹¹ Ya tsyelika ntumunu yayi mu ke na kupesa beno bubu yayi, ya me lutila ve mpasi samu na beno. Yawu kele ve ntama ya kulutila samu na beno.

¹² Yawu kele ve na zulu samu ti beno kutuba mutindu yayi: «Nani ke kwenda na zulu samu na kwenda bakila beto yawu mpe na kwiza wakisa beto yawu, samu ti beto kusadila yawu?»

¹³ Yawu kele ve na lweka ya nkaka ya mubu samu ti beno kutuba mutindu yayi: «Nani ke kwenda na lweka ya nkaka ya mubu samu na kwenda bakila beto yawu mpe na kwiza wakisa beto yawu, samu ti beto kusadila yawu?»

¹⁴ Na kutala mbote, mambu yango kele kwandi pene-pene na beno, na bayinwa ya beno mpe na bantima ya beno, samu ti beno kusadila yawu.

Beno soola luzingu

¹⁵ Beno tala, mu me tula na mantwala ya beno luzingu mpe ntomosono, lufwa mpe mpasi.

¹⁶ Dyambu mu ke na kutumisa beno bubu yayi, ni kuzola Yave Nzambi ya beno. Ni kulanda bantumunu ya yandi, misiku ya yandi mpe bansalulu ya misiku ya yandi, samu ti beno kuzinga mpe beno kufunana, mpe Yave Nzambi ya beno kusakumuna beno na yinsi yina beno ke na kukota samu na kubaka yawu mutindu mvwilu ya beno.

¹⁷ Kasi kana bantima ya beno kubaluka, kana beno kuwa ve mpe beno kundima na kwenda fukimina banzambi ya nkaka mpe kusadila yawu,

¹⁸ mu ke na kutubila beno yawu bubu yayi, ya tsyelika beno ke zimbana. Beno ke zingila ve na ntoto yina beno ke na kusabuka nzadi ya Yolodani samu na kwenda baka yawu mutindu mvwilu ya beno.

¹⁹ Mu ke na kubakila beno zulu na ntoto mutindu bambangi. Mu me tula na mantwala ya beno luzingu mpe lufwa, lusakumunu mpe nsiingulu. Beno soola luzingu, samu ti beno kuzinga, beno na bana ya beno.

²⁰ Beno zola Yave Nzambi ya beno na kuwilaka yandi mpe na kukangamaka na yandi. Ni yandi kele luzingu ya beno, ni yandi kele yinda ya luzingu ya beno. Ni Yave lenda sala ti beno kuzinga na ntoto yina yandi kudyaka ndefi na kupesa na bankooko ya beno Abalayami, Isaaki mpe Yakobi.

**MBOTE YA MANSUKINA MPE
LUFWA YA MOYZE**

31

31-34

Yeswa ke yingana na kisika ya Moyize

¹ Moyize kwendaka zonza mambu yayi na sika ya bantu nyonso ya Isayeli.

² Yandi tubaka na bawu: «Mu me kuma na bamvula nkama na makumi zole (120). Mu lenda sala dyaka ata kima mosi ve. Na yina Yave me tuba na munu mutindu yayi: “Nge ke sabuka ve nzadi yayi ya Yolodani.”

³ Yandi mosi Yave Nzambi ya beno ke luta na mantwala ya beno. Ni yandi ke manisa na kufwa makanda nyonso ya bantu yina kele na mantwala ya beno, mpe beno ke baka yinsi ya bawu. Yeswa ke vwanda ntwadisi ya beno, mutindu Yave tubaka yawu.

⁴ Yave ke sala bayinsi yina mutindu yandi salaka Siwone mpe Onge, bawu nyonso zole bantinu ya ba-Amoli, mpe bayinsi ya bawu. Yave kufwaka bawu mpe mwangisaka bayinsi ya bawu.

⁵ Yave ke yekula na maboko ya beno makanda nyonso ya bantu yina kele na mantwala ya beno. Beno ke sala bawu mutindu kele ntumunu nyonso yina mu me pesa beno.

⁶ Beno vwanda na ngolo mpe na kibakala. Beno kuvwanda ve na boma. Beno kubika ve ti bawu kutalisa beno boma. Yandi mosi Yave Nzambi ya beno ke tambula na mantwala ya beno. Yandi ke bika beno ve, yandi ke yambula beno ve.»

⁷ Na manima, Moyize bokilaka Yeswa. Na meso ya bantu nyonso ya Isayeli, yandi tubilaka yandi mutindu yayi: «Vwanda na ngolo mpe na kibakala. Samu ti ni nge ke kotisa bantu yayi na yinsi yina

Yave kudyaka ndefi na sika ya bankooko ya bawu na kupesa bawu yawu. Ni nge ke pesa bawu yawu mutindu mvwilu ya bawu.

⁸ Yandi mosi Yave ke tambula na mantwala ya beno. Yandi mosi yandi ke vwanda na beno. Yandi ke bika beno ve, yandi ke yambula beno ve. Benoit vwanda ve na boma. Benoit kukima ve.»

Moyize pesaka Musiku na banganga-Nzambi

⁹ Moyize sonikaka Musiku yayi mpe yandi pesaka yawu na bakuluntu nyonso ya Isayeli mpe na ba-Levi yina kele banganga-Nzambi, bayina vwandaka nata Sanduku ya Ngwisani ya Yave.

¹⁰ Moyize pesaka bawu ntumunu yayi: «Na nsukunu ya konso mvula ya nsambwadi, na ntangu yina ke bandaka mvula ya kukatula bamfuka, na Mukembo ya Mileba,

¹¹ benoit ke tanga Musiku yayi na mantwala ya bantu nyonso ya Isayeli, ntangu bawu ke kwiza talana na mantwala ya Yave Nzambi ya benoit, na kisika yina Yave ke soola.

¹² Benoit ke kutikisa bantu nyonso: bakento, babakala, bana, banzenza yina ke zingaka na kati ya bambanza ya benoit, samu ti bawu kuwa mpe bawu kulongoka. Na yina, bawu ke zitisa Yave Nzambi ya benoit mpe bawu ke sadila mambu nyonso ya Musiku yayi.

¹³ Na yina, bana ya bawu, bayina me zaba yawu ve, bawu ke kuwa yawu, mpe bawu ke longoka na kuzitisa Yave Nzambi ya benoit, ntangu nyonso yina benoit ke zinga na ntoto yina benoit ke sabukila

nzadi ya Yolodani samu na kwenda baka yawu mutindu mvwilu ya beno.»

Kondwa kukwikama ya Isayeli

¹⁴ Yave tubaka na Moyize: «Ntangu ya lufwa ya nge ke na kubelama. Bokila Yeswa, beno telama na Yinzo ya Mbwabanu. Mu ke pesa yandi bantumunu ya munu.» Moyize na Yeswa kwendaka telama na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

¹⁵ Yave talanaka na kati ya Yinzo ya Mbwabanu, na kati ya dituti ya kutelama. Dituti yango telamaka na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu.

¹⁶ Yave tubaka na Moyize: «Na mwa ntangu fyoti, nge ke kwenda vukana na bankooko ya nge yina kufwaka. Na manima, bantu yayi ke banda na kusambila banzambi ya nzenza, banzambi ya yinsi yina bawu ke kwenda kota. Bawu ke bika munu. Bawu ke zenga ngwisani ya munu, yina mu me sala na bawu.

¹⁷ Samu na yawu, mu ke dasukila bawu. Mu ke bika bawu, mpe mu ke pesa bawu mukongo. Ba ke kudya bawu. Bampasi mingi mpe bankwamusu ke bwidila bawu. Ni kuna bawu ke tuba mutindu yayi: “Bampasi yayi ke na kubwidila beto samu ti Nzambi ya beto kele dyaka ve na kati-kati ya beto”.

¹⁸ Kasi munu, mu ke pesa bawu mukongo na ntangu yina, samu na yimbi nyonso yina bawu ke sala munu, na kubaluka yina bawu ke baluka na banzambi ya nkaka.

¹⁹ Ntangu yayi, beno sonika nzimbu yayi. Nge Moyize, nge ke longisa yawu na bana ya Isayeli. Yimbisa bawu yawu. Nzimbu yayi ke vwanda mbangi ya munu samu na bana ya Isayeli.

²⁰ Samu ti mu ke nata bawu na ntoto yina mu kudyaka ndefi na kupesa na bankooko ya bawu. Ntoto yina kele ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi. Bawu ke kudya, bawu ke yukuta, bawu ke kuma nene. Na manima, bawu ke baluka na banzambi ya nkaka mpe bawu ke sadila banzambi yina. Bawu ke yina munu mpe bawu ke zenga ngwisani ya munu.

²¹ Bampasi mingi mpe bankwamusu ke bwidila bawu. Na yina, nzimbu yayi ke tubila bawu kimbangi, samu ti bana ya bawu ke zimbana yawu ve. Mu zaba wapi mutindu kele bantima ya bawu. Yawu ke na kutalana bubu yayi, tekila mu kukotisa bawu na yinsi yina mu kudyaka ndefi na kupesa.»

²² Na kilumbu yina, Moyize sonikaka zimbu yango, mpe yandi longisaka yawu na bana ya Isayeli.

²³ Na manima, Yave pesaka bantumunu ya yandi na Yeswa, mwana ya Nune. Yandi tubaka: «Vwanda na ngolo mpe na kibakala. Samu ti ni nge ke kotisa bana ya Isayeli na yinsi yina mu diilaka bawu ndefi. Munu mosi mu ke vwanda na nge.»

²⁴ Moyize manisaka na kusonika mambu ya Musiku yina na dibuku. Yandi sonikaka nyonso.

²⁵ Na manima, yandi pesaka ntumunu yayi na ba-Levi yina vwandaka nata Sanduku ya Ngwisani ya Yave:

²⁶ «Beno baka dibuku yayi ya Musiku. Beno tula yawu pene-pene ya Sanduku ya Ngwisani ya Yave Nzambi ya beno. Yawu ke vwanda kuna mutindu mbangi samu na beno.

²⁷ Ya tsyelika munu mu zaba ti beno ke na yintu-ngolo mpe beno ke tumamaka ve. Yayi mu ke ntete moyo na kati-kati ya beno, beno ke na kubalukila Yave. Wapi mutindu ya ke vwandila na manima ya lufwa ya munu!

²⁸ Na ntangu yayi, beno kutikisa pene-pene ya munu bakuluntu nyonso ya bifumba ya beno mpe bisoniki ya beno. Mu ke zonza mambu yayi na mantwala ya bawu. Mu ke bakila bawu zulu na ntoto mutindu bambangi.

²⁹ Ya tsyelika mu zaba ti na manima ya lufwa ya munu, beno ke kota ya muvimba na masumu. Beno ke bika nzila yina mu me lakisa beno. Na yina, bampasi ke kumina beno na bantangu yina ke kwiza. Samu ti beno ke nyongisa Yave na mavanga ya beno, beno ke sala mambu yina yandi ke zolaka ve.»

Nzimbu ya Moyize

³⁰ Moyize wakisaka na mukangu nyonso ya Isayeli mambu ya nzimbu nyonso yayi:

32

¹ «Zulu, fungula makutu, mu ke zonza!
Ntoto, kuwa mambu ya yinwa ya munu!»

² Bika ti bandongosolo ya munu kunoka mutindu mvula,
bika ti mambu ya munu kubwa mutindu kinoko,
mutindu mvula na zulu ya gazon,
mutindu mabete ya maza na zulu ya matiti!

³ Samu ti mu mase samuna Nkumbu ya Yave.
Ben pesa nkembo na Nzambi ya beto!

⁴ Yandi kele Ditadi ya ngolo. Mambu nyonso ya yandi kele ya kusungama, samu ti banzila ya yandi nyonso kele ya kudedama.

Yandi kele Nzambi ya kukwikama: kondwa ya ludedomo kele ve na yandi, yandi kele ya kudedama mpe ya kusungama.

⁵ Kana bawu kele ya kutengama, ni yandi ya ngana ve,

kasi ni bana ya yandi ba fwana kusemba: mbandu ya kutengama mpe ya kukondama!

⁶ Ni yina beno ke na kuvutula na Yave?

Beno bilawu, bantu yina kele ve na ndwenga!

Yandi kele ve tata ya beno, muntu yina yidikaka beno?

Ni yandi ve yidikaka beno mpe salaka beno?

⁷ Beno bambuka moyo na bantangu yina lutaka.

Beno tala bamvula yina lutaka, bambandu na bambandu.

Beno yufula bankooko ya beno, bawu ke tubila beno yawu.

Beno yufula bakuluntu ya beno, bawu ke zabisa beno yawu.

⁸ Ntangu Nzambi ya Kulutula Kuzangama pesaka mvwilu na makanda ya bantu,

ntangu yandi kabulaka bantu,

yandi tulaka bandilu na kati ya bantu,

mutindu kele lutangu ya bana ya Isayeli.

⁹ Samu ti kikunku ya Yave, ni bantu ya yandi,

Yakobi kele mvwilu ya yandi.

¹⁰ Yandi kuzwaka bawu na ntoto yina ata kima ke menaka,

na yinsi ya kuyuma yina vwandaka na ata kima.
Yandi bakaka bawu, yandi bongisaka bawu.
Yandi vwandaka kengidila bawu mutindu yingo
ya disu ya yandi,

¹¹ mutindu mbemba ke lakisaka bana ya yandi na
kudumuka,
yandi ke pepaka na zulu ya bana ya yandi,
yandi ke yalumunaka mapapu ya yandi,
yandi ke bakaka bawu,
mpe ke nangunaka bawu na zulu ya mapapu ya
yandi.

¹² Yave vwandaka kaka yandi mosi na kunata
bawu.
Ya vwandaka ve na nzambi ya nkaka kintwadi na
yandi.

¹³ Yandi vwandaka nata bawu na myongo ya yinsi,
yandi vwandaka pesa bawu madya ya bilanga.
Yandi vwandaka nwikisa bawu miliki yina vwan-
daka basika na matadi,
mpe mafuta yina vwandaka basika na ntoto ya
matadi.

¹⁴ Yandi vwandaka nwikisa bawu miliki ya kilo
ya bangombe ya nkento, mpe miliki ya
mameme mpe bankombo ya nkento,
yandi vwandaka pesa bawu mbisi ya mafuta ya
mameme ya ntwenya ya mbakala,
mameme ya mbakala ya Basane mpe bankombo
ya mbakala.

Yandi vwandaka dikisa bawu faline ya kitoko.
Yandi vwandaka nwikisa bawu menga ya ngolo
ya bambuma ya vinu.

15 Yesulune* vimbaka na mafuta, na manima yandi balukaka.

- Beno me kuma na mafuta, beno me vimba, na nene ya kulutila! -

Bawu me bika Nzambi yina yidikaka bawu.

Bawu me safula Ditadi ya mpulusu ya bawu.

16 Bawu ke na kusombola kimbanda ya yandi na kusadilaka banzambi ya nzenza.

Bawu ke na kunyongisa yandi na mambu ya bawu ya nganzi.

17 Bawu ke na kupesa minkayulu na bampeve ya yimbi yina kele ve Nzambi,

na banzambi yina bawu zabaka ntete ve,

- bayina me kwiza ya malu-malu, bayina me kwiza ntama ve,

bayina bankooko ya beno vwandaka zitisa ve.

18 Beno me yina Ditadi yina butaka beno,

Beno me manga Nzambi yina pesaka beno luzingu.

19 Yave talaka yawu, yandi me tala kuyina ya beno.

Samu ti bana ya yandi ya bakento na ya babakala vwandaka nyongisa yandi.

20 Na yina, yandi me tuba: «Mu ke teka bawu manima.

Mpe mu ke tala wapi mambu ke kwizila bawu na mantwala.

Samu ti ya kele mbandu mosi ya mabaluka-ntangu.

Ya kele bana mosi yina ke sobaka ntangu nyonso mabanza.

* 32:15 Yesulune, na babibila ya nkaka ba sonikaka Isayeli. Yesulune ni nkumbu ya nkaka ya Isayeli.

21 Bawu me sombola kimbanda ya munu na bima yina kele ve Nzambi.

Bawu me nyongisa munu na bima ya bawu ya buzoba.

Munu mpe, mu ke sombola kimbanda ya bawu na bayina kele ve bana ya tsyelika ya dikanda ya munu.

Mu ke nyongisa bawu na dikanda ya bantu yina kele ve na mayela.

22 Samu ti nkele ya munu me lema mutindu tiya. Yawu ke na kubaka tii na yinsi ya bantu ya kufwa. Yawu ke na kuyoka ntoto mpe bambuma ya yawu. Yawu ke na kunyengisa balufulu ya myongo.

23 Mu ke fulusila bawu bampasi.

Mu ke manisa madyonga ya munu nyonso na zulu ya bawu.

24 Bawu ke lemba na nsatu. Bawu ke beba na mabawu, mpe na biyoolo ya nsisi.

Mu ke fidisa bawu bibulu yina ke kudya bawu mpe banyoka yina ke tatika bawu!

25 Na ngaanda, mbele ya mvita ke kufwa bana ya bawu.

Na kati, bawu nyonso ke kufwa na boma.

Ya ke vwanda mutindu mosi samu na ditoko mpe samu na ndumba, samu na mwana ya fyoti mpe samu na kiboba.»

26 Mu me tuba: «Mu ke nata bawu na mupepe. Mu ke sala bantu kubambukila dyaka bawu moyo ve.

27 Kasi mu me manga ti bambeni kuseka munu. Mu zola ve ti bawu kukivuna, na kutuba mutindu yayi:

“Beto kele na lulendo.
Ni Yave ve me sala mambu nyonso yina!”»

²⁸ Samu ti Isayeli kele dikanda mosi ya bantu yina
mambu lenda bonga ve.

Mayela kele ve na bawu.

²⁹ Kana bawu vwandaka na ndwenga nga bawu
zolaka bakula yawu,
bawu zolaka kubanzila mambu yina ke kwizila
bawu na mantwala.

³⁰ Wapi mutindu kaka muntu mosi lenda kulanda
funda mosi (1 000) ya bantu?

Wapi mutindu bantu zole lenda kukimisa ma-
funda kumi (10 000) ya bantu,
kana Ditadi ya bawu me tekisa bawu ve,
to kana Yave me yekula bawu ve?

³¹ Ya tsyelika Ditadi ya bawu kele ve mutindu mosi
na Ditadi ya beto.

Bambeni ya beto bawu mosi ba me zaba yawu.

³² Bawu, ba kele mutindu bilanga ya vinu yina me
katuka na Sodome
mpe na ntoto ya Ngomole.

Bambuma ya yawu ya vinu kele bambuma ya
pwazon.

Bikanka ya yawu ya bambuma kele ndudi.

³³ Malafu ya bawu kele misa ya badalango†.

Yawu kele pwazon ya nsisi ya bampidi.

³⁴ Yina ni mambu yina munu Yave mu me kubika
na mansweki ya munu,

† **32:33** Na banongo ya ntama, dalango vwandaka mutindu kibulu
ya ngitukulu, ya nene mpe ya myangu mingi **32:33** Luz 12.3

mambu yina mu me bumba ya kukangama na kati
ya kibumbulu ya bimbwama ya munu.

³⁵ Ni munu ke vutula yimbi, mpe ni munu ke pesa
na konso muntu mvutu yina me fwanana
na yandi

ntangu kubwa ya bawu ke kuma!

Samu ti kilumbu yango ya mpasi me belama na
kukumina bawu.

Mambu yina ke kumina bawu ke na kukwiza na
mbangu nyonso.

³⁶ Ya tsyelika, Yave ke fundisa bantu ya yandi.

Kasi yandi ke fwila bisadi ya yandi kyadi

ntangu yandi ke tala ti ngolo ya bawu me manisa,
mpe ti ata mundongo to muntu ya kimpwanza
kele dyaka ve.

³⁷ Na yina, Yave ke yufula bawu wapi sika kele
banzambi ya bawu,

wapi sika kele Ditadi yina bawu vwandaka
bumbimina.

³⁸ «Banzambi yina vwandaka kudya mafuta ya
mbisi ya minkayulu ya beno,

bayina vwandaka kunwa malafu ya minkayulu ya
beno,

bika ti bawu kutelama samu na kusadisa beno!

Bika ti bawu kukeba beno!»

³⁹ «Awa beno tala beno mosi, kaka ni munu, kaka
munu mosi.

Ya kele ve na nzambi ya nkaka kintwadi na munu.

Ni munu ke pesaka lufwa, ni munu mpe ke pesaka
moyo.

Ni munu ke lwalisaka, ni munu mpe ke belusaka.

Muntu kele ve yina lenda kuula mpangi muntu na maboko ya munu.

⁴⁰ Samu ti mu me nanguna diboko ya munu na zulu

mpe mu me tuba mutindu yayi: “mu me kudya ndefi na Nkumbu ya munu mosi, munu yina kele moyo bantangu nyonso,

⁴¹ mu ke na kulengola mbele ya munu ya mvita.

Diboko ya munu me nanguna yimeni nsembolo.

Mu ke vutula yimbi na mitantu ya munu.

Mu ke futisa bayina ke yinaka munu yimbi ya bawu!

⁴² Madyonga ya munu ke kola menga ya bawu.

Mbele ya munu ya mvita ke yukuta misuni ya bawu.

Yawu ke yukuta menga ya bayina ke lwala mpe menga ya bankole.

Yawu ke yukuta bayintu ya bamfumu ya bam-beni.”»

⁴³ «Beno makanda nyonso ya bantu, beno bula maboko samu bantu ya Yave!

Samu ti yandi ke futisa menga ya bisadi ya yandi.

Yandi ke pesa nsembolo na mitantu ya yandi.

Yandi ke katula masumu ya ntoto ya yandi mpe ya bantu ya yandi.»

⁴⁴ Moyize kwizaka zonza mambu nyonso ya nzimbu yina, yandi na Oseya, mwana ya Nune, na mantwala ya bantu nyonso.

⁴⁵ Ntangu Moyize manisaka na kuzonza mambu nyonso yina na mantwala ya bantu nyonso ya Isayeli,

⁴⁶ yandi tubaka na bawu: «Beno yindula mbote-mbote mambu nyonso yayi mu ke na kulomba beno na kuzonzila na bana ya beno, samu ti bawu kusadila mambu nyonso ya Musiku yayi.

⁴⁷ Samu ti yawu kele ve mambu ya mpamba na beno, yawu kele luzingu ya beno. Ni na mambu yayi beno ke sala ti luzingu ya beno kuvwanda yinda na ntoto yina beno ke sabukila nzadi ya Yolodani samu na kwenda baka yawu mutindu mvwilu ya beno.»

Nsangu ya lufwa ya Moyize

⁴⁸ Kaka na kilumbu yina, Yave tubaka na Moyize:

⁴⁹ «Kwenda na myongo ya Abalime, kuna na yinsi ya Mowabe, na kisika yina ke talasanaka na Yeliko. Mpe yuluka na mongo Nebo, nge tala Kaana, yinsi yina mu ke na kupesa mutindu mvwilu na bana ya Isayeli.

⁵⁰ Nge ke kufwa na mongo yina nge ke yuluka. Nge ke vukana na bankooko ya nge yina kufwaka yimeni, mutindu yaya ya nge Aloni kufwaka mpe yandi vukanaka na bankooko ya yandi kuna na mongo ya Ole.

⁵¹ Samu ti beno salaka dyambu mosi ya busafu na ntadisi ya munu, na kati-kati ya bana ya Isayeli, kuna na maza ya Meliba, pene-pene ya mbanza Kadese, na yinsi ya kuyuma ya Sine. Benolakisaka ve bulongo ya munu na kati-kati ya bana ya Isayeli.

⁵² Ni yawu yina, nge ke tala yinsi yango na mantwala ya nge, kasi nge ke kota ve na yinsi yina mu ke na kupesa na bana ya Isayeli.»

33

Moyize sakumunaka bifumba kumi na zole ya Isayeli

¹ Yayi ni mambu ya lusakumunu yina Moyize, muntu ya Nzambi, zonzaka samu na kusakumuna bana ya Isayeli tekila lufwa ya yandi.

² Yandi tubaka:
«Yave me kwiza, katuka kuna na mongo ya Sinayi.
Yandi me katuka kuna na mongo ya Seyile samu na bawu.
Katuka mongo ya Palane, yandi me talana na kulezima nyonso.
Yandi me basika na makumi ya mafunda ya balongo.
Na diboko ya yandi ya lubakala, yandi me fidisa bawu tiya ya Musiku.

³ Yave, nge yina zola makanda ya Isayeli, balongo nyonso keke na maboko ya nge.
Bawu yayi na makulu ya nge,
bawu ke na kuwaka mambu ya nge.

⁴ Moyize me pesa beto Musiku,
mvwilu ya mukangu ya Yakobi.

⁵ Ba ndimaka yandi mutindu ntinu na Yesulune,
ntangu bakuluntu ya mukangu yonzamaka kintwadi na bifumba nyonso ya Isayeli.»

⁶ Moyize tubaka dyaka:

«Bika ti Lubene kuzinga, bika ti yandi kufwa ve.
Ata ti bawu kele na lutangu ya fyoti!»

⁷ Na yina me tadila Yuda, Moyize tubaka
mutindu yayi:

«Yave, kuwa ndinga ya Yuda.

Vutula bantu ya Yuda na kintwadi na bampangi
ya bawu.

Bika ti maboko ya bawu kunwanina bawu.

Bika ti nge mosi nge sadisa bawu samu na kukuula
bawu na maboko ya mitantu ya bawu!»

⁸ Na yina me tadila Levi, Moyize tubaka:

«Yave, ba pesaka Tumime ya nge na Levi.

Ba pesaka Ulime ya nge na muntu ya nge yina ke
ya kukwikama na nge.

Yandi yina nge mekaka kuna na Masa,

yandi yina sombolaka nge kuna na maza ya
Meliba.

⁹ Yandi yina tubaka samu na tata na mama ya
yandi ti:

“Mu me tala bawu ve”.

Yandi yina mangaka na kutala ti yayi ni bampangi
ya munu mosi.

Yandi yina mangaka na kutuba ti yayi kele bana
ya munu mosi.

Samu ti bawu landaka kaka mambu ya nge.

Bawu kebaka ngwisani ya nge.

¹⁰ Bika ti bawu kulongisa bansalulu ya misiku ya
nge na Yakobi!

Bika ti bawu kulongisa Musiku ya nge na Isayeli!

Bika ti bawu kutula maaka ya nsunga ya mbote na
mantwala ya bambombo ya nge!

Bika ti bawu kutula Munkayulu ya Kuyoka na
kiyokolo ya nge ya minkayulu!

¹¹ Yave, pesa bawu ngolo!

Sakumuna mambu nyonso yina bawu ke sala!

Mwangisa bambanzi ya bayina ke tediminaka
bawu,

mpe ya bayina ke yinaka bawu: bawu fwana
kutelama ata fyoti ve!»

¹² Na yina me tadila Bezame, Moyize tubaka
mutindu yayi:

«Yandi kele kifumba ya kuzolakana na Yave.

Yandi ke vwandaka na yisi ya lukengolo na sika ya
Yave.

Yave ke kebaka yandi ntangu nyonso.

Yandi ke vwandaka na magembo ya Yave.»

¹³ Na yina me tadila Yosefi, Moyize tubaka
mutindu yayi:

«Yave sakumunaka ntoto ya bawu

na kupesaka bawu makabu ya zulu, kinoko.

Yave sakumunaka bawu

na kupesaka bawu maza yina ke basikaka na yisi
ya ntoto,

¹⁴ bambuma ya kulutila kitoko yina ntangu ke
pesaka,

na bima ya kulutila kitoko yina ke yelaka konso
ngonda,

¹⁵ na bambuma ya kulutila kitoko ya myongo ya
ntangu ya ntama,

na makabu ya myongo ya ntangu ya ntama,

16 na makabu ya kulutila kitoko yina ntoto ke pesaka, mpe nyonso ya kulutila kitoko yina kele kuna.

Bika ti bumbote ya Nzambi yina ke vwandaka na divunda kuvwanda na zulu ya yintu ya Yosefi.

Yawu kuvwanda na zulu ya yintu ya yandi yina ba byekaka na kati ya bampangi ya yandi mutindu mu-nazile!

17 Yandi kele mwana ya ntete ya mbakala ya ngombe ya yandi.

Buzitu kuvwanda ya yandi!

Mampoka ya yandi kele mampoka ya mpakasa.

Yandi ke sadila yawu na kununga makanda ya bantu,

na balweka nyonso ya ntoto.

Ni mutindu yina kele makumi ya mafunda ya Efalayime.

Ni mutindu yina kele mafunda ya Manase.»

18 Na yina me tadila Zabulone, Moyize tubaka mutindu yayi:

«Nge Zabulone, yangalala ntangu nge ke kwendaka na mumbungu!

Nge Isakale, yangalala samu na kizunu na bayinzo ya nge!

19 Bawu ke bokila bantu na mongo.

Ba ke pesa kuna minkayulu ya ludedomo.

Samu ti bawu ke yukuta kimvwama ya mubu, mpe bima ya ntalu ya kubumbama na munyenge.»

20 Na yina me tadila Ngade, Moyize tubaka mutindu yayi:

«Nkembo na Yave, yina me pesa kizunga ya nene na Ngade!

Ngade ke lalaka mutindu nkosi ya nkento.

Yandi ke pasulaka maboko mpe yintu.

²¹ Ngade me soola kikunku ya ntete ya yinsi.

Samu ti kuna kele ya kubumbama kikunku ya mfumu.

Yandi me luta na mantwala ya bantu.

Yandi me sadila mutindu kele ludedomo ya Yave.

Yandi me sadila mutindu kele luve ya Yave samu na Isayeli.»

²² Na yina me tadila Dane, Moyize tubaka mutindu yayi:

«Dane kele nkosi ya ntwenya.

Yandi ke dumukaka katuka kuna na Basane.»

²³ Na yina me tadila Nafetali, Moyize tubaka mutindu yayi:

«Nafetali ke ya kufuluka na bumbote ya Yave.

Yandi ke ya kufuluka na lusakumunu ya Yave.

Bika ti yandi kubaka wesete na sude mutindu mvwilu ya yandi!»

²⁴ Na yina me tadila Asele, Moyize tubaka mutindu yayi:

«Bika ti Asele kuvwanda ya kusakumunwa na kati ya bana ya Yakobi!

Bika ti yandi kuzwa bumbote ya bampangi ya yandi!

Bika ti makulu ya yandi kudyama na kati ya mafuta!

²⁵ Bika ti bikangulu ya myelo ya nge kuvwanda ya bisengo mpe ya bisengo ya mbwaki.

Bika ti ntomosono ya nge kuzingila mutindu ke zingila luzingu ya nge!»

²⁶ Moyize tubaka dyaka mutindu yayi:

«Yesulune, ya kele ve na nzambi ya nkaka yina kele mutindu Nzambi ya nge!

Yandi ke sabuka mazulu na zulu ya mpunda samu na kwiza sadisa nge.

Yandi ke sabuka matuti na zulu ya mpunda na bunene ya yandi nyonso.

²⁷ Nzambi ya bantangu nyonso kele kiswamunu.

Kubanda seko, yandi kele Muvuukisi awa na ntoto.

Na mantwala ya nge, yandi me bingisa bambeni.

Yandi tubaka: “Manisa na kufwa bawu!”»

²⁸ «Isayeli ke na kuzinga na kati ya lukengolo.

Yinto ya Yakobi kele na lweka,

na kati ya yinsi ya bambuma ya faline mpe vinu ya malu-malu.

Dizulu ya yawu ke basisaka kinoko.»

²⁹ «Kyese na nge, Isayeli! Nani kele mutindu nge?

Nge kele dikanda yina Yave me vuukisa.

Yave kele kinwanunu yina ke kebaka ntulu ya nge, yawu ke sadisaka nge.

Yandi kele mbele ya nge ya mvita yina ke nungisaka nge.

Bambeni ya nge ke kwiza leba nge.

Kasi nge, nge ke dyata bisika ya bawu ya lusambulu yina kele na zulu ya myongo.»

34

Lufwa ya Moyize

¹ Moyize katukaka na mudimba ya Mowabe samu na kukwenda na mongo ya Nebo, na nsongi ya mongo ya Pisenga, yina ke talasanaka na Yeliko. Yave talisaka yandi yinsi nyonso: kizunga ya Ngalaade tii na Dane,

² kizunga nyonso ya Nafetali, kizunga ya Efalayime mpe ya Manase, yinsi nyonso ya Yuda tii na mubu ya Meditelane,

³ kizunga ya Nengeve, mudimba ya Yolodani, kizunga ya Yeliko, mbanza ya Maba tii na mbanza Soyale.

⁴ Yave tubaka na Moyize: «Yayi ni yinsi yina mu kudyaka ndefi na Abalayami, na Isaaki, mpe na Yakobi mutindu yayi: “Mu ke pesa yawu na bana ya nge.” Mu me talisa nge yawu na meso ya nge. Kasi nge ke kota yawu ve.»

⁵ Moyize, kisyelo ya Yave, kufwaka kuna, na yinsi ya Mowabe, na ntumunu ya Yave.

⁶ Yave yandi mosi kundaka yandi na mudimba, kuna na yinsi ya Mowabe, na kisika yina ke talasanaka na Bete-Pewole. Tii bubu yayi, ata muntu zaba ve kisika kele ndyamu ya Moyize.

⁷ Moyize vwandaka na bamvula nkama na makumi zole (120) na ntangu yandi kufwaka. Meso ya yandi vwandaka ntete mbote, ngolo ya yandi vwandaka me manisa ntete ve.

⁸ Bana ya Isayeli dilaka Moyize bilumbu makumi tatu (30), kuna na mudimba ya Mowabe.

Na manima, bilumbu ya kudila Moyize mpe ya kusala kifwidi kwizaka suka.

⁹ Yeswa mwana ya Nune vwandaka ya kufuluka na mpeve ya ndwenga, samu ti Moyize tentikaka yandi maboko. Bana ya Isayeli vwandaka wila yandi. Bawu salaka mambu yina Yave tumisaka na Moyize.

¹⁰ Ya vwandaka dyaka ve na mumbikudi mutindu Moyize na Isayeli. Moyize yayi, Yave vwandaka na kifu ya kusololaka na yandi kizizi-na-kizizi.

¹¹ Ata mumbikudi mosi fwananaka ve na yandi na yina me tadila bidimbu na bimangu yina Yave fidisaka yandi na kwenda sala na Ngipiti samu na Falawo, na bantu yina ke salaka na yandi mpe yinsi nyonso ya yandi.

¹² Ata mumbikudi mosi fwananaka ve na Moyize na yina me tadila mambu nyonso ya nene na ya nsisi yina yandi salaka na lulendo nyonso na meso ya Isayeli nyonso.

Mambu ya Nzambi
The Holy Bible in the Kitoba language of Congo
Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea